

6 VELIKI INTERVJU
DR. VERONIKA PODGORŠEK,
PSIHOTERAPEVKA

8 TEMA MESECA
ARBORETUM – NARAVA, LEPOTA
IN ZVOK V OGLEDALU DUŠE ...

18 AKTUALNO
MAG. BLAŽ OTRIN,
ZGODOVINAR

SLAMNIK

OBČINA
DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

GLASILO OBČINE DOMŽALE

28. MAJ 2021 | LETNIK LXI | ŠTEVILKA 5 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Iztok Dimc

Na oddih v Arboretum

Vse premalo se zavedamo lepot okoli nas, zato vas tokrat malce bolj poglobljeno spominjamo na to, kaj vse lahko doživimo v Arboretumu Volčji Potok.

Arboretum Volčji Potok je ena tistih oaz, ki si jo želijo obiskati številni. To občani še posebej zaznavamo v času lepega vremena, ob koncih tedna, ko se skozi naše mesto, in predvsem naselja bližje Arboretumu, vijejo kolone vozil. Obiskovalci iz vse Slovenije, celo iz tujine, si želijo videti ta biser, ki je nam na voljo tako blizu in praktično vsak dan. V času epidemije, ko je bil krajše obdobje zaprt, smo prvič začutili, kako zelo pomemben del lahko predstavlja delu naših občanov, ki tam preživljajo veliko svojega časa. In kaj se dogaja takega v Arboretumu, da nekateri ves čas zahajajo vanj?

Vse in še več! Odvisno seveda od vaših želja in tistega, kar potrebujete, a v Arboretumu najdete marsikaj. Od tega, da ponuja kilometre sprehajalnih poti, kjer se naučijete ne le svežega zraka, ampak spoznavate in opazujete prečudovito zasnovo naravo. Na nekaterih točkah se ustavite, popijete kavo, si privoščite sladole in poklepetate. Družine so predvsem navdušene nad prijetno zasnovanim otroškim parkom, ki poleg igral ponuja tudi čisto pravi labirint, v katerem se sicer ne izgubiš, lahko pa se zabavno loviš. Seveda pa ne smemo pozabiti na to čudovito posebnost – skoraj prave di-

nozavre, v naravnih velikostih, in morska bitja, od kitov do delfinov, ki navdušijo tako male kot velike obiskovalce.

V teh dneh, ko je naše kraje obiskovalo predvsem deževno vreme, je bil Arboretum precej manj obiskovan, a tisti, ki smo zavili vanj, smo njegove lepote in dodano vrednost doživljali v drugačni luči ... Mir, spokojnost in še vedno vse prej opisano, četudi na ogledu izpod dežnika, nas je navduševalo na vsakem koraku. Male in velike obiskovalce. To pa tudi največ šteje, kajne?

Seveda pa verjamemo, da se bo tudi v letošnjem letu v Arboretu-

mu zgodilo vsaj nekaj tistega programa, ki smo ga doživljali v preteklih letih. Konec koncev glasba, kultura, družinski dogodki in druge aktivnosti, ki jih pripravljajo v sodelovanju z zunanjimi izvajalci, popestrijo naš vsak dan in nam pomagajo ubežati pred vsakodnevnimi izzivi.

Sicer pa je Arboretum Volčji Potok tokratna tema meseca v Slamniku, skozi katero se je sprehodil Tomaž Habe, prof. in skladatelj. Ob tem pa ni bil sam, na to popotovanje je s seboj vzel zanimive goste, ki so o Arboretumu povedali svoje občutke in videnja.

OBČINA DOMŽALE IN
KRAJEVNA SKUPNOST DOB

vabita na

**OSREDNJO
OBČINSKO
PRIREDITEV
OB DNEVU
DRŽAVNOSTI**

v petek, 25. junija 2021,
ob 20. uri

pri pomniku v parku
pod Močilnikom v Dobu,
nato pa v Letnem gledališču
Dob

Pozdravni nagovor
Marija Ravnikar,
predsednica sveta KS Dob

V kulturnem programu
bodo sodelovali:
Godba Domžale
Vokalna skupina Adam Ravbar
KD Groblje
Gledališki igralec
Pavle Ravnohrib
Baletna šola Stivens
Kulturno društvo
Jožef Virk Dob

KRAJEVNA SKUPNOST IN
ŽUPNIJA DOB

ob Dnevu državnosti
vabita k

**MAŠI
ZA DOMOVINO**

v petek, 25. junija 2021,
ob 19. uri

v župnijski cerkvi v Dobu

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v
četrtak, **24. junija 2021.**

Rok za oddajo prispevkov je v četrtak,
10. junija 2021, do 12. ure.

SLAMNIKOVA IZVIDNICA

Cepljenje v Domžalah

V uredništvo smo prejeli več pritožb občanov na delovanje cepilnega centra, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Domžale. Med njimi tudi konkretno pismo, ki je zajelo več različnih demantijev izjav, ki so bile podane na javni novinarski konferenci vlade RS s strani direktorice ZD Domžale. Ker ima vsaka medalja dve strani, smo se s konkretnimi vprašanji in obtožbami, ki smo jih prejeli, po pojasnila obrnili na direktorico ZD Domžale mag. Renato Rajapakse. **> 10**

AKTUALNO

Unicefove Varne točke v Domžalah

Bliža se konec šolskega leta. Včasih je to tudi čas, ki otroka sooči s stisko, ki je sam ni zmožen rešiti. Prav za takšne situacije je Unicef vzpostavil projekt Varne točke, v katerega so že od leta 2008 vključene tudi Domžale. Varna točka je javni prostor, kamor se lahko zateče otrok v stiski. Prostor je označen s prepoznavno nalepko in je običajno na lokaciji, kjer se zadržuje večje število otrok – ob šolskih poteh ali v centru mesta. V Domžalah imamo 17 varnih točk. Jih poznate? **> 22**

PRETEKLOST

Dr. Anton Breznik

Vodilni jezikoslovec prve polovice 20. stoletja, slovničar in pravopisec, raziskovalec slovenskega besedja, zgodovinar knjižnega izročila, inovator slovenske skladnje in besedotvorja, utemeljitelj novodobne stilistike ... izredni član SAZU in odločni zagovornik slovenske jezikovne samobitnosti. Znanstvenik in pedagog, globoko veren duhovnik, predvsem pa Človek. Letos praznujemo 140. obletnico rojstva največjega lhanca dr. Antona Breznika. **> 25**

Zavržno skrunjenje grobov

Domžalsko pokopališče obiskujem že vse življenje. Je eden tistih javnih prostorov, ki je osnovni namembnosti navkljub, ves čas živ. Tam nikoli nisem sam. Srečujem sorodnike, znanca, sošolce in številne soljudi, ki nas združuje življenje v vsej njegovi veličini. Veselje, slovo, radost, trpljenje, užitek, bolečina. Z leti se preživeti dogodki z rajnimi pregnetejo v spominsko gmoto, iz katere sevajo ljubezen, spoštovanje in hrepenenje po presežnem.

V domžalski poslednji Dom je pred mesecem nekdo posegel z zavržnim dejanjem skrunitve grobov. Dejanje, ki v svoji strahopetni sporočilni nemoči, zahteva jasen odgovor. Sočutju, do bolezenskega stanja napadalca, navkljub je treba biti neposreden, neizprosni. Za dejanje ni opravičila.

Občina Domžale – v njenem imenu župan – se je na dogodek odzvala tretji dan po prijavi neznanega storilca policiji zaradi suma kaznivega dejanja spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti. V sporočilu za javnost so med drugim zapisali: »Na Občini Domžale dogodek močno obsojamo in ostro zavračamo kakršnokoli nasilje in javno spodbujanje sovraštva. Želimo si, da so Domžale prostor, kjer sprejemamo vse ljudi ne glede na njihovo versko ali nacionalno pripadnost in vsem omogočamo prijetno in varno okolje za bivanje, predvsem pa preminulim večni mir in počitek.«

Kot občan Domžal sem hvaležen županu za izjavo, v kateri je obsodil zavržno dejanje. Opazil sem en odziv občinskega svetnika, drugih odzivov svetniških skupin in političnih strank nisem zasledil. Načelna obsodba tovrstnega dejanja je vsekar primerna, a je hkrati tudi premalo za to, da bi družbeno ozračje umirilo. Narediti moramo – vsi skupaj: gospodarstvo, kultura, šolstvo, društva, posamezniki – prave korake v smer večje strpnosti in boljšega, iskrenega sodelovanja in sobivanja.

Politika nosi pri reševanju problema nestrpnosti posebno odgovornost. Njena naloga je iskanje najboljšega modela za razvoj družbe in občine. Da je politika lahko pri tem uspešna, mora nenehno spodbujati k dialogu. Predvsem pa se mora ves čas prepriševati o tem, ali smo na poti, ki vodi do blaginje za vse in vsakogar.

Ko so na kritičnem preizkusu vsebine, povezane s človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, se je treba oglašati. Premalo in ne dovolj odkrito se pogovarjamo o nestrpnosti (spomnimo se pred leti medlih odzivov po dokumentarnem filmu TV Slovenija o obstoju neonacističnih skupin v Domžalah). Treba je prelamljati kulturo molka. O grožnjah posameznikom, njihovim družinam, nacionalističnem grafitarstvu, spodbujanju nestrpnosti proti verskim skupnostim ...

O vseh oblikah nestrpnosti premalo razpravljamo. Mir nikakor ni samo odsotnost zločina, kaznivega dejanja, temveč je nenehno aktivno zavedanje in prizadevanje za pravičnost in solidarnost. Zavrženi do-

godek na domžalskem pokopališču zato zahteva enak odziv kot alarm zvočne sirene ob nesreči. Alarm v obliki takojšnjega odziva na kršitev svetovnega etosa.

Zaveza občinske politike (in nas vseh, da ne bo dileme) svetovnemu etosu je nujna zaradi vsaj treh razlogov: prvič, ni svetovnega miru brez verskega miru; drugič, ni miru med religijami brez dialoga med religijami; in tretjič, ni preživetja človeštva brez svetovnega etosa. Štiri temeljne, to je pravrednote svetovnega etosa, so svetost življenja, posvečenost mrtvih, dostojanstvo človeka in zlato pravilo etičnosti. Zavržno dejanje nekoga, ki živi med nami, je poseglo v prav vse temelje življenja.

Z veliko zaskrbljenostjo, zaradi splošnega družbenega ozračja doma in po svetu, opazujem dogajanje okrog sebe in v sebi. Obdobje epidemije je spremenilo življenje prav vsakogar od nas. Po podatkih Upravne enote Domžale je lani umrlo 330 ljudi (v letu 2019 pa 297). Prav vsi poznamo rodbine, ki jim čas epidemije ni bil naklonjen. V času, v katerem ni mogoče prezreti rasti nestrpnosti, nimamo pravega odgovora na porast nasilja v družinah in skupnostih, celo do najhujših oblik grozljivega nasilja, ki se končajo tudi z odvzemom življenja, ne. Resnost situacije kliče po tem, da vsi storimo vse za umiritev strasti ter za družbeno ozračje dialoga in spoštljivo izraženega sobivanja.

Kakršnokoli stopnjevanje aktualnih razmer ne bo omajalo samo družinskega miru, temveč bodo ogrožene ne le človekove pravice posameznika in družbena kohezija, ampak tudi skupnost v celoti. Domžale so mesto na stiku podeželja, obogatenega z industrijsko proizvodnjo in obrtniškim znanjem. Tu živimo izjemni posamezniki v gospodarstvu, znanosti, šolstvu, športu, kulturi ... Predani smo lastni – domžalski – identiteti, ki ji tudi bližina vseobsegajoče Ljubljane ni zmogla odvzeti duha in korenin. Zato ne dopustimo, da nam zavržena dejanja spremenijo življenje.

Domžalsko pokopališče je prostor nas vseh. Prostor spomina, spoštovanja in opomnik vsem, ki obiskujemo umrle. Zato naj bo naš prihodnji pozdrav, ko se srečamo na peščenih poteh med grobovi, še naprej prijazen, a hkrati odločen. Izgovorena beseda namenjena drug drugemu naj seže tudi v svet umrlih. In naj vedo, da smo ponosni nanje in sebe. In naj resnično počivajo v miru.

BORUT PERŠOLJA, DOMŽALE

20. maj – svetovni dan čebel

Sprehod po Domžalski čebelarški učni poti in ogled čebelnjakov obeh čebelarških društev

Svetovni dan čebel je praznik, ki ne sme ostati neopažen. Zavedati se moramo, da je vsaka tretja žlica hrane, ki jo pojemo, odvisna od čebel in brez njih si življenja praktično ne moremo predstavljati. Opravevanje omogoča razvoj, obstoj in razširjanje rastlinskih vrst, biotsko pestrost v naši državi ter pester izbor sadja in zelenjave v naši prehrani. Poleg vseh pozitivnosti, na katere imajo vpliv v naravi pa imajo za človeka velik pomen tudi čebelji pridelki.

Čebelarstvo je izjemno pomembna kmetijska panoga in ponosni smo, da ima na naših tleh tako dolgo tradicijo. K temu je seveda veliko prispevala želja po lokalnem organiziranju samostojnih čebelarjev v društva, ki so v našem prostoru zelo aktivna. Vanje so vključeni tudi naši najmlajši, ki na tak način spoznavajo kako zelo pomembne so čebele za naš planet. V občini Domžale skušamo čebelarjem pomagati oziroma jih spodbuditi z vsakoletnim javnim razpisom za sofinanciranje čebelarstva dejavnosti. Dober rezultat sodelovanja med čebelarškimi društvi in lokalno samoupravo je tudi naša Čebelarška

Čebelnjak pri CCN Domžale - Kamnik

Opazovalni panj v Dobu

učna pot, ki se vije med dvema čebelnjakoma – Močilnikom in Centralno čistilno napravo.

V počastitev tega pomembnega dne smo v soboto, 22. maja, uspešno izpeljali voden sprehod po Domžalski čebelarški učni poti in ogled čebelnjakov obeh čebelarških društev. Pri Domžalskem Apiterapevtskem Čebelnjaku pri CCN Domžale - Kamnik so nas sprejeli predsednik Čebelarškega društva Domžale Andrej Jus, upravnik čebelnjaka, apiterapevtka Nika Pengal in Mira Bečan, vodja Službe za turizem Občine Domžale. Poizkusili smo čebelje pridelke,

predavanju o apiterapiji in novem apiterapevtskem čebelnjaku, nato pa smo skupaj prehodili dobršen del Domžalske čebelarške učne poti. Pri učnem čebelnjaku Čebelarškega društva Krtina Dob v parku pod Močilnikom v Dobu so obiskovalce, med njimi so bili tudi 'Sladkorčki', otroci s sladkorno boleznijo iz Tacna pod Šmarno goro, ter učenci čebelarških krožkov iz OŠ Dob in POŠ Krtina, sprejeli Marjan Koderman, predsednik ČD Krtina Dob, Jana Keržan in Peregrin Stegnar.

SLUŽBA ZA TURIZEM OBČINE DOMŽALE, ČD KRTINA DOB IN ČD DOMŽALE
FOTO: MIRA BEČAN

Mene se to ne tiče?

Grafite srečujemo povsod, predvsem v urbanem okolju. Izstopajo s svojo 'zunajgalerijsko postavitvijo' – zasedajo ulice, podhode, sprehajalne poti in fasade stavb, kjer se nastavljajo pogledom mimoidočih.

Nekateri grafitarji s svojimi slikami in napisi ustvarjajo svojevrstno ulično umetnost, tako oblikovno kakor tudi sporočilno. Na drugi strani pa so grafiti, ki s svojimi sporočili delujejo destruktivno. Takšni grafiti so indikator družbene netolerance in jih javnost sprejema kot deviantne, za družbo škodljive. Izražanje svojega mnenja nikoli ni bilo bolj preprosto zaradi vseh dostopnih načinov 'objave', kot tudi zaradi tolerance odgovornih, ki dovolijo, da se tovrstni grafiti 'oglašujejo brezplačno in na dolgi rok'.

Domžalčani imamo svoj nabor grafitov, ki se pojavljajo ob Kamniški Bistrici, v bližini stadiona, zdravstvenega doma, na fasadah trgovin, v Češminovem parku ... Tam so že tako dolgo, da jih nekateri niti ne

zaznajo več, saj že po navadi na take reči odmahnejo z roko in pomislijo: Mene se to ne tiče!

Skrunitev muslimanskih grobov pa je na naš kraj vrgla temno senco nestrpnosti in netolerance. Čeprav je bilo to dejanje v medijih označeno za nedopustno, s čimer se je strinjal tudi župan, ne morem mimo dejstva, da se občina na opozorila o neprimernih napisih ni odzvala že prej, ko je bila nanje opozorjena. Gre za napise, ki žalijo ljudi drugačne vere, nacionalnosti in jezika ter opozarjajo na ogroženost slovenskega naroda pred migranti. Nič ne pomagajo dejstva, ki spodbijajo te zavajajoče trditve, saj avtorjem ne gre za resnico, temveč za vzbujanje strahu in nestrpnosti do vseh drugih in drugačnih.

Vprašajmo se, ali smo mi odrasli zgled mladim, ki tako razmišljajo, ali pa je to le znak objestnosti in dokazovanja v družbi vrstnikov? Zavedajmo se, da pisanje takšnih sporočil ni nedolžna otroška igra, a veliko govori o stanju duha v naši družbi. Tako skriti v plašč teme s prstom kažemo na nič krive ljudi, ki se ne morejo ali ne znajo braniti, a že jutri se mi sami lahko znajdemo na nepravi strani: kot brezposelni, ženske, bolniki, stari, mladi, umetniki, verniki, neverniki ... Nabor je precej bogat in si ne delajmo utvar o svoji nedotakljivosti.

Pri vsem tem gre za spoštovanje človeka kot takega, ki ima svoje dostojanstvo in tega mu nihče nima pravice vzeti in poteptati.

MIMI ŠEGINA

Uroš Perić

& The Bluenote Quartet & The Pearlettes

ČETRTEK, 24. JUNIJA 2021

od 19.45 ure dalje

PETEK, 25. JUNIJA 2021

OBČINA
DOMŽALE

SLAMNIKARSKI PARK
ob Občini Domžale

DOMŽALE
pristanek javnega blaga

[blunout]

Vstopnice se bodo prodajale v Jocopy v Domžalah in prek spletne strani shop.blunout.si

POIŠČITE NAS TUDI
NA FACEBOOKU

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

IZ URADA ŽUPANA

Mesto prijazno prostovoljstvu

Kot velika občina smo seveda aktivni na različnih področjih. Sodelujemo z različnimi društvi in organizacijami. Z njihovo pomočjo smo skozi zadnja leta ustvarili veliko lepih zgodb in prejeli tudi kar nekaj nazivov. Med njimi so tudi nazivi mladim, branju in otrokom prijazna občina. Pred kratkim pa smo prejeli še eno lepo priznanje, in sicer s področja prostovoljstva. Postali smo prostovoljstvu prijazna občina. Naziv smo si pridobili za spodbujanje prostovoljstva prek javnih razpisov in z zagotavljanjem finančnih sredstev za delo mentorjev prostovoljcev v javnih zavodih oziroma organizacijah s prostovoljskim programom, aktivno sodelovanje pri večjih nacionalnih prostovoljskih akcijah in odziv na epidemijo.

Kot veliko stvari v teh hitrih in moderni časih, ko včasih nimamo časa za najbolj osnovne potrebe, aktivnosti, družino in prijatelje, je to, da si vzamemo čas za druge in jim pomagamo v njihovi stiski, ena izmed najlepših človeških vrednot.

Ponosni sem na vse naše občanke in občane, ki so aktivni kot prostovoljci, ter hvaležen, da smo se s tem nazivom priključili 36 slovenskim občinam, ki spodbujajo prostovoljstvo. V našem kraju je ogromno ljudi, ki s svojim velikim srcem namenjajo svoj čas in skrb za druge. Naj bo to tudi dobra vzpodbuda za vse nas v občini Domžale, da s prostovoljstvom nadaljujemo še naprej, mi na občini pa bomo poskrbeli za to, da bomo dobre in učinkovite projekte tudi primerno finančno podprli.

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Nadaljujemo z aktualnimi investicijami

Le z vlaganjem v naš skupni javni prostor lahko dosegamo kvaliteto bivanja v naši lokalni skupnosti.

Ureditev mestnega trga pred veleblagovnico

Izgradnja meteornega kanala na Poti pod hribom in Šumberški cesti

Občina Domžale začena z obnovo javne mestne površine – **ureditvi** **jo mestnega trga pred veleblagovnico**. To je osrednja površina centra Domžal, ki predstavlja vozlišče pešpoti, ki bo v prihodnje povezovala tri pomembna žarišča centra Domžal, in sicer območje SPB-1, območje Koldvorske ceste ter bodočo peš promenado do Univerzala. V petek, 21. maja 2021, smo začeli z uvedbo investicijsko-vzdrževalnih del. Načrtujemo obnovo in preoblikovanje obstoječih mestnih površin in njihovo nadgradnjo. Območje prenove obsega dotrajano asfaltirano ploščad, ki je namenjena uporabnikom veleblagovnice in družabnim dejavnostim. Oblikovna osvežitev javne mestne površine bo zajemala preoblikovanje in obnovo materialov ter dograditev urbane opreme. Ureditev mestnega trga se bo izvajala v poletnih mesecih, predvidoma tri mesece od uvedbe del. V času gradnje bo dostop obiskovalcev in uporabnikov veleblagovnice, s sprednje strani ob Ljubljanski cesti, nekoliko otežen oziroma spremenjen.

Na Slamnikarski cesti trenutno obnovo vodovoda in kanalizacije izvaja JKP Prodnik. V okviru del bo obnovljenih 434 m vodovoda, 46 m kanalizacije in 16 hišnih priključkov. Sočasno izvajajo obnovo kanalizacije po Ljubljanski cesti (od Slamnikarske do Mlinščice) ter točkovno sanacijo kanalizacije na območju od Miklošičeve ulice do Ljubljanske ceste. Predvidoma sredi junija investicijo prevzame občina in nadaljuje z deli na cestišču. Zaradi rekonstrukcije ceste in izgradnje pločnika bo na lokalni cesti **Vir-Radomlje** vzpostavljena **popolna zapora ceste skozi Škrjančvo**. Dela bodo predvidoma končana v sredini avgusta. Začeli smo tudi z rekonstrukcijo ceste in izgradnjo pločnika **na Opekarniški cesti v Radomljah**. Dela bodo potekala predvidoma do konca avgusta. **Na Cankarje-**

vi ulici v Domžalah so investicijsko-vzdrževalna dela na kanalizaciji v zaključni fazi, polagajo se robniki. Zaradi izgradnje meteornega kanala je vzpostavljena popolna zapora ceste **Pot pod hribom** in **Šumberške ceste**. V neposredni bližini urejamo tudi vstopno točko na Šumberk. Trenutno so v zaključni fazi investicijsko-vzdrževalna dela na vodovodu, kanalizaciji in vodovodnih hišnih priključkih **v Dragomlju**. S 1. junijem se začnejo investicijsko-vzdrževalna dela na vodovodu, kanalizaciji in vodovodnih hišnih priključkih po **Kokaljevi, Rudniški in Gasilski poti v Jaršah**.

Na OŠ Rodica v večini zaključujemo z gradbenimi deli. Stenska keramika je položena trenutno polagamo talno keramiko. Vzporedno pripravljamo tudi dokumentacijo za vložitev uporabnega dovoljenja na Upravno enoto Domžale. **Na telovadnici OŠ Vencija Perka** smo začeli s prenovalno streho. Prav tako izvajamo krovna dela tudi na **poslovilni vežici v Dobu**.

Za projekt širitve Zdravstvenega doma Domžale in gradnji podzemne garaže je idejni projekt že izdelan. V izdelavi pa je DGD projektna dokumentacija. V teku je tudi razpis za izvedbo pregleda projektne dokumentacije PZI in izvajanjem storitev nadzora pri širitvi Zdravstvenega doma Domžale in gradnji podzemne garaže.

Na Prešernovi ulici v Domžalah je v prostor umeščeno **novi otroško igrišče Prešernova**. Z gradbenimi deli smo že zaključili. Igrišče na površini 1000 m² vključuje otroška igrala in poligone ter drugo urbano opremo. Otroci bodo lahko preizkusili vse od tobogana, gugalnic, plezal do vzmetnih igral, vrtiljakov, klančin, tunelov in večnamenskih igral za spodbujanje fine in grobe motorike. Tako jim bo popestrjeno okolje za razvoj njihove domišljije in igre.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Dela na Cankarjevi ulici

Krovna dela na poslovilni vežici v Dobu

Odpadki na ekoloških otokih

V zadnjem času se odpadki vse pogosteje znajdejo tam, kjer jih ne bi smelo biti.

Kljub vsakodnevnemu prizadevanju večine prebivalcev, ki skrbno ravna z odpadki, in delavcev Javnega komunalnega podjetja Prodnik, ki skrbijo za reden odvoz odpadkov, smo vse pogosteje priča odpadkom ob zabojnikih na ekoloških otokih. Le s skupnimi močmi lahko poskrbimo, da bo naše okolje čisto in urejeno, zato:

- **V zabojnike na ekoloških otokih odlagajte le odpadke, ki spadajo vanje.**
- **Škatle Zložite**, preden jih odložite v zabojnik, da zavzamejo čim manj prostora v zabojnikih.
- **Odpadke, ki ne spadajo na ekološke otoke, pripeljite v Center za ravnanje z odpadki Dob.** Prevzem ločeno zbranih odpadkov (embalaže, papirja, stekla, kosovnih in nevarnih odpadkov, tekstila, odpadne električne in elektronske opreme) je za gospodinjstve uporabnike brezplačen. Prav tako lahko uporabniki rjavih zabojnikov v Centru za ravnanje z odpadki brezplačno predate zelene odrez.
- Če so zabojniki na ekološkem otoku polni, o tem **obvestite Javno komunalno podjetje Prodnik**, da bodo zabojniki izpraznjeni v najkrajšem možnem času.
- **Bodite tudi vi ambasadorji varovanja okolja.** Če kršitelja opazite pri delu, ga opozorite na neprimerno ravnanje. O nepravilno odloženih odpadkih pa obvestite občinski inšpektorat, ki je pristojen za ukrepanje v takšnih primerih.

Hvala, ker skupaj z nami skrbite za čisto okolje.

OBČINA DOMŽALE IN JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIK

Trajnostna mobilnost v občini Domžale

Trajnostna mobilnost je besedna zveza, ki se pojavlja vse pogosteje.

Postaja temeljni element pri urbanem načrtovanju in se segmentira v naš način življenja. Vpliva in spreminja predvsem naše vsakodnevne potovalne navade in pogled na promet v mestih. Trajnostna mobilnost torej spodbuja hojo, kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa in drugih alternativnih oblik mobilnosti. Poudarek je na zmanjšanju uporabe osebnih motornih vozil, kar pomeni zmanjšanje porabe fosilnih goriv in nastajanje emisij iz prometa. Žal uporaba osebnih avtomobilov narašča iz leta v leto, tako da se danes soočamo z različnimi posledicami, kot so preobremenitve cest, pogosti prometni zastoji (predvsem v konicah), pomanjkanjem parkirnih mest, emisijami v zrak ipd. Z implementacijo nekaterih navad trajnostne mobilnosti lahko prihranimo na času in denarju ter hkrati prispevamo k čistejšemu zraku, zmanjšanju toplogrednih plinov in hrupa v mestnih naseljih.

Povečanje trajnostne mobilnosti in sprememba navad med prebivalstvom se ne zgodi sama od sebe. Ljudje imamo vsak dan več obveznosti in se nam vedno nekam mudi. Posledično izbiramo udobnejše opcije, ki so nam najbolj priročne. Zato v veliki meri na kolesarjenje in hojo še vedno gledamo kot na obliki rekreacije in ne kot obliki transporta. Pri pripravi Celostne prometne strategije Ljubljanske urbane regije je bilo ugotovljeno, da ima kolesarjenje med občinskimi središči velik potencial, saj pretežni del prebivalstva živi v ravninskem delu regije, razdalje med naselji pa so razmeroma majhne. Tako se kaže kolo kot alternativna izbira zlasti v jutranji in popoldanski konici, saj se zaradi zastojev na cestah potovalna hitrost kolesa in avtomobila precej približata druga drugi. Na kratkih razdaljah se vsekakor hitreje pride do cilja z uporabo kolesa. Za daljše razdalje pa je možna tudi uporaba kombinacije kolesa in vlaka ali pa električnega kolesa.

Rekreativno kolesarjenje je v občini Domžale izredno priljubljeno, a delež vsakodnevnega kolesarjenja na delo, v šolo ali po opravkih pa je relativno majhen. Pri pripravi Urbanističnega načrta mesta Domžale – dopolnjen osnutek (Locus, d. o. o., 2015) je bilo ugotovljeno, da je opremljenost s kolesarskimi in peš potmi na območju slaba, saj je le malo cest opremljenih s kolesarskimi stezami, s pešpotmi pa je bila opremljena slaba polovica mestnih cest. Stanje se je po dobrih petih letih bistveno izboljšalo in se bo v prihodnosti še dodatno posodobilo. Poleg opremljenosti urbanih območij je za trajnostno mobilnost pomembna tudi povezava s kolesarskimi potmi po ostalih predelih občine in povezava s sosednjimi občinami.

Občina Domžale je v okviru projekta Mreža kolesarskih poti s sosednjimi občinami (Komende, Medvod, Mengša, Trzina in Vodice) vzpostavila 11 označenih kolesarskih poti z nameščenimi tablam. Poti so privlačne predvsem kot rekreacijske ture, saj potekajo mimo kulturnih in naravnih znamenitosti, vendar so uporabne tudi za kolesarjenje na delo, po opravkih ali na obisk v sosednje občine. Več o poteh lahko izveste na spletnem naslovu www.visitdomzale.si.

Na območju mesta Domžal je bila Zelena os dopolnjena z rekonstrukcijo mosta ob vznožju Šumberka –

Območje umirjenega prometa v centru Domžal

Most srčnih ljudi, ki zdaj omogoča prijazen dostop za pešce in kolesarje do vzhodnega dela občine. Če ste dogovorjeni za nadaljnji prevoz pri avtocestnem priključku (pri MK Vaški Boysi), se po novem lahko odpravite peš in se pri tem v velikem delu izognete glavnim prometnicam (prek mostu po ulici Pot pod hribom in naprej po Krumperški ulici).

Povezava občine Domžal z občino Mengeš in Trzin je prav tako urejena, in sicer poteka rekreativna pot prek polja, ki pa je ustrezna tudi za mestno kolo. Pot je utrjena z makadamom in poteka mimo glavnih prometnic z lepimi razgledi na okolico ter je idealna za pot v službo ali drugih opravkih.

Ključni steber trajnostne mobilnosti predstavlja javni potniški promet. Seveda ima JPP v Sloveniji veliko pomanjkljivosti, ki jih je treba sistematsko odpraviti. Ker gre za velike spremembe in širše problematike, so te spremembe odvisne od državnih instanc ter niso v celoti odvisne od lokalnih organov. Mesto Domžale ima tako avtobusno kot tudi železniško postajo, ki sta bili v zadnjem času posodobljeni. Največje spremembe so bile na železnici, kjer je bila posodobljena postaja. Izgrajena je bila nadstrešnica za parkiranje in zaklepanje koles, ki je varovana z videonadzorom. Na voljo je tudi orodje za manjša popravila. Velika sprememba pa je tudi na samih železniških tirih, kjer na relaciji Kamnik–Domžale–Ljubljana vozijo novi sodobni vlaki, s katerimi je vožnja bistveno prijetnejša in omogočajo lažji prevoz s kolesi.

V centru Domžal se je prenovil tudi del Kolodvorske ceste v javno površino, prvenstveno namenjeno pešcem in kolesarjem. Površina je urejena na način, da nudi možnost za ulične dogodke in druženja. S prenovno dela Kolodvorske se je začelo urejanje mirujočega prometa, ki se bo v centru Domžal v prihodnjih letih še nadaljevalo. Navedene ureditve v mestnih centrih so praksa sodobnih mest in prinašajo pozitivne učinke tako za prebivalce kot tudi obiskovalce.

Na kratko smo vam predstavili nekaj možnosti uporabe trajnostnih oblik mobilnosti, ki imajo veliko neposrednih in posrednih koristi. Prihranite si lahko čas in gnev ob zastojih, zmanjšate stroške ter prispevate h kakovostnejšemu zraku in mirnejši okolici. Z večanjem števila uporabnikov trajnostnih oblik mobilnosti se bodo zmanjševali tudi prometni zastoji in boste posledično takrat, ko je potovanje z avtomobilom nujno, lahko do svojega cilja prišli bistveno hitreje. Kolesarske povezave in peš poti se bodo v

prihodnosti še nadgrajevale, prav kot se bo tudi nadgrajeval javni potniški promet, na nas pa je, da tovrstne oblike potovanja izkoristimo ter tako storimo nekaj zase in za svojo okolico.

BESEDILO: MATIJA MATIČIČ, MM SOL
FOTO: KARIN BOŽIČ ZUPANČIČ

Prostovoljstvu prijazna občina

Čas epidemije je pokazal, da so močno vezivo naše lokalne skupnosti prostovoljci.

Za sistematično spodbujanje prostovoljstva in zagotavljanje podpore delovanju prostovoljskih organizacij, soustvarjanje pozitivne družbene vrednosti prostovoljstva v lokalni skupnosti in promocijo prostovoljstva z lastnim zgledom vodstev občin na Slovesni dan prostovoljstva, 18. maja 2021, je naziv Prostovoljstvu prijazna občina ponovno potrdilo 25 slovenskih občin. Za aktivno spodbujanje prostovoljstva občanov in podporo delovanju prostovoljcev in prostovoljskih organizacij pa je naziv Prostovoljstvu prijazno mesto prvič pridobilo 11 občin.

Tudi **Občina Domžale** je z aktivnim vključevanjem postala del te pomembne zgodbe in si pridobila naziv **Prostovoljstvu prijazna občina**. Naziv smo dobili za: spodbujanje prostovoljstva preko javnih razpisov in z zagotavljanjem finančnih sredstev za delo mentorjev prostovoljcev v javnih zavodih oziroma organizacijah s prostovolj-

Občina Domžale – prostovoljstvu prijazna občina

skim programom, aktivno sodelovanje pri večjih nacionalnih prostovoljskih akcijah in odziv na epidemijo.

Hvaležni smo, da smo se priključili 36 občinam, ki spodbujajo prostovoljstvo, še posebej pa, da je v našem kraju ogromno ljudi, ki s svojim velikim srcem namenjajo svoj čas in skrb za druge. Naj bo to tudi dobra vzpodbuda za vse nas v občini Domžale, da s prostovoljstvom nadaljujemo še naprej.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Projekt Mladost – pametna mesta in skupnosti

V sklopu Službe za evropske projekte se je marca začelo večmesečno usposabljanje za projektno vodenje evropskih projektov, na katerem pod mentorstvom Bena Šterna (podjetje Infinita, d. o. o.) sodelujejo zaposleni Občine Domžale in njenih zavodov.

Usposabljanje je uvod v še tesnejše sodelovanje s posameznimi zavodi Občine Domžale – osnovne šole, Kulturni dom Franca Bernika, Obrtna zbornica, Knjižnica Domžale in Center za mlade Domžale. Priprava projekta, projektno vodenje, spremljanje in poznavanje razpisov ter finančnih mehanizmov, spremljanje, analiziranje in poročanje o projektih so le del vsebin, ki jih bodo udeleženci usposabljanja spoznali in usvojili. Obenem pa je namen usposabljanja tudi ta, da še bolj spoznamo potrebe posameznih zavodov, jih identificiramo in skupaj z njimi pripravimo projekte, s katerimi bi lahko pridobili sofinanciranje s strani evropske unije.

Med njimi je največ t. i. mehkih vsebin, ki se nanašajo na programe za delo s posameznimi ciljnim skupinami. Leto, ki je za nami, je namreč

pustilo ogromno posledic in novo odprtih vprašanj ter potreb predvsem po socialni, zdravstveni in psihološki pomoči. Zato pripravljamo projekte, ki bodo odgovorili na trenutne potrebe, obenem pa tudi takšne, s katerimi bomo nadaljevali in nadgrajevali že zastavljene cilje. Sledimo strateškimi dokumentom in zastavljeni strategiji razvoja občine Domžale.

Eden takšnih je projekt Mladost (v okviru Javnega razpisa za pametna mesta in skupnosti), ki smo ga zasnovali v konzorciju 11 občin, med katerimi so: Medvode, Ljubljana, Koper, Izola, Piran, Ankarana, Logatec, Dobrova - Polhov Gradec, Brezovica in Idrija. Namen projekta je vzpostavitev enotne multimodalne mobilnostne platforme, ki bo olajšala različne vrste migracij (dnevne, tedenske, izletniške) z združitvijo vseh možnih

tipov mobilnosti (osebni prevoz, vlak, avtobus, hoja, kolo) na uporabniku personaliziran način. Omogočala bo namreč prilagoditev različnim ciljnim skupinam (aktivnemu prebivalstvu, dijakom, študentom, starejšim, osebam z gibalnimi ovirami) za uporabo izbranih različnih tipov mobilnosti ob upoštevanju stanja v prometu (tudi mirujočega prometa). Projekt je zasnovan na inovativnosti in principu ustvarjanja rešitev 'od uporabnika v sistem'. To pomeni, da bomo rešitve oblikovali in razvijali v sodelovanju s posameznimi ciljnim skupinami prek delavnic, in tako vključili lokalne akterje sprememb v sam projekt, ki bo odgovoril na dejanske potrebe lokalnega okolja oziroma prebivalstva.

OBČINA DOMŽALE, SLUŽBA ZA
EVROPSKE PROJEKTE

Presenečenje v Češminovem parku

Letos že drugič zapored našega praznovanja v Češminovem parku Spoznajmo se, praznujmo skupaj zaradi ukrepov ni bilo mogoče izpeljati.

Zato smo se odločili, da s pomočjo snemalne ekipe WakeUp Creation s kamero stopimo med občane in jih ob rojstnem dnevu povprašamo o tem, kako je živeti v Domžalah. Kaj

jim je všeč, kaj si za svoj kraj želijo ter kaj voščijo preostalim občanom in občanom. Nastal je video, ki smo ga pretekli mesec predstavili v Češminovem parku in si ga lahko

ogledate na povezavi https://www.youtube.com/watch?v=WZ05liFSZZo&list=PLft4xNYhN59ok_oMcC-jCiaXkuDcz5V6E&index=1&t=6s.

Na drogovich kavarne v parku smo obesili fotografije, ki so nastale ob preteklih občinskih praznikih in so si jih obiskovalci lahko vzeli domov za spomin.

Še enkrat vse dobro ob občinskem prazniku, drage občanke in občani!

In naj odmevajo županove besede: »Želim vam, da vse dni v letošnjem letu do naslednjega praznika preživite tako, kot ste v Domžalah navajeni. Praznično, srečno, srčno, prijazno mesto, v katerem živite. Čestitke še enkrat ob občinskem prazniku in uživajte v naših Domžalah.«

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: ALENKA KLINAR

Priprave na presenečenje

VELIKI INTERVJU

NIČ NI NAROBE Z NAMI, LE POZNAMO SE NE!

DR. VERONIKA PODGORŠEK, PSIHOTERAPEVKA

Priznana psihoterapevka, kolumnistka, avtorica strokovnih knjig in številnih člankov dr. Veronika Podgoršek po skoraj dvajsetih letih intenzivnega dela prav v teh dneh zaključuje svojo bogato terapevtsko kariero.

Vesna Sivec Poljanšek
Foto: osebni arhiv dr. Veronike Podgoršek

Naša sogovornica Že nekaj let živi z družino v Domžalah, zato je prav za naš lokalni časopis dala enega svojih čisto zadnjih intervjujev.

Ko sva se pred leti pogovarjali ob neki priložnosti, ste mi omenili, da ste kupili starejšo hišo v Domžalah in da boste na njenem mestu kmalu začeli graditi novo. Zdaj že kar nekaj časa uživate v svojem novem, lepem domu in ste del našega lokalnega okolja. Kako je torej biti Domžalčanka?

Zelo dobro sem se vključila v novo okolje. Všeč mi je infrastruktura, všeč mi je bližina avtoceste. Po naravi sem namreč takšna, da sem človek akcije. Zato so mi Domžale res všeč, saj imam od tu blizu do kamorkoli, ker je res vse na dosegu roke.

Kako pa vam je všeč bližina narave, številne sprehajalne steze in podobno?

Zelo. Rada se rekreiram, tudi z mlajšima predšolskima otrokoma sem veliko na okoliških igralih, zelo nam je všeč kolesarski poligon na Viru. Z možem se zelo rada odpraviva na sprehod ob Kamniški Bistrici ali po drugih sprehajalnih poteh.

Na sploh se mi zdi pomembno, da imam v neposredni bližini toliko možnosti za rekreiranje. Šport mi namreč že od nekdaj veliko pomeni, saj sem v mladosti trenirala precej stvari. Rada igram tenis, plavam in smučam, igram odbojko, kolesarim, redno tudi obiskujem ure pilatesa na napravah v domžalskem Viktoriusu. Pomembno je namreč, da se začneš s športom ukvarjati že zelo zgodaj, ker ti da fokus, nauči te zdrave tekmovalnosti in ti ustvari zdrave zametke za življenje.

Vaš vsakdanjik je zelo pester, saj počnete številne stvari, za povrh ste tudi mama štirih otrok. Kje ob vsem tem najdete tudi čas za pisanje strokovnih knjig, ki zahtevajo mir in koncentracijo?

Svoj čas si znam zelo dobro organizirati. Ob svojem terapevtskem in drugem delu sem, denimo, izkoristila trenutke, ko so bili otroci v vrtcu in šoli, včasih sem pisala tudi ob večerih, ko so že spali. Tako ali tako pa vsaka knjiga zahteva svoj čas, da dozori, in ne nastane čez noč.

Kljub dobri organiziranosti je bilo pri vašem delu verjetno vendarle težko postaviti ločnico med službenim in zasebnim življenjem.

Res je. Terapevtsko delo, ki sem ga opravljala skoraj dvajset let, se je nenehno mešalo z mojim življenjem; zgodbe, ki sem jih slišala na terapijah, sem vedno nosila s seboj. Bile so del mene, včasih sem jih tudi sanjala. Tovrstnega dela pač pre-

V življenju je tako, da se lotimo sprememb, ko je frustracija dovolj velika! Ko se nam nekaj zgodi, tako kot se nam je na primer zgodil koronavirus, odpadejo vsa mašila, ki smo jih ustvarjali leta in leta. In potem se moraš preprosto začeti ukvarjati sam s seboj, ker ti situacija ne omogoča več umikov oziroma bežanja od težav.

prosto ne moreš ločiti od svoje zasebnosti. Ampak to mi ni bilo nikdar v breme, to sem preprosto jaz.

Je kakšna takšna zgodba, ki se je z veseljem spomnite tudi dandanes?

Oh, veliko jih je. Ljudje so mi pogosto pisali še mnogo let po tem, ko smo že zaključili terapije. Včasih so mi napisali, koliko jim je pomenila moja podpora, spet drugič so mi priznali, da so bili v nekaterih situacijah name sprva tudi zelo jezni (*nasmeh*), saj so dobili na terapiji povsem drugačen pogled na nekatere stvari, a na to takrat še niso bili pripravljani. Ko pa so stvari predelali in jih spremenili, so mi bili za vse zelo hvaležni. Podobno je tudi pri knjigah; leta in leta dobivam odzive bralcev, ki mi pišejo, kako so jim knjige pomagale, da so pridobili kakšno razumevanje, zakaj se jim nekaj dogaja ali zakaj nekaj počnejo, in ko so posledično kaj spremenili, so se stvari premaknile na bolje.

Bi lahko rekli, da vaša najnovejša knjiga z naslovom Moja knjiga – moje življenje, ki je izšla na začetku tega leta, na neki način predstavlja slovo od vašega terapevtskega dela, obenem pa je nekaj, kar bo ljudem za vedno ostalo za vami?

Definitivno. Moj umik iz vod, v katerih sem delovala vsa ta leta, še zdaleč ni impulziven. To ni bila odločitev čez noč! Terapevtsko delo je bilo vsekakor moje poslanstvo, toda na lepem sem prišla do točke, ko sem začutila, da sem dala ljudem vse, kar sem jim imela dati. In tako sem se potem tudi odločila, da se lotim ustvarjanja knjige, o kateri govoriva. Naj pa na tem mestu še omenim, da bosta letos izšli še dve moji knjigi; ena je namenjena ženskam, druga pa mladostnikom.

Vaše aktualno delo Moja knjiga – moje življenje ni običajna strokovna knjiga, kakršnih so bili bralci sicer vajeni od vas, kajne?

Ne, nikakor. Po izidu sem prejela sporočila bralcev, ki so mi razlagali, da gredo z veseljem brat novo knjigo. Toda vsakomur od njih sem odgovarjala, da bodo v resnici bolj malo brali, zato pa bodo več pisali (*smeh*). To knjigo se namreč piše in ne bere! V njej je na stotine vprašanj, namenjenih posamezniku in odkrivanju vseh plasti njegove osebnosti. Bralci so mi namreč v preteklosti dostikrat razlagali, kako so se ob branju prejšnjih knjig našli v številnih opisanih primerih, a niso vedeli, kako naj stvari prenesejo vase, v svoje življenje. Niso vedeli, kako naj sami rastejo, ali kako naj se kaj vprašajo. In tako sem zdaj napisala knjigo, ob pomoči katere se bo začel lahko prav vsak ukvarjati s seboj.

To je v resnici najtežje, mar ne? Zelo lahko je namreč kazati s prstom na druge in govoriti, 'ti si kriv, zaradi tebe sem tako nesrečna'.

Točno tako. A to ni prava pot! V resnici bi se morali vprašati, zakaj dopuščam, da se mi dogaja to, kar se mi. Morda se sploh ne poznam in ne vem, zakaj vse to sploh iščem. V knjigi se skriva ključ za vse odnose, kakršne vzpostavljamo v življenju. Marsikdo bo s to knjigo že brez terapevtske pomoči začel spoznavati samega sebe. Tisti, ki bo pa želel napraviti še kaj več, pa bo odšel seveda tudi na terapijo.

V vaši aktualni knjigi je, kot rečeno, nanizanih na stotine vprašanj, namenjenih vsakemu bralcu. Toda težko si predstavljam, da ste preprosto le sedli za računalnik in jih začeli stresati iz rokava po hipnem navdihu.

To je proces dvajsetih let. Za menoj je na tisoče terapevtskih ur, od individualnih do partnerskih in družinskih, in vse to je najboljše izhodišče za pisanje knjig. Pogosto sem si po terapijah zapisovala vprašanja, ki so se mi porajala ob procesu, in tega materiala se je v vsem tem času nabralo res veliko.

Imate občutek, da se stvari na področju skrbi za naše psihično zdravje zadnja leta vendarle izboljšujejo?

Vsekakor. Slovenija se na tem področju v zadnjih desetih letih zelo razvija. Ko je leta 2008 prišla med bralce moja prva knjiga, v kateri sem pisala o nezvestobi, in sem potem o tej temi tudi veliko razlagala v javnosti, je vse skupaj veljalo še za precejšen tabu. Zdaj se je na srečo vse skupaj spremenilo že do

te mere, da ljudje spoznavajo, da ni prav nič narobe, če greš k terapevtu. Še vedno pa ugotavljam, da ljudje ne ločujejo med psihologom, psihoterapevtom in psihiatrom. To je zagotovo tudi zato, ker zelo slabo poznamo področje človeške psihe. O tem bi se morali učiti v srednji šoli. Ker potem nam bi bilo pozneje marsikaj prihranjeno.

Poglejte, ko nas nekaj boli, gremo k zdravniku, ko si želimo nove pričeske, gremo k frizerju, naši psihi, ki predstavlja naš osnovni ustroj, pa ne dajemo nobenega pomena. Ni čudno, da potem razmišljamo, kaj je narobe z nami, ko se ne počutimo dobro. Veste, v resnici ni prav nič narobe z nami, le poznamo se ne, to je to!

Najtežje je pravzaprav brskanje po sebi ...

To je preklemsko težko delo, in to mi sporočajo tudi bralci, ki so se začeli ukvarjati s seboj ob pomoči moje zadnje knjige. Pred kratkim mi je neka bralka celo sporočila, da je nad knjigo navdušena, da pa jo bo morala po pisanju zažgati, ker je v njej toliko brutalnih resnic o njej sami (*nasmeh*). Ampak to je dobro! To pomeni, da je bila zelo iskrena do sebe in se ni pretvarjala. Najhujše je namreč, ko se znajdeš pred nanizanimi vprašanji, ki se nanašajo nate in tvoje življenje, pa sploh ne znaš odgovoriti nanje. Takrat bi se moral vsak od nas zelo zamisliti.

Mislite, da je zadnje leto, zaznamovano s koronavirusom, kaj pripomoglo k temu, da se začnemo vendarle bolje spoznavati oziroma se soočiti z vsemi svojimi strahovi?

Zelo odvisno od posameznika. Nekaterim je ta čas, pa naj se sliši še tako čudno, življenje spremenil celo na bolje. V življenju je tako, da se lotimo sprememb, ko je frustracija dovolj velika! Ko se nam nekaj zgodi, tako kot se nam je na primer zgodil koronavirus, odpadejo vsa mašila, ki smo jih ustvarjali leta in leta. In potem se moraš preprosto začeti ukvarjati sam s seboj, ker ti situacija ne omogoča več umikov oziroma bežanja od težav.

Bi lahko rekli, da smo ljudje zase, sploh kadar nam gre za nohte, pripravljeni storiti več kot nekdaj? Tudi zato, ker te stvari, kot ste omenili že prej, niso več (tako) stigmatizirane?

Svet se je začel drastično spremenjati in zdaj marsikdo živi, dela in razmišlja povsem drugače kot pred desetletji. Ljudje so preprosto začeli delati več za to, da se bolje počutijo, in to na vseh nivojih, od prehrane in gibanja do dela, odnosov. Vse to pa je med seboj močno povezano. Obenem ne živimo več v časih, ko so ljudje živeli pod močnim vplivom raznih verskih in podobnih zaupovedi. Zdaj ni več tega, kaj moraš in kaj je sramota, ljudje si tega danes preprosto ne dovolijo več.

TEMA MESECA

NARAVA, LEPOTA IN ZVOK V OGLEDALU DUŠE

Pogrinjek z nebesno modrino, rumeno toplino, nežno belino z energijo zelene in rdeče

prof. Tomaž Habe
Foto: Mateja Račevski

Morda nekoliko neobičajno, da glasbenik piše o arboretumu, vendar v teh časih nerazumljivega covida so mi bili poleg moje delovne sobe (ustvarjalnosti), lastnega vrta, v veliko duševno oporo obiski Volčjega Potoka. Tako sem imel možnost spoznavati skrivnosti in lepoto narave v vseh letnih časih. Ob zimskem sprehodu skozi angleški park v občudovanju najrazličnejših oblik dreves, katerih krošnje in oblike debel ter vej prebudijo popolnoma druga zaznavanja in občutenja kot zdaj v spomladanskem času, ko se z listi odevajo v odtenke sveže zelene barve. Sprehodi v čistem zraku parkovega zavetja vzpodbudijo razmišljanja.

Prezrta kultura

Kar ne morem razumeti, zakaj je bila kultura v času epidemije popolnoma prezrta in potisnjena na stran. Če se je kaj dogajalo, se je to dogodilo na spletu, pa še to predvsem tiste oblike, ki so bile enotnega mehanično-plesnega pulza. Večina izpovedne glasbe pa je bila potisnjena iz naše zavesti. Če naj nas zgodovina kaj nauči, se moramo ozreti v preteklost samih začetkov glasbe, ko sta 'krik in petje' bila nekakšna sprostitelj odvečne energije in močnega čustvovanja. V kasnejšem procesu skupnega delovanja ljudi ob delu, ob gibih telesa in okončin, do magičnih ritualov, ki kličejo srečo in odvrčajo nesrečo. O čarobni moči glasbe, ki presega zakone narave, govori miti vseh narodov. Toda kitajski mit je globlji: ne zvok, ampak srce

Melita je ustvarjalna in domiselna.

Skrbno urejeni rozarij čaka prve cvetove in Mozartovo glasbo v sodelovanju s Kulturnim domom Franca Bernika.

O Arboretumu Volčji Potok z direktorjem, dipl. ing. agronomije Alešem Ocepkom in njegovim pomočnikom, dipl. ing. gozdarstva Matjažem Mastnakom

Kaj menite, bi bilo vredno postaviti o Leu Souvanu redno spominsko razstavo? Prav tako bi lahko bil v njej del zapuščine njegovega sina Ferryja, avtorja besedil številnih večnozelenih skladb – od Avsenikovih 'Murk' do Stiasnyjevih in Cerarjevih popevk. Tu bi dobili prostor tudi vsi strokovnjaki in sooblikovalci parka od C. Jegliča, M. Ogorevca do danes. Tu bi bila prisotna vsa zgodovina parka od nastanka do danes.

Aleš Ocepek: Ta spomin je deloma realiziran v spominski razstavi v pritličju Bolkove galerije. Žal je galerija že leto dni zaprta. Razstava o Ferryju Souvanu pa je bila lansko leto na gradu Zaprice v Kamniku. Večja želja pa bi bila ponovna postavitve dvorca. V njem pa bi predstavili čas in velika ime na tistega časa, kot so baron in izumitelj A. Codelli, kartograf in domoljub P. Kozler ter drugi pomembnejši, s katerimi so bili Souvani povezani.

Moje vprašanje obema: Obdobje pandemije je močno zaznamovalo in okrnilo delo Arboretuma Volčji Potok, pa vendar so se nekateri načrti oziroma prireditve vseeno zgodile. Predstavite jih nam, prosim.

Aleš Ocepek: Stalnice so ostale, spremenili pa smo način razmišljanja. Realizirali smo manjše dogodke, uspešne filmske večere, manjše razstave, uspešno pa smo opravljali tudi redno vzdrževanje in postorili vse tisto, česar se v času gneče v parku ne da.

Navdušen sem nad skrbjo za celoten kompleks. Vsak še tako neznan grm ali mogočno drevo je že v času mraza dobilo

skrbno zaokroženo hranilno zastirko. Vse poti so dnevno očiščene, opore preverjeno utrjene in pohodne stopnice na novo postavljene. Kako vam uspeva skrbeti za vse to? Verjetno so pri vas poleg istih, ki skrbijo za cvetje, trave in drevesa tudi tehnične službe.

Aleš Ocepek: Naša skupnost skuša biti samooskrbna. Med nami so tudi zidarji in mizarji, ki imajo občutek za naravo in cvetje. Brez njih bi težko opravili vsa dela, stroški pa bi presegali naše možnosti. Imamo tudi svojega mehanika za redno vzdrževanje strojnega in voznega parka. Čeprav se nekaterim zdi, da je organizacija dela nekoliko starinska, pa si ne predstavljamo, da bi nekdo brez odnosa prehitro in nestrokovno ukrepal.

Kako potekajo dejavnosti in načrtovanje dela v parku?

Matjaž Mastnak: Operativni sestanek imamo enkrat tedensko. Sicer pa se držimo letnega delavnega načrta. Nad njegovim uredništvom bdi Ministrstvo za kulturo in le izjemoma spreminjamo sprejeti načrt.

Pogosto vaša prizadevanja ogrozijo ne samo nepričakovano obdobje covida in ostale neviščnosti.

Aleš Ocepek in Matjaž Mastnak: V veliki meri smo odvisni od vremena, tako od ujm, suše, vetrolovov, zledolomov in seveda od prisotnosti obiskovalcev. Ne mine leto, da se ne bi zgodilo kaj nepredvidenega, vendar iščemo najboljše rešitve.

Sam sem bil med tistimi, ki so orali ledino Koncertov v naravi. Že leta 1977 s koncertom

Mladinskega zbora Osnovne šole Radomlje, pozneje pa s komornim orkestrom Simfoničnega orkestra Domžale - Kamnik (22. julij in 25. september 1988) z baročno glasbo in vrhunskima solistoma, trobentačema Stankom Arnoldom in Tonetom Grčarjem. Pod novo nastalim platomem pod kavarnico pa je zazvenela tudi evergrinska glasba s tercetom Katrinas in zabavnim orkestrom. Dobro mi je ostal v spominu dopoldan pred koncertom, ko mi je kar naprej zvonil telefon in verjetno tudi vam gospod direktor z vprašanjem, bo koncert ali ga zaradi vremena ne bo. V tej stiski zaradi vremena smo bili poleg poslušalcev tudi izvajalci. Ali imate v načrtu kakšno trajnejšo rešitev za izvedbo tovrstnih dogodkov?

Aleš Ocepek: Veliko razmišljamo o tem, vendar so vprašljiva finančna sredstva, zaradi varovanja kulturnega spomenika pa je problem tudi izbira prostora. Že g. Souvan je imel vizijo glasbenega paviljona. Če nam bi uspelo zgraditi dvorec, bi bil v njem tudi koncertni prostor.

Enkrat odziv obiskovalcev je bil ob čudežni, estetski in pravilni okrasitvi okoli novega leta.

Aleš Ocepek: V našem programu je tudi letošnja okrasitev parka s svetlobnimi elementi. V lanskem letu smo poleg vseh električnih napeljav porabili še 15 km kablov z lučkami. Vse smo opravili sami ob tehnični podpori dveh zunanjih sodelavcev – električarjev.

Ker vem, da živita in dihata s svojim delom, je edino ljubezen

do lepote in urejenosti tista, ki premaguje težave. Kakšen je vajin odnos do arboretuma?

Matjaž Mastnak: Arboretum je izjemna stvaritev, katere resnične vrednosti se mnogo naših obiskovalcev niti ne zaveda. G. Souvan je širokopotezno ustvaril park z vsemi značilnostmi angleškega krajinskega parka. Tega od uspešnega trgovca z blagom skoraj ne bi pričakovali, vendar je bil tudi vsestranska umetniška duša. Zato je to stvaritev ohranjati, skrbno vzdrževati in nadgrajevati.

Aleš Ocepek: Arboretum spremlja velik del mojega življenja. Z njim sem se kot drugo službovanje skozi svoje delo in odnos do narave poistovetil. Mislim, da odraža park del mojega značaja in interesov, saj me poleg osnovnega hortikulturnega delovanja zanima tudi arhitektura, slikarstvo in glasba ter nenazadnje tudi močna poslovna žilica. Z arboretumom sta bila povezana tudi moja stara starša, ata Jože in mama Pepca, ki sta živela v bližini parka. Sicer pa Arboretum Volčji Potok zame ni samo kulturni spomenik, ampak je umetnina v vseh pogledih človekovega ustvarjanja.

Lepoto urejenosti nasadov pogojuje tudi strokovnost. Kdo je ustvarjalec teh kompozicij?

Aleš Ocepek: Za to skrbijo strokovni kadri. Pogosto nastanejo po trenutnem navdihu. Seveda pa smo ob tem omejeni z danimi možnostmi. Vsako leto na novo naročamo tulipane, amarilise oziroma vse čebulnice, ki jih nabavimo na nizozemski borzi. Samo tulipanov je več kot dva milijona. Nešteto je tudi narcis. Marsikaj tudi sami vzgojimo. Zasaditev skrbno načrtujemo in kolobarimo po parku zaradi zdravja zemlje oziroma nasada.

Vedno nove lokacije za čudovite nasade tulipanov

Nove stopnice, prijazne otrokom in starejšim.

CEPLJENJE V DOMŽALAH – KAJ SE V RESNICI DOGAJA?

V uredništvo smo prejeli več različnih pritožb naših občanov na delovanje cepilnega centra, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Domžale.

Mateja A. Kegel
Foto: Alenka Klinar in Freepik

Med njimi tudi konkretno pismo, ki je zajelo več različnih demantijev izjav, ki so bile podane na javni novinarski konferenci vlade RS s strani direktorice ZD Domžale. Ker ima vsaka medalja dve strani, smo se s konkretnimi vprašanji in obtožbami, ki smo jih prejeli, po pojasnila obrnili na **direktorico ZD Domžale mag. Renato Rajapakse.**

Kaj je zmotilo naše občane?

Starejša občanka, stara nekaj več kot 75 let, bi morala biti že pred časom na vrsti za cepljenje, a je do tega prišla šele po osebnem posredovanju (ker po telefonu ni uspela priklicati službe za naročanje, se je oglasila osebno) in bila naposled cepljena. Po drugi strani pa je desetletje mlajša občanka, ki je letos februarja covid-19 že prebolela, bila kar petkrat poklicana in vabljenja na cepljenje, četudi je vsakokrat povedala, da je prebolevalnica in kot taka do konca junija še ni primerna za cepljenje. Direktorica mag. Renata Rajapakse pojasnjuje: »Doslej smo cepili skoraj 20.000 ljudi. Trudimo se, da bi se čim bolj organizirali, za delo smo angažirali veliko študentov, da bi cepljenje izvedli za vse čimprej, a je skoraj nemogoče izključiti, da pri takem številu obravnav, ko je na seznamu 20.000 ljudi, kakšen pomotoma izpade. Res smo se trudili, da se kaj takega ne bi zgodilo. S konkretnim primerom pa nisem bila seznanjena, zato ga težko komentiram.«

Kako so se zbirale prijave na cepljenje?

Med informacijami, ki smo jih prejeli, je bilo tudi to, da je bilo delo centra za naročanje cepljenja v okviru ZD Domžale postavljeno v majhno pisarno z le enim računalnikom, dvema telefonoma in se je za vodenje prijav zadolžilo tri osebe. Vse prijave naj bi se zbirale ročno na list papirja in se niso takoj vnašale v računalniški sistem, listov naj bi se nabralo za več knjig. Prav tako naj bi prihajalo do podvajanja prijav – tistih, ki so se prijavili sami, in tistih, ki so jih prijavili osebni zdravniki, ob čemer se sprašujejo bralci, zakaj ni bilo enotnega seznama prijav. »Na začetku res nismo imeli informacijskega sistema, a smo želeli, da se ljudje čimprej prijavijo na cepljenje, zato smo vzpostavili možnost prijav po več kanalih, da bi bil dostop čim lažji. Tako so se prijavili ali neposredno k nam ali pri svojem zdravniku. Telefonska številka, ki smo jo objavili, je imela odprte tri linije, ki so bile res veliko zasedene, zato verjamem, da se marsikdo ni mogel pravočasno prijaviti, kot bi želel. A če vemo, da je na eni strani tisoče ljudi, za katere skrbijo trije, vemo, da je težko izvedljivo,« odgovarja direktorica ZD Domžale. Ob tem spominja, da so prvotno zdravniki pošiljali sezname prijavljenih paci-

entov na cepljenje tudi na papirju. »Moram pa poudariti, da mi nismo informacijska firma, smo zdravstveni dom in nismo imeli sistemov za tako množično naročanje v preteklosti. To je nov izziv, s katerim se soočamo vsi zdravstveni zavodi.«

Informacijski program, ki je vzpostavil red ...

»Nato smo pristopili k nakupu programa, ki so ga uporabljali tudi v ZD Kočevje, v katerega smo začeli vnašati paciente. A tudi to je bil izziv, saj je bilo treba po eni strani vnesti v sistem že naročene in še nove, ki so se naročali. Tukaj gre res za ogromen obseg podatkov. Angažirali smo dodatne ljudi, nimamo zaposlenih, ki bi se lahko ukvarjali samo s tem, saj imajo vsak svoje paciente, zato smo vzeli približno 30 študentov. Vodja koordinator cepljenja in vodja naročanja sta diplomirani medicinski sestri, večina ostalih pa, kot rečeno,

študentje, pripravniki. Ti so prevzeli naloge sprejemanja naročil, vnašanja v sistem, administrativna pomoč. Pregledujejo elektronska sporočila, kar znajo, odgovorijo, za vse ostalo imajo za pomoč dipl. med. sestro, ki odgovarja na strokovna vprašanja. Urejanje, naročanje pacientov in priprava naročilnih seznamov je odgovornost našega diplomiranega kadra, fizično klicanje in vabljenje po telefonu pa izvajajo študentje,« dodaja mag. Rajapakse.

Prostorska stiska Zdravstvenega doma Domžale

Kader dela več ali manj na eni lokaciji, a direktorica opozarja na prostorsko stisko domžalskega zdravstvenega doma, ki nima velike konferenčne dvorane, zato so delo centra za naročanje organizirali v predavalnici ambulante dela, prometa in športa, ki je v epidemiološki situaciji niso uporabljali. Tam so nato

namestili več telefonov, računalnikov in začelo se je obsežnejše delo.

»Danes po zaslugi informacijskega sistema lažje vodimo evidenco. Zdaj, ko se je začel vzpostavljati portal za naročanje v okviru zVem, smo bili med prvimi, ki smo aktivno pristopili k testiranju programa, bili smo v kontaktu z NIJZ in pripomogli k temu, da so dobili povratne informacije o težavah, ki jih mi zaznavamo pri uporabi portala. Podali smo predloge, da bo program uporabniku čim bolj prijazen. Prav tako smo naše sezname že uskladili z zVem, da bomo imeli res na enem mestu vse podatke, natančno posodobljene in povezane s centralnim registrom cepljenih oseb in centralnim registrom pacientov. Portal omogoča tudi, da pošljemo sporočilo pacientom na telefon, in nazadnje smo jih tako povabili 2000, odzvalo pa se jih je 1500, kar pomeni, da smo jih morali poklicati samo še 500,« pravijo v ZD Domžale.

Vladne odločitve, ki povzročajo sive lase ...

Tudi spreminjanje strategije cepljenja s strani vladne svetovalne skupine za cepljenje je vplivalo na kakovost in zmožnost dela domžalske ekipe. »Ves čas smo spremljali smernice o cepljenju, kar pa nam je povzročalo težave, ker smo načrtovali eno skupino, nato je prišla sprememba in so prišli na vrsto pred

njimi drugi. Spreminjati smo morali cepilne sezname, klicati druge ljudi, kar nam je povzročalo logistične težave.«

Doslej so v enem tednu cepili največ 3600 ljudi, kolikor so dobili cepiva, lahko bi jih tudi 4000, dodaja direktorica, če bi seveda dobili takšno količino cepiva in bi jih tudi v soboto cepili ves dan. Kot dodaja Renata Rajapakse, imajo trenutno na seznamu za prvi teden junija samo še 2500 ljudi, saj so vse naročene že cepili, je pa vse odvisno od količine prejetega cepiva, ki ga ni toliko, kot bi ga želeli in dejansko lahko uporabili, ter dosegli cilj – cepiti 40.000 prebivalcev na območju občine, ki jih pokriva ZD Domžale.

Še en očitke je bil v sporočilih, ki smo jih dobili od naših bralcev zelo močan, in sicer, da kljub temu, da se v javnosti govori o številki 20 ljudi dnevno, ki naj bi delali v centru za naročanje, temu ni tako. »Res jih ni bilo vsak dan 20, ampak smo vedno delali na tem, da zagotovimo čim več ljudi, takoj ko smo izvedeli, koliko cepiva dobimo. Vse vire smo usmerili v to, da so ljudje prišli, da cepivo ne bi propadlo. Pri nas se dejansko ni dogajalo, da ljudje ne bi prišli na cepljenje, ker smo vsakega poklicali po telefonu, mu dali vse podatke in je bilo zelo malo tistih, ki niso prišli. Za take primere smo imeli vedno rezervni seznam, da smo vso cepivo razdelili med paciente.« □

Vaša pomoč je vedno dobrodošla

Na dejavnost Zveze prijateljev mladine Domžale je v letu 2020 vplivala epidemija, zato so bile potrebne spremembe in na nekaterih področjih tudi prilagoditve, je zapisano v poročilu o dejavnosti te organizacije, pod katerega se je podpisala predsednica ZPM Domžale mag. Karolina Strehar. Delovno leto se je začelo z uspešno izvedbo 30. medobčinskega otroškega parlamenta na temo Moja poklicna prihodnost, katerega gostitelji so bili učenci in učitelji Osnovne šole Dob in se pri tem zelo izkazali. Zaradi odpovedi 30. nacionalnega Otroškega parlamenta se je razprava parlamentarcev prenesla na splet s pomočjo spletne platforme opin.me. Prejetih je bilo 112 mnenj in predlogov.

ZPM Domžale je posebno skrb namenila počitniškim dejavnostim. Najprej med zimskimi počitnicami, ko je 21 otrok, med njimi 17 iz občine Domžale, aktivno preživljajo čas v organizaciji OŠ Rodica. Med poletnimi počitnicami je za 53 otrok, večinoma iz naše občine, poskrbela OŠ Vencija Perka Domžale. ZPM Domžale je 160 pridnim bralcem in bralkam, med njimi stotim iz občine Domžale, podelila zlate bralne značke, v Tednu otroka pa pripravila bogat program z likovnimi delavnicami, ogledi mladinskih filmov in lutkovno predstavo, poskr-

V letu 2020 je ZPM Domžale uredila svoj, sicer majhen, a pomemben prostor.

bela pa je tudi, kolikor je bilo mogoče zaradi epidemije, za novoletni program ter ob pomoči ZPMs obdarila 57 socialno ogroženih otrok.

Del programa je bil realiziran tudi ob pomoči donatorjev, ki se jim za vso pomoč ZPM zahvaljuje. Posebej v akciji zbiranja računalnikov in druge opreme za spremljanje pouka na daljavo. V organiziranem letovanju otrok na morju po sedem oziroma deset dni v Poreču, Umagu, Piranu in Savudriji je letovalo 158 otrok, od teh 41 brezplačno, le 14 staršev pa je moralo za svoje otroke plačati polno ceno.

ZPM Domžale je pomagala družini pri zbiranju finančnih sredstev za na-

kup avtomobila za prevoz otroka s posebnimi potrebami, s Helios Sunsi so dobrodelno zbirali računalnike. Skupaj je ZPM Domžale šolam podarila 56 računalnikov in veliko druge opreme, pomagali so pri odpravi učnih težav in zagotavljali pomoč otrokom v stiski, v projekt Botrstvo so oddali 34 predlogov, blažili socialne stiske (plačilo računov, najemnin, stanovanjskih stroškov, elektrika, komunala ...), stroškov v šoli in obšolskih dejavnosti. Ob tem opozarjajo, da se je mnogo otrok v času epidemije znašlo v stiski. V delo vključujejo prostovoljce,

Na prvi korespondenčni skupščini vodstva ZPM Domžale je bil sprejet tudi program dela za leti 2021 in 2022, v katerem so najpomembnejše aktivnosti naslednje:

- sodelovanje z ZPM Slovenije;
- delo ZPM v občinah Domžale, Mengeš, Lukovica in Trzin ter širitev dejavnosti na občino Kamnik;
- skrb za kvalitetno preživljanje prostega časa (letovanja, zimovanja, zlata bralna značka ipd.);
- organizacija veselega decembra z obdaritvijo socialno ogroženih otrok;
- organizacija prireditev v Tednu otroka;
- dobrodelni dogodki;
- organizacija letovanj, zimovanj in varstva med zimskimi in letnimi počitnicami;
- participacija otrok: medobčinski otroški parlament, tabor socialnih veščin, srečanja mentorjev;
- krepitev humanitarne dejavnosti (sofinanciranje letovanj, tečajev, projekt Botrstvo, pomoč družinam pri sofinanciranju najosnovnejših življenjskih stroškov, druge pomoči);
- Osnovna usmeritev ZPM Domžale ostaja prizadevanja za blažitev posledic socialne krize in uspešno soočanje z izzivi sodobne družbe, zagotavljanje podpore mentorjem in izmenjava dobrih praks dela z otroki.

O najpomembnejšem cilju ZPM Domžale v obravnavanem obdobju pa predsednica mag. Karolina Strehar pravi: »To je dvig kakovosti življenja otrok in mladostnikov ter sooblikovanje njihovih življenjskih kompetenc na področjih čustvenega, socialnega in intelektualnega razvoja. S svojo dejavnostjo in skrbnim poslovanjem želimo ohraniti zaupanje naših uporabnikov, financerjev, donatorjev in javnosti tudi v bodoče.«

VERA VOJSKA
FOTO: ARHIV ZPM

Vabilo na javni dogodek

EkoReka ob Pšati

Vljudno vabljeni, da se nam pridružite na celodnevem javnem dogodku EkoReka, ki ga bomo izvedli v soboto, **19. junija**, v **Mengšu pri Športnem parku ob reki Pšati**. Preizkusili se boste lahko v različnih zanimivih športno-naravoslovnih aktivnostih, primernih za vse starosti. Med 9.00 in 17.00 bomo skupaj spoznavali nečloveške prebivalce reke Pšate in njihova domovanja v reki. Pridružili se nam bodo 'ptičarji', 'dvoživkarji', 'plazilčarji', 'riboznalci', 'kačjepastirci' in še in še, ki vam bodo pomagali poiskati skrite prebivalce vaše okolice.

Med 10.00 in 12.00 bomo izvedli okroglo mizo Kamniška Bistrica na križišču interesov, kjer bomo spregovorili o medobčinskem sodelovanju in vključevanju prebivalcev v upravljanje voda. Okroglo mizo bomo predvajali tudi prek spleta.

Zaradi nepredvidljivih razmer in omejitev za preprečevanje širjenja okužbe s covidom-19, vas vabimo, da redno spremljate Facebook stran: **projekt EVREKA II**, kjer bomo objavili vse morebitne spremembe glede izvedbe dogodka.

Dogodek EkoReka izvajamo v okviru projekta EVREKA II Zavod REVIVO, HD&H in AIA – Mladinski center Mengeš, ki ga financirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

E. H. IN P. P. ZA ZAVOD REVIVO

Nevladne organizacije osvajamo vrhove

Gibanje koristi! Osvoji vrh, se slikaj in skupaj s svojo NVO osvoji nagrado!

Na Zavodu Nefiks se vse bolj zavedamo pomembnosti starega pregovora Zdrav duh v zdravem telesu. Po izzivu, ko smo se peš odpravili okoli sveta, smo se na Stičišču Središče, stičišču nevladnih organizacij (NVO) osrednjeslovenske regije, odločili, da se povzpemo še v višave in osvojimo vrhove naše regije. Povezali smo se s podjetjem Decathlon, da bomo skupaj širili glas o

akciji osvajanja vrhov in pozitivnih učinkih hoje v planine.

Pridružite se društveni organizaciji, ki bodo osvajale vrhove. Izkoristite pobudo za team building in malce zdravega tekmovanja med vašimi zaposlenimi, prostovoljci, družinskimi člani in prijatelji.

Med 15. majem in 25. junijem se odpravite na čim več vrhov znotraj osrednjeslovenske regije, na vrhu naredite fotografijo in jo skupaj s podatki (ime vrha, datum, ime organizacije) pošljite na naš elektronski

naslov sticisce@nefiks.si. Osvojeni vrhovi so objavljeni na skupnem zemljevidu (<https://sticisce-sredisce.si/nevladne-organizacije-osvajamo-vrhove/>). Vse sodelujoče nevladne organizacije (društva, zasebni zavodi in ustanove) bodo ob zaključku akcije prejele praktično darilo, nevladna organizacija, ki bo osvojila največ vrhov, pa bo nagrajena s prav posebno praktično nagrado podjetja Decathlon. Vabljeni k sodelovanju!

Projekt sofinancira Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za NVO.

NVO osvajamo vrhove
od 15. maja do 25. junija

NEFIKS
DECATHLON
SREDIŠČE

foto: Alberto Arcas Nevado

Teden Rdečega križa 2021

Z 8. majem, mednarodnim dnevom Rdečega križa, se je začel teden RK, ki v Sloveniji poteka vsako leto od 8. in 15. majem. Namenjen je ozaveščanju javnosti o humanitarnih vrednotah ter poslanstvu in dejavnostih RK Slovenije ter širjenju humanosti, solidarnosti in sočutja do drugih. Z letošnjim sloganom Rešimo križ(ž)e in težave želi RKS spodbuditi ljudi k skupnemu reševanju težav in solidarnosti vseh.

Letos mineva že 155 let, od kar je Rdeči križ Slovenije, z njim pa tudi območna organizacija Domžale, prvi pomočnik skupnosti v humanitarnih zadevah, ki vsako leto pomaga vsakemu desetemu prebivalcu naše države. RK je največja humanitarna organizacija, ki deluje na številnih področjih, najpomembnejša pa so: krvodajalstvo, humanitarna in socialna dejavnost na državni in lokalni ravni, izvajanje prve pomoči, pripravljenost ter ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah, ozaveščanje o humanitarnih vrednotah ter omogočanje letovanja otrok in starejših z zdravstvenimi težavami in iz socialno ogroženih okolij. RKS se s svojimi aktivnostmi uspešno vključuje tudi v sile za zaščito in reševanje RS.

RKS združuje 100.000 članov oziroma podpornikov in 12.000 prostovoljcev, ki delujejo v 56 območnih združenjih, v katere se povezuje več kot 900 krajevnih organizacij in mestnih četrtinskih skupnosti. Široka, razvejana mreža prostovoljcev, zagotavlja

moč za pripravljenost in hitro odzivnost za nesebično in solidarno delovanje – tudi na območju, ki ga pokriva naša območna organizacija RK.

Poslanstvo RKS je z močjo humanosti izboljšati življenja ranljivih ljudi, zato:

- deluje v skladu s sedmimi temeljnimi načeli gibanja RK;
- spremlja življenje ljudi in se aktivno odziva na stiske in nemoči, še posebej ranljivih skupin;
- zagotavlja spoštovanje človeka in nagovarja ljudi, da delijo del svojega blagostanja z nemočmi in v stiski;
- spodbuja in gradi čut za solidarnost in razumevanje stiske drugih;
- spodbuja in širi vrednote zdravja in zdravega življenja;
- uvaja načrtno izobraževanje in usposabljanje za izvajanje poslanstva ter nalog;
- širi znanja o gibanju RK in mednarodnem humanitarnem pravu.

V tednu Rdečega križa se finančna sredstva za izvajanje humanitarnih programov zbirajo od storitev Pošte Slovenije ter vozovnic na železniških in avtobusnih postajah. Lani je bilo tako zbranih 409.298,63 evra.

Vloga RKS se je med epidemijo covida-19 še posebej okrepila, saj so njegovi prostovoljci pomembno sodelovali in še sodelujejo v boju proti epidemiji. Tudi v naši občini, kjer Rdečemu križu in vsem, ki v njem sodelujejo, iskreno čestitam za občinsko priznanje.

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA DOMŽALE

Iskrena zahvala ...

... vsem, ki ste se 26. in 27. maja 2021 v Domžalah odzvali povabilu na krvodajalsko akcijo. Hvala vsem za darovano kri, saj le tako zagotovimo zadostne količine krvi, da lahko skupaj z vami dnevno rešujemo življenja in vračamo zdravje, hkrati pa nadaljujemo plemenito tradicijo slovenskega krvodajalstva.

Iskreno se zahvaljujemo tudi Občini Domžale in upravljavcem Športne dvorane Domžale za možnost njenega koriščenja za krvodajalsko akcijo.

Hvala za vašo solidarnost in pomoč v imenu vseh, ki jim je vaša darovana kri rešila življenje.

RDEČI KRIŽ DOMŽALE

NOVICE

Brainobrain v živo in s kavča

Izobraževalni program Brainobrain temelji na celostnem razvoju možganov s pomočjo mentalne aritmetike ter razvoju osebnosti z izvajanjem NLP tehnik. Obiskujejo ga otroci od 4. do 14. leta starosti. Že najmlajši se učijo hitrega seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja večmestnih števil, poleg tega urijo spomin, razvijajo osredotočenost, kreativnost, vizualizacijo, samozavest, vodstvene sposobnosti in razmišljanje izven okvirjev. Metoda Brainobrain je prejela prestižno nagrado Best Kids Education Brand Award za leto 2017.

Mentalna aritmetika pomeni računanje brez abakusa. V mislih si abakus zgolj vizualiziramo in po njem premikamo namišljene kroglice. Otroci na višjih stopnjah so zmožni vizualizirati več abakusov hkrati in tako računati več računov.

Letošnje šolsko leto nam je vsem po malem zagodel virus. Redni možganski trening je izrednega pomena za razvoj in napredek, zato smo srečanja redno in nemoteno izvajali. V času karantene smo možgančke trenirali prek spleta, sicer pa v naših prostorih. Ob toplim sončnem vremenu srečanja izvedemo na prostem, saj svež zrak ugodno vpliva na naše možgančke in koncentracijo ter nam omogoča več gibanja.

Mednarodno tekmovanje Brainobrainfest, ki se ga sicer udeležimo v sončnem Dubaju, je letos potekalo kar prek domačih računalnikov. Udeležilo se ga je kar 25.000 otrok iz 45 različnih držav. Dva meseca smo pridno trenirali ter v Domžale prinesli tri zlate in pet srebrnih medalj. Za nas so zmagovalci prav vsi, ki so zbrali pogum, pridno trenirali in se udeležili tekmovanja.

Naši mali 'Little BOB-ki', ki Brainobrain program obiskujejo drugo leto, že obvladajo množenje s trimestnim številom ter kot za šalo mentalno seštevanje in odštevanje 20 dvestnih števil. Skupina na 5. stopnji se srečuje z večopravnostjo oziroma 'multitaskingom'. Najprej je to dvojni narek, ko otroci po nareku hkrati računajo dva računa, torej si vizualizirajo dva abakusa. Skupina na 8. stopnji pri 'multitaskingu'

hkrati bere in računa ali poje in računa dvojni ali trojni narek. Brez znatne količine koncentracije ne gre več.

Prihodnje leto se nam obeta novost. Začeli bomo z izvajanjem tečajev za 'senior BOB', osebe nad 60 let! Urili in ohranjali bomo možgansko kondicijo ter kratkoročni spomin. Mi se že veselimo novega izziva, kaj pa vi, si upate poskusiti?

Genialnost je v tebi, prebudi jo z Brainobrainom!

TANJA IN UROŠ
BRAINO BRAIN DOMŽALE

Grini svoje mlade pomočnike razveselil z Grinijevim zabavnikom

Že poznate našega Grinija? To je vedno nasmejani veseljček, ki na Zemljo prihaja s prav posebno misijo – ozaveščati mlade o pomenu varovanja okolja. V Javnem komunalnem podjetju Prodnik skupaj z Grinijem vsako leto pripravimo posebno ozaveščevalno akcijo za mlajše osnovnošolce, saj se zavedamo, da je treba skrb za okolje ponotranjiti že v otroških letih. Otroci so odlični ambasadorji varovanja okolja, z veseljem se učijo in so ponosni, da lahko prispevajo svoj delež k ohranjanju našega planeta.

Grini tokrat zaradi slabe epidemiološke situacije učencev žal ni mogel obiskati v šolah, je pa zanje pripravil Grinijev zabavnik – revijo, polno zabavnih nalog na teme ločevanja odpadkov, recikliranja, pitne vode in varovanja okolja na splošno. Prosil je učitelje, da ga razdelijo med učence drugih in tretjih razredov, ki so v zabavniku iskali nagradno geslo, s katerim so lahko sodelovali v nagradnem žrebanju.

Z Grinijevim zabavnikom otroci na zabaven način ozaveščajo pomen ravnanja z odpadki in varovanja okolja.

Učenci so pridno reševali naloge in pošiljali nagradne kupončke. Izmed vseh prejetih, pravilno izpolnjenih kupončkov, je Grini izžrebal 30 nagrajencev, ki so prejeli Grini sestavljanke (puzzle). Nagrajenci so objavljeni na Grinijevi spletni strani www.grini.si, na kateri je prava zakladnica pojmov s področja ravnanja z odpadki, oskrbe s pitno vodo in odvajanja odpadne vode, poleg tega pa se otroci lahko v zabavnih igricah preizkusijo v ločevanju odpadkov.

Grinijeve nagrade sta se razveselila tudi Jaka in Matic z OŠ Vencija Perka.

Veseli nas, da otroci ter njihovi učitelji in starši radi sodelujejo v

Z Grinijevim zabavnikom otroci na zabaven način ozaveščajo pomen ravnanja z odpadki in varovanja okolja.

Grinijeve nagrade sta se razveselila tudi Jaka in Matic iz OŠ Vencija Perka.

Grinijevih ozaveščevalnih akcijah, saj le s skupnimi močmi lahko poskrbimo za lepšo prihodnost naših zanamcev. Vsem otrokom se zahvaljujemo za njihov prispevek k varovanju okolja, učiteljem in staršem pa njihov za pomemben prispevek k okoljski vzgoji in podporo našim prizadevanjem.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE
PRODNIK

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

Skoraj pozabljena Pot spominov po nekdanji občini Domžale

V pomladnem času 2020, ko je bila razglašena epidemija, je bilo nekaj časa gibanje omejeno le na občino bivanja. Zbrala se nas je skupina pohodnikov, ki smo v času prve razglasitve epidemije prehodili skoraj vse godne poti v občini Domžale. Glede na dogajanje smo upali, da se bodo razmere kmalu normalizirale, čeprav smo globoko v sebi vedeli, da se to ne bo zgodilo tako hitro. Začeli smo razmišljati o novih pohodniških poteh, po katerih bi se podali. In tako je padla ideja, da se lotimo že skoraj pozabljenega Poti spominov po nekdanji občini Domžale.

Pripravljati smo začeli projekt, po spletu smo zasledili opis domžalske poti spominov, ki jo je zapisal Aleš Kermauner, v predalih so nekateri našli star vodnik z zbranimi žigi. Nato smo začeli iskati še podatke, kje si lahko pridobimo nove dnevniške žigov. Na naše presenečenje smo odkrili, da jih lahko dobimo na TIC-u v Domžalah, kamor smo jih šli tudi iskati in kjer smo dobili tudi zemljevid poti. Le še plan etap smo morali narediti in dogodivščina se je lahko začela.

Etapa 1 – Domžale–Moravče: Na prvo etapo od Domžal do Moravč smo se odpravili 20. junija 2020. Devet navdušenih pohodnikov z željo po prijetnem druženju v naravi se je zbralo za Kamniško Bistrico, kjer smo našli prvi žig. Takoj smo ugotovili, da imamo težavo, saj nihče ni

imel s seboj blazinice za žig. Znašli smo se po svoje in uporabili jutranjo roso in drevesne liste ter naredili blazinico. Zaradi tega so nekateri žigi bolj slabo vidni. Pot je bila čudovita in je v dobri družbi hitro minila. Do Moravč smo potrebovali sedem ur, s tremi postanki za malico.

Etapa 2 – Moravče–Trojane: Na drugi del poti smo se odpravili 20. septembra 2020. Pot smo začeli v Moravčah in si v zgodnjih jutranjih urah že privoščili kavo na naši prvi postaji na Limbarski gori. Počasi smo se pomikali proti cilju do Trojan. Seveda smo si na cilju privoščili krof. Ta pot nam je zaradi jesenske barvitosti gozda ostala v najbolj prijetnem spominu, predvsem predel od Golčaja do Doline. Občutek imaš, kot bi hodil po visokogorju. Za pot smo potrebovali šest ur z dvema postankoma.

Etapa 3 – Trojane–Blagovica: Na tretji del poti smo se odpravili 16. januarja 2021. Pot smo začeli na Trojanah in se podali na najvišji vrh naše poti Špilka. To zimo je bilo veliko snega, tako da smo do vrha kar gazili. Pot smo zaključili v Blagovici. Za pot smo potrebovali štiri ure, z dvema postankoma.

Etapa 4 – Blagovica–Radomlje (Domžale): Četrty del poti smo izvedli 27. februarja 2021. Pot smo začeli v Blagovici in nadaljevali mimo vasi Češnjice, Pšajnovica ... Na poti se nam je pridružila prijazna psič-

ka, ki je z nami vztrajala skoraj do konca poti. Ni in ni hotela obrniti nazaj domov. Začeli smo se spravevati, kaj bomo z njo, ko pridemo v mesto. Zato smo jo slikali in objavili na spletu, če jo kdo morda pogreša. Kmalu se je oglasila gospa in jo prišla iskat na Rudnik pri Radomljah. Srečen konec, vse dobro. Na cilj v Radomlje smo prišli po petih urah hoje in enem počitku. Ker pa smo pravi pohodniki, smo se na cilju v Radomljah odločili, da etapo s pešačenjem zaključimo prav v Domžalah.

Etapa 5 – Domžale–Homec–Mengeška koča–Rašica–Trzin–Domžale: Na zadnji del poti smo se simbolno odpravili 1. maja 2021. Pot smo začeli kar v Domžalah, čeprav bi moral biti uradni začetek naše zadnje etape v Radomljah. Pot smo nadaljevali prek Homškega hriba, Homškega polja do Mengša. Tam smo se povzpeli do Mengeške kočice in pot nadaljevali po Grebenski poti na Rašico. Z Rašice je sledil spust prek Dobena v Trzin, kjer se uradno pot tudi zaključi. Seveda pa mi pohodniki z obilo dobre volje in zanosa ne bi bili pravi pohodniki, če se ne bi spet odločili, da dejansko zaključimo etapo s pešačenjem do Domžal. Do cilja (Domžal) smo hodili sedem ur, vmes pa smo imeli tri postanke. Ker je bilo zaradi trenutnih razmer nemogoče, da bi zaključek proslavili za skupno mizo, smo to izvedli z odličnim toče-

nim sladoledom, ki smo si ga na koncu etape privoščili v centru Domžal.

Kljub epidemiji nam dobre volje ni zmanjkalo in smo skoraj pozabljeno Pot spominov po nekdanji občini Domžale zaključili polni lepih spominov in doživetij.

Za konec še nekaj misli pohodnikov, ki so si jih ustvarili po prehojenji poti:

– »Ker smo tako fajn družba, spotoma poberejo še vaško kužico, ki kar noče domov.«

– »Vsaka etapa je imela svoj čar, vse skupaj pa neprecenljiv pogled na zgodovino in predvsem na vprašanje, od kje ljudem toliko moči, da so lahko šli skozi vse, kar se jim je dogajalo. Opravljena pot je spomin na tiste grozne čase, in opomin, da se kaj takega ne bi ponovilo.«

– »Odlična družba, neuničljivi sendviči in veliko smeha ter osupljiva narava in razgledi.«

Namen tega zapisa je v tem, da nas spomni, da je v naši okolici obstaja veliko pohodniških poti, ki so že skoraj pozabljene. Imamo veliko lepe in zanimive narave. Tudi ljudje, ki jih srečujemo na tovrstnih pohodih, so zelo prijazni in ustrezljivi. Treba se je le odločiti, narediti plan in začeti hoditi, vsa ostala lepota in čarovnija se dogaja med in po prehojeni poti.

V imenu pohodnikov dobre volje,
TOMAŽ HREN

KOLESARJI, NA CESTAH BODITE KAR NAJBOLJ POZORNI!

Lepše vreme privablja na ceste vse več kolesarjev, ki spadajo med najbolj ranljive udeležence v prometu. Hkrati pa so tudi sami (pre)večkrat povzročitelji prometnih nesreč.

Miha Ulčar
Foto: hcalawyers.com.au

Kolesarjenje je v vzponu. Delež kolesarjev se v zadnjih letih vztrajno povečuje, tako v naseljih kot tudi drugod. Z vse večjim številom kolesarjev, ki spadajo med ranljive skupine udeležencev v prometu, narašča tudi njihova ogroženost. Vozniki motornih in enoslednih motornih vozil jih namreč velikokrat spregledajo, kar lahko vodi

Maj je tradicionalno posvečen opozarjanju na večjo varnost kolesarjev, kar Agencija za varnost prometa izvaja v sodelovanju s Policijo. Letos poostren nadzor nad kršitvami kolesarjev in kršitvami drugih udeležencev do kolesarjev poteka med 17. in 30. majem, v času trajanja nacionalne preventivne akcije za večjo varnost kolesarjev.

v nastanek prometne nesreče in hudih poškodb. Kolesarji spadajo med bolj ranljive skupine udeležencev v prometu, zato Agencija za varnost prometa pripravlja številne aktivnosti na področju preventive in skupaj s Policijo kolesarje ter vse voznike poziva k upoštevanju cestno-prometnih pravil in odgovornemu vedenju v prometu.

Vse več prometnih nesreč, v katerih so udeleženi kolesarji

Zadnja leta prihaja vse pogosteje do prometnih nesreč, v katerih so udeleženi kolesarji, ki so vse pogosteje tudi povzročitelji. V lanskem letu je bilo po podatkih policije med smrtnimi žrtvami v prometnih nesrečah kar 10 odstotkov kolesarjev.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so bili po trenutno veljavnih začetnih podatkih policije kolesarji udeleženi v 247 prometnih nesrečah, 145 so jih povzročili sami, najpogosteje zaradi neprilagojene hitrosti. Narašča število kršitev uporabe mobilnega telefona, ki jih je bilo letos že za 17 odstotkov. Zaskrbljujoča je visoka povprečna stopnja izmerjene alkoholiziranosti,

Tudi v domžalski občini se vsako leto pripeti kar nekaj prometnih nesreč, v katerih so udeleženi kolesarji, med njimi je tudi nekaj takšnih, v katerih so kolesarji samoudeležni. Slednje se rado pripeti zaradi vožnje preblizu desnega roba – robnika vozišča, nepazljivosti, hitrosti, uporabe mobilnega telefona in pa tudi zaradi vinjenosti.

sti, ki pri kolesarjih letos znaša kar 1,61 promila, 82 odstotkov prometnih nesreč, ki so jih povzročili vinjeni, se je končalo s telesno poškodbo. 89 odstotkov vseh prometnih nesreč z udeležbo kolesarja je letos zabeleženih v naselju, petletno povprečje pa znaša 85 odstotkov. V letošnjem letu smrtnih žrtev med kolesarji ne beležijo, delež umrlih kolesarjev v obdobju zadnjih pet let znaša 10 odstotkov od vseh preminulih v prometnih nesrečah. V zadnjem petletnem obdobju je bil v prometni nesreči s smrtjo kolesarja najbolj pogosto udeleženec voznik osebnega avtomobila, in to kar v 55 odstotkih.

Med hudo telesno poškodovanimi kolesarji največ starih 65 let in več

V letošnjem letu je bilo med hudo telesno poškodovanimi največ starih 65 let in več (13 kolesarjev), sledita starostni skupini od 45–54 in 55–64 (v vsaki po devet kolesarjev). Med hudo poškodovanimi so bili letos tudi trije kolesarji do 17. leta starosti, le eden je bil povzročitelj, vsi pa so imeli zakonsko predpisano zaščitno čelado. Lažje telesno poškodovanih je bilo 21 mladoletnih kolesarjev, v kar 15 primerih so bili tudi povzročitelji, zaščitno čelado so nosili v le 14 od 21 primerih.

Med kolesarji naraščajo kršitve cestnoprometnih predpisov, tudi zaradi uporabe mobilnega telefona

Policisti so v obdobju 2018–2020 pri kolesarjih ugotovili največ kršitev pri nepravilni strani oziroma smeri vožnje (23 %), vožnji pod vplivom alkohola (16 %), uporabi mobilnega telefona (14 %) ter neuporabi luči (13 %). Ob tem na Policiji in Agenciji za varnost prometa poudarjajo, da je nadzor nad upoštevanjem prometnih predpisov nujen, saj pomembno prispeva k varnosti v cestnem prometu.

»Posebna opozorila kolesarjem so namenjena zaradi uporabe mobilnega telefona in slušalk, kar med kolesarjenjem ni dovoljeno in pomembno vpliva na (ne)zaznavanje okolice in prometa, zaradi česar se stopnju-

Trije nasveti kolesarjem za varno vožnjo

1. Z roko vedno jasno nakažite, kam zavijate!
2. Poskrbite za dobro vidnost, na kolesu naj bosta delujoči sprednja in zadnja luč!
3. Pred rdečo lučjo se vedno ustavite! Za vašo varnost uporabljajte čelado!

je tveganje za nastanek prometne nesreče. Delež kršitev cestnoprometnih predpisov zaradi uporabe telefona pri kolesarjih narašča in je v lanskem in letošnjem letu znašal že skoraj petino (17 %) od vseh kršitev, pred štirimi leti pa dobrih sedem odstotkov,« opozarjajo na Agenciji za varnost prometa.

Visoka povprečna stopnja alkoholiziranosti zaskrbljujoča

Po podatkih Policije je bila od 145 kolesarjev, ki so bili sami povzročitelji prometnih nesreč, petina – 28 kolesarjev – letos pod vplivom alkohola. Zelo zaskrbljujoča je pri teh kolesarjih povprečna stopnja izmerjene alkoholiziranosti, ki je znašala kar 1,61 promila (g alkohola/kg krvi). Kar 82 odstotkov teh nesreč se je končalo s poškodbami, štirje so bili hudo, 20 pa lažje telesno poškodovanih. Agencija za varnost prometa in Policija zato znova opozarjata, da alkohol ne spada v promet in da se zaznave okolice za varno udeležbo v prometu spremenijo že po prvem popitem kozarcu.

Kolesarska čelada ublaži poškodbe glave od 40 do 70 %

Ker so poškodbe glave ene pogostejših poškodb v prometnih nesrečah, priporočajo uporabo kolesarske če-

Poskrbite za varnost otrok

Tudi otroci so udeleženi v prometu – kot pešci, kolesarji, na skiroju, poganjalčku ali kot sopotniki na kolesu. Zato starši in skrbniki, poskrbite za njihovo varnost! Oblecite jim svetla in odsevna oblačila, da bodo dobro vidni, poskrbite tudi, da bodo na kolesu, skiroju in poganjalčku uporabljali zaščitno čelado. Naučite jih prometnih pravil, ki naj jih vselej upoštevajo, sami pa spremljajte njihovo ravnanje, s svojimi pa jim bodite za zgled.

lade za vse kolesarje. Letos 22 od 44 hudo telesno poškodovanih kolesarjev in 100 od 165 lažje poškodovanih kolesarjev v prometni nesreči ni uporabljalo zaščitne čelade. V obdobju 2016–2020 je delež neuporabe čelade med umrli kolesarji znašal kar 59 odstotkov, med hudo poškodovanimi 54 odstotkov in med lažje poškodovanimi 50 odstotkov.

V prometu odločajo stotinke sekunde, dovolj je že trenutek nepazljivosti, in življenje se lahko za vselej korenito spremeni. Agencija za varnost prometa in Policija svetujeta: »Kolesarji, na cestah bodite kar najbolj pozorni, saj je za nastanek nesreče dovolj majhna napaka. Ne uporabljajte mobilnega telefona ali slušalk za poslušanje glasbe, ne vozite pod vplivom alkohola, vozite zmerno in hitrost prilagodite razmeram v prometu. Na pot se podajte strpno in z zavedanjem, da smo za varnost v prometu soodgovorni vsi.« □

SLAMICA!!!

Fotografija s kritičnim pridihom

Kofutnikova domačija v Jaršah: Ko je edina rešitev žal le rušitev.

Utrinki PGD Domžale - mesto

Čas omejitev je še globoko med nami, a smo hkrati veseli, da se tudi ukrepi epidemije počasi, počasi rahljajo.

In tako smo se v našem gasilnem društvu odločili, da tokrat čistilno akcijo prvi teden maja izvajamo skoraj ves teden ob popoldnevih v manjših skupinah. Zavedamo se, da je naše zdravje na prvem mestu, zato smo upoštevali vsa priporočila NIJZ. Kot nam je dopuščal čas, smo ob predhodnem dogovoru prišli v dom, počistili in uredili, kar je bilo za tisti dan planirano, naslednji dan druga ekipa, nato naslednja, v soboto, 8. maja, pa so z delom zaključili. Fantje so še pobelili garažo in dom je zasijal. Delo je bilo porazdeljeno, zaradi majhnega števila gasilcev morda tudi temeljiteje opravljeno, a v vseh nas se je znova prebudil duh pripadnosti ga-

silskemu društvu. Okna so pomita, ograja znova pritrjena, prah pobrisan, tla pomita ter orodje in vsa gasilska oprema temeljito pregledana in varno pospravljena na svoje mesto. Vsem nam je bilo prijetno spet srečati prijatelje, ob delu poklepeta ti z njimi ter se zvečer prijetno utrujeni, a veseli ob ponovnem druženju tudi razšli v želji, da se kmalu srečamo v veliko večjem številu, in to takrat, ko bodo ukrepi epidemije to dovoljevali.

Na tem mestu se vsakemu posamezniku zahvaljujem za njegov doprinos k pomladni osvežitvi našega gasilskega doma. Hvala.

ZA PGD DOMŽALE - MESTO
SONJA OREŠEK

Skupaj za okolje

Na Rovah smo v nizkem startu čakali na vseobčinsko čistilno akcijo, saj smo iz dneva v dan opazovali, kako neodgovorni posamezniki naše kraje polnijo z odpadki.

KS ROVA Ko smo slišali za odpoved, smo stvari vzeli v svoje roke, saj je treba med pandemijo po svojih zmognostih skrbeti za zdravje, pa tudi za čisto okolje, v katerem se gibamo.

Kocka je padla: v soboto, 24. aprila, je KS Rova s pomočjo preostalih lokalnih društev organizirala čistilno akcijo. Odločitev je pozdravilo več kot 50 mladih in mladih po srcu, dober glas pa je segel tudi v sosednjo vas, saj so nas z obiskom presenetili radomeljski skavti. Zaradi trenutnih razmer smo zbrane razdelili v mehurčke in jim priskrbeli vso potrebno opremo (rokavice in vreče), ki je bila na voljo pred gasilskim domom. Tam smo podali tudi vsa ustrezna navodila glede čiščenja. Vreme nam je bilo naklonjeno, ko smo začeli čistiti po površini najboljše krajevno skupnost v domžalski občini. Nismo se ustrašili ne bregov Rovščice ne gozdnega Žiškega vrha. Po končanem delu je KS organizirala še lasten odvoz nabrane odpadke na zbirališče odpadkov.

Dokazali smo, da znamo in zmoremo. Skrb za čisto naravo je v sobotnem dopoldnevu povezala vse generacije. Zdaj je na nas vseh, da kraj ohranjamo lep in čist.

Hvala vsem za pomoč, trud in udeležbo.

AMU

MOZART V ROZARIJU

Umetniški vodja
MATE BEKAVAC

Sobota, 12. junij ob 18. uri
FIGARO NA SEVERU
Mojca Menoni Sikur, Gea Pantner,
Martin Sikur, Mate Bekavac

Sobota, 19. junij ob 18. uri
VRTNICE, MOZART IN ŠLAGERJI
Ansambel Sibrass

Sobota, 3. julij ob 18. uri
ZABAVA Z MOZARTOM
Davide Lattuada, Aljaž Beguš, Mate Bekavac

ARBORETUM VOLČJI POTOK

Vstopnice pri blagajni Arboretuma.
V primeru dežja koncert odpade.
Koncerti bodo izvedeni v skladu z ukrepi v zvezi s pandemijo.

**Arboretum
VOLČJI POTOK**

 Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

Slovenska proizvodnja
kakovostnih vzmetnic
in ležišč od leta 2001.

**Že 20 let
v vaši družbi.**

VZMETNICE • LATEKS LEŽIŠČA
LETVENE MREŽE • POSTELJE • VZGLAVNIKI

Pralna prevleka
100% naravni lateks
100% NARAVNO
Piramidna ležalna površina

Marko Peterka s.p.,
Salon: Ihan, Breznikova 78, 1230 Domžale,
T: 01 721 12 18, G: 041 925 625, E: info@marsen.si
www.marsen.si

MARSEN
VSE ZA ZDRAVO SPANJE NA ENEM MESTU.

AKTUALNO

POSLASTICA ZA LJUBITELJE LOKALNE ZGODOVINE

MAG. BLAŽ OTRIN, ZGODOVINAR IN ARHIVAR, SODELAVEC IN UREDNIK PRI IZDAJANJU KNJIG FRANCA BERNIKA

Brez njegove pomoči in strokovnega znanja obsežnega projekta, ki se ga je lotila ekipa v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, s ponatisom nekaterih knjig Franca Bernika ter pripravo knjige o njegovem življenju in delu, ne bi bilo mogoče uresničiti.

Cveta Zalokar
Foto: osebni arhiv

Zgodovinar in filozof, ki pa se je poklicno zapisal arhivskemu delu. Za katerega pravi, da še zdaleč ni dolgočasno in zaprašeno. Vedno pripravljen sodelovati in pomagati tudi pri projektih iz lokalnega prostora. Domžalčan, ki se zelo dobro počuti tudi v Dobu.

Kakšno so spomini na vaše otroštvo, ki ste ga preživljali v Domžalah?

Na Varškovi ulici, kjer sem bil doma in se je odvijal pretežni del mojega otroštva, smo imeli veliko igrišče s košem, gugalnico in peskovnikom. Zdi se mi, da sem bil ves čas na ulici z otroki iz sosednjih hiš, igrali smo nogomet, ragbi s kolesi, se šli očije in mamice, kurili ognje, rabutali in pekli koruzo ter tisoč drugih stvari, skratka res lepi spomini.

Vaš oče Janez Otrin je bil dolgoletni in prepoznavni direktor Termita, ko je ta še posloval v Stobu. Kako je vplival na vas?

Oče je bil več kot trideset let direktor Termita in zelo predan podjetju. Poleg tega je bil aktiven tudi v lokalni politiki, v teritorialni obrambi, pri tisoč in enem društvu, zato ga seveda ni bilo kaj dosti doma. Kot otrok sem na očeta vedno gledal z občudovanjem, saj so ga vsi spoštovali, in je bil priljubljen zaradi svojega položaja in pojave – bil je pač original. Čeprav sva si bila v marsičem različna, sva se potem, ko sem odrasel, zelo tesno povezala.

Oče je pripadal tudi prijateljskemu krogu, ki se je poimenoval abrahamovci, znanih po legendarnih srečanjih. Kakšna je bila njihova dediščina?

Pripadal je krogu znanih Domžalčanov, ki so si naredili ime SAK – Skupnost abrahamovcev in kandidatov, in oče Janez je bil njihov idejni vodja ter predsednik. Del te združbe so bili številni znameniti Domžalčani, od župana, univerzitetnih profesorjev in direktorjev, do gostilničarja, peka in mesarja. Oče je v šali poudarjal, da pokriva jo vse segmente družbe in da brez njih Domžale ne morejo nič, saj je imajo pokrito vse od ginekologa do kopalca jam za mrličje, ki sta bila tudi njihova člana. Kolikor sem imel vpogled v to združbo, so bili ena res prijetna in zanimiva skupina možakarjev s prefinjenim smislom za humor, ki so se radi družili. Po smrti očeta sem, kot se za arhivarja spodobi, urejal očetove dokumente in tam našel tudi gradivo SAK. Ob prebiranju zapisnikov njihovih sestankov sem se do solz nasmelja njihovim pogruntavščinam.

Bernik je za časa svojega življenja veljal za najbolj delavnega župnika v škofiji, in to upravičeno. Udejstvoval se je na vseh možnih področjih, od strogo verskih do politike, združništva, kulture, šolstva, sociale, zdravstva, glasbe ... Že če bi samo naštevali dosežke, bi bili predolgi, skratka pustil je neizbrisen pečat v Domžalah.

Po končani osnovni šoli ste sprva obiskovali srednjo strojno šolo v Ljubljani. Kako je potekala vaša pot od tehnike k družboslovju?

Po koncu osnovne šole sem tako kot mnogo sošolcev pristal na srednji šoli za strojništvo na Aškerčevi. Znašel sem se v zanimivem razredu, z močno domžalsko kolonijo, kjer so vihrali dolgi lasje in so se v straniščih med odmori ob dimu cigaret odvijale tudi debate o kulturi in se brala poezija. Zelo dobro sem se počutil v razredu, a strojništvo me res ni zanimalo. Kaj hitro sem se zagledal k sosedom na filozofsko fakulteto, kamor sem se tudi vpisal.

Na filozofski fakulteti ste izbrali študij filozofije in zgodovine. Kaj vas je še posebej pritegnilo pri izboru študijskih smeri?

Zgodovina me je vedno zanimala, tako da je bila to moja prva izbira, filozofija pa se mi je zdela čarobna in ključ do razumevanja delovanja strukture družbe in človeka. Študij me je res očaral, in če sem srednjo šolo naredil z minimalnim vložkom, kar so kazale tudi ocene, sem se študiju docela predal in

študiral z velikim veseljem. Srečo sem imel, da smo imeli tudi mnoge odlične profesorje, ki jih je bilo pravi užitek poslušati. Filozofska fakulteta in velika Plečnikova čitalnica v NUK-u sta postali moj drugi dom, kjer so se mi ob branju študijske in druge literature odpirale nove, do tedaj neznane duhovne krajine.

Magistrirali ste iz tematike o cerkvenem delovanju na socialnem področju v 19. in prvi polovici 20. stoletja. Takrat so imeli župniki pomembno delo tudi kot državni uradniki.

Tema na prvi pogled ni ravno zabavna, a ob raziskovanju starih dokumentov se ti izrisuje podoba preteklosti, ki je nisi poznal in je precej drugačna, kot bi pričakoval. Država je v preteklosti uporabila duhovnike tudi kot državne uradnike, da so opravljali naloge družbenega obveščanja, socialnega varstva, šolstva, vodenja matičnih knjig ... Duhovniki so bili v marsikaterem okolju edina izobražena delovna sila in hkrati za državo tudi najcenejša. To je bilo mogoče, ker je bila v habsburški monarhiji

Država je v preteklosti uporabila duhovnike tudi kot državne uradnike, da so opravljali naloge družbenega obveščanja, socialnega varstva, šolstva, vodenja matičnih knjig ... Duhovniki so bili v marsikaterem okolju edina izobražena delovna sila in hkrati za državo tudi najcenejša.

Cerkev močno prepletena z državo in ji hkrati povsem lojalna.

Zapicali ste se delu v arhivih, sprva v Arhivu RS, zdaj ste že več kot dve desetletji zaposleni v Nadškofijskem arhivu. V čem je čar dela v arhivu?

Za zgodovinarja je to sanjsko delo, saj je v stiku s primarnimi viri, ki so temelj zgodovinskega dela. Tako sem imel npr. privilegij urejati zapuščino škofa Antona Vovka, kjer sem našel njegove zapise iz obdobja 1945–1953 in jih leta 2003 objavil v knjigi V spomin in opomin, knjiga pa je doživela kar pet natisov. Urejal sem zapuščino škofa Gregorija Rožmana, ki je prišla iz ZDA, zapuščino škofa Antona Bonaventura Jegliča, ki je ves čas svojega škofovanja pisal osebni dnevnik. S kolegico Marijo Čipič Rehar sva ta dnevnik leta 2015 izdala, in na to delo sem mogoče tudi najbolj ponosen, saj sva na knjigi, ki obsega več kot 1100 strani, delala skoraj desetletje.

Lotili ste se tudi množice italijanskih priimkov v osrednjeslovenskem prostoru. S čim so povezani? Marsikaterega bi našli tudi v Domžalah, na primer Giacomellija iz Kofutnikove domačije ...

Tudi to je del socialne zgodovine, ki sem jo preučeval. Na širšem domžalskem področju srečujemo precej nenavadne priimke, kot so Vidali, Erdani, Giacomelli, Lokati, Limoni, ki dajejo slutiti, da niso domačega izvora. Marsikdo od teh, kot tudi nosilci drugih malce latinsko zvenceh priimkov, je prepričan, da so francoskega izvora, da so sem prišli za časa napoleonskih vojn. To je seveda mit, ki nima nobene osnove. Je pa ta mit, zanimivo, med Slovenci tako razširjen, da če bi držal, bi Napoleonova vojska razpadla že v Sloveniji in sploh nikoli ne bi prišli do Rusije. Ti priimki so k nam prišli v 19. stoletju, ko so prek instituta najdenišnic iz Trsta na Kranjsko v rejništvo pošiljali nezakonske otroke mater, ki niso mogle skrbeti za njih. Kmetje so od dežele kot rejniki dobili denar in skrbeli za te uboge otroke. Po ocenah naj bi v enem stoletju, kolikor je trajal ta proces, na Kranjsko prišlo okoli 30.000 najdenčev, kot se je reklo tem otrokom.

DOGAJA SE ...

KOLENDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE/ JUNIJ

Film: Kiparska razstava Maje Gregl
Menačenkova domačija, do 2. junija

Film: Najboljši Sune
Mestni kino Domžale na spletu, 1. junija

Film: Fotograf
Mestni kino Domžale na spletu, 1. junija

Film: Sol solza
Mestni kino Domžale na spletu, 3. junija

Igroteka
Knjižnica Domžale, 11. junij

Koncerti klasične glasbe
Arboretum Volčji Potok, junij in julij

1. junij, torek

Spletni kino
HELMUT NEWTON:
LEPE IN POREDNE

Dokumentarni film / Helmut Newton: The Bad and the Beautiful / režija: Gero von Boehm / scenarij: Gero von Boehm / nastopajo: Helmut Newton, Isabella Rossellini, Charlotte Rampling, Catherine Deneuve, Grace Jones, Claudia Schiffer, Hanna Schygulla / 2020, Nemčija / distribucija: Cinemania / 93' / pogled v življenje in delo legendarnega fotografa Helmuta Newtona, ki je usodno zaznamoval svet mode in umetnosti / na ogled do 9. junija na online.kinodomzale.si

ZLO NE OBSTAJA

Drama / Sheytan vojvod nadarad / režija: Mohammad Rasoulof / scenarij: Mohammad Rasoulof / igrajo: Ehsan Mirhosseini, Shaghayegh Shohriani, Kaveh Ahangar, Alireza Zareparast, Salar Khamseh, Kaveh Ebrahim, Pouya Mehri, Darya Moghbeli, Mahtab Servati, Mohammad Valizadegan / 2020, Iran, Nemčija, Češka rep. / distribucija: Fiviva / 149' / štiri zgodbe na temo smrtne kazni so iranskemu režiserju Mohammadu Rasoulofu prinesle zlatega medveda za najboljši film na lanskem Berlinalu / na ogled do 16. junija na online.kinodomzale.si

NAJBOLJŠI SUNE

Mladinska komedija / Sune – Best Man / režija: Jon Holmberg / scenarij: Jon Holmberg / igrajo: Elis Gerdt, Sissela Benn, Fredrik Hallgren, Tomas von Brömssen, Lily Wahlsteen, Baxter Renman / 2019, Švedska / distribucija: Demiturg / 88' / podnapiši, 8+ / nadaljevanje Sunejevih prigod, kot jih je režiser z veliko mero humorja in akcije že prikazal v uspešnici Sune in Sune (2018), se v podobnem tonu razvija tudi v novem filmu / najboljši Sune odpira teme težavnega sprejemanja odgovornosti in iskanja la-

19. junij, sobota

Slamnikarski muzej
18.00-21.00 | POLETNA MUZEJSKA NOČ:
V DOMŽALE PO SLAMNIK

VIRTUÁLNO: na spletni strani Kulturnega doma Franca Bernika

V DOMŽALE PO SLAMNIK

kratki film – virtualna različica Slamnikarskega sejma z modno revijo slamnikov

V ŽIVO: od 18. do 21. ure
VODENI OGLEDI s prikazi izdelovanja slamnikov nekoč in danes / OBISK muzejske trgovine z bogato izbiro slamnikov za poletne dni / vstop prost v skladu z aktualnimi covid-19 ukrepi.

Arboretum Volčji Potok

Pod umetniškim vodstvom Mateta Bekavca bodo v ROZARIJU Arboretum Volčji Potok v juniju in juliju 2021 potekali koncerti klasične glasbe / Figrato na severu v izvedbi Moje Menoni Sikur, Gee Pantner, Martina Sikura in Mateja Bekavca / vstopnice za koncert bodo na voljo na blagajni Arboretuma / več o vstopnicah na: www.arboretum.si / v primeru dežja koncerti odpadejo / koncerti bodo organizirani v skladu z veljavnimi ukrepi v zvezi s pandemijo.

16. junij, sreda

Spletna stran Knjižnice Domžale

Z NAŠIH POLIC

Povabilo k branju / kadar vam zmanjka navdihla za branje, potrebujete nasvet ali vam izbira prilepne knjige povzroča prevelik stres, vam bo v pomoč rubrika Z NAŠIH POLIC – v njej boste vsak teden našli leposlovne in strokovne knjige za otroške in odrasle, ki so zaposlene v Knjižnici Domžale še posebej pritegnile.

Poletno gledališče Studenec

21.00 | TUTOŠMATO

25. junij, petek

Slamnikarski park
19.45 | KONCERT V OKVIRU POLETNEGA ČAROBNEGA MESTA

Nastopa: skupina M2

Pomnik državnosti Park pri Močilniku v Dobu

20.00 | OSREDNJA OBČINSKA PRIREDITEV OB 30. OBLETNICI DNEVA DRŽAVNOSTI
V organizaciji Krajevne skupnosti Dob in Občine Domžale

Spletna stran Knjižnice Domžale

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE
Povabilo k branju / predstavljamo ožji izbor prebranega in pregledanega gradiva tekočega meseča zaposlenih v Knjižnici Domžale, ki smo ga izbrali za vas z namenom, da vam še bolj približamo in priporočimo gradivo, za katero menimo, da bi ga bilo škoda spregledati.

Poletno gledališče Studenec

21.00 | NEW SWING QUARTET IN PIANIST UROŠ PERIČ
Koncert v sklopu 21. Kulturno poletnega festivala Studenec 2021

28. junij, ponedeljek

Tomčeva dvorana KD Franca Bernika Domžale, dvorišče Pr' Berniku in ploščad pri OŠ Vencija Perka

15. FESTIVAL GORNIŠKEGA FILMA

Filmi, ki promovirajo gorško naravo in kulturo, oddaljena gorstva, raznolike kulture, adrenalinske vzpone, mistično naravo / lepoto gora bomo znova približali številnim mednarodnim obiskovalcem / festival bo potekal med 28. 6. in 4. 7. 2021 / več na: https://gormiski.si/

23. junij, sreda

Center za mlade Domžale

ODPRTE RAZSTAVE LIKOVNEGA IN LITERANEGA NATEČAJA OBJEM, DOTIK, POLJUB

Na ogled bodo nagrajena dela v likovni in literarni kategoriji vseslovenskega natečaja Objem, dotik, poljub / na ogled do konca septembra 2021 v skladu z aktualnimi ukrepi za zajezitev epidemije covid-19 / razstava bo na ogled tudi v virtualni

Info*

Galerija Domžale

Mestni trg 1, Domžale
(trgovski kompleks Vele)
Odpri v času razstav: od torika do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in ponedeljkih zaprto.

Knjižnica Domžale

Cesta talcev 4, Domžale
T 01 724 12 04 ali 01 722 50 80,
info@dom.sik.si, www.knjiznica-domzale.si

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

Ljubljanska 61, Domžale
T 01 722 50 50, info@kd-domzale.si,
www.kd-domzale.si

Menačenkova domačija

Cankarjeva ulica 9, Domžale

AKTUALNO

UNICEFOVE VARNE TOČKE V DOMŽALAH

Varna točka je javni prostor, kamor se lahko zateče otrok v stiski. Prostor je označen s prepoznavno nalepko in se običajno nahaja na lokaciji, kjer se zadržuje večje število otrok – ob šolskih poteh ali v centru mesta. V Domžalah imamo 17 varnih točk. Jih poznate?

Center za mlade Domžale

Bliža se konec šolskega leta in čas, ko otroci veliko prostega časa preživijo na ulicah in v družbi sovrstnikov. To je prekrasen čas, ki prinaša mnogo nepozabnih doživetij in izkušenj. Včasih pa se zgodi, da je to tudi čas, ki otroka sooči s stisko, ki jo v tistem trenutku sam ni zmožen rešiti. Prav za takšne situacije je Unicef vzpostavil projekt Varne točke, v katerega so že od leta 2008 vključene tudi Domžale.

Cvetličarne, trgovina, vrtec, knjižnica, picerija, mladinski center, avtosalon, center mesta, Dob, Rodica, Dragomelj – to so le nekatere od organizacij in lokacij, vključenih v domžalsko mrežo varnih točk, ki jo koordinira Center za mlade Domžale. Vse točke so označene s prepoznavno nalepko, smejočo hiško na modri podlagi, in zaposleni v teh organizacijah so usposobljeni za pomoč otrokom v stiski. In kakšne so stiske, s katerimi se otroci lahko oglašijo na varni točki? Lahko je to popolnoma običajna situacija, kot so izguba ključa ali telefona, izguba smeri, žeja ali odrgnjeno koleno. Seveda pa občasno pridejo tudi otroci, katerih stiske presegajo prej omenjene situacije. V teh bolj zahtevnih primerih postanejo varne točke zatočišče, od koder lahko otrok pokliče svoje starše in počaka na njihov prihod ali pa se skupaj z zaposlenimi odločijo za prihod drugih institucij, kot so policija ali socialni delavec.

Pomembno je vedeti, da imamo v Sloveniji več kot 1030 varnih točk in da so mreže podobne domžalski vzpostavljene po 111 krajih. Tako so otrokom na voljo tudi takrat, ko se ne nahajajo v svojem domačem okolju. K projektu varnih točk sta pristopila tudi podjetji Hofer in Lidl, kar pomeni, da so popolnoma vse njihove prodajalne tudi varne točke.

Starši, vabimo vas, da se z otrokom pogovorite o varnih točkah, pokažete nalepko smejoče hiške in morda skupaj obiščete najbližjo varno točko. Unicef na ravni celotne Slovenije ne beleži množičnega obiska varnih točk. V letu 2019/2020 je točke po vsej Sloveniji obiskalo 50 otrok, ki so se znašli v manjših težavah, in 12 otrok, ki so se znašli v resnejših težavah. Vendar je že en sam otrok na leto, ki smo mu pomagali rešiti stisko, v kateri se je znašel, dovolj, da imajo varne točke svoj namen.

Več o Unicefovih varnih točkah si lahko preberete na <https://www.varnetocke.si/kaj-so-varne-tocke>

Če bi želeli postati Unicefova varna točka, je pravi naslov za vas Center za mlade Domžale (info@czm-domzale.si, 040 255 568), kjer vam bodo razložili postopek. ☐

Center za mlade Domžale, Ljubljanska 58

Naša trgovin'ca, Ljubljanska 104

Policijska postaja Domžale, Ljubljanska 96

Picerija Pipca, Ljubljanska 80

Hofer Domžale, Šaranovičeva 27 a

Lidl Domžale, Ljubljanska 150

Center za socialno delo Domžale, Masljeva 3

Zdravstveni dom Domžale, Mestni trg 2

Vrtnarstvo in cvetličarstvo Jože Tratnik, Šolska 14

Avto Set, Dragomelj 26

Cvetličarna Slovnik, Breznikova 56, Ihan

Vrtec Urša - enota Češmin, Murnikova 4

Lekarna Vir, Čufarjeva 23, Vir

Cafe Rondo, Cesta borcev 5, Radomlje

Dom upokojencev Domžale, Karantanska 5

Knjižnica Domžale, Cesta talcev 4

Cvetličarna Vijolica, Ulica 7. avgusta 29 a, Dob

VEČKRAT SO PROGO UKINILI – IN SPET UVEDLI

Preberite množico anekdot s kamniške proge skozi čas

Matjaž Brojan
Foto: zasebni arhiv Matjaža Brojana

Železniški tir je kot žila v telesu. Le da gre v primeru poteka proge za žilo, ki omogoča gospodarsko življenje. Bila je pomembna, taka je še danes, pa vendar je v 130 letih nekaj pametnjakovičem prišlo na misel, da bi progo ukini. In so tudi jo! Večkrat! Vzrok za ukinitja naj bi bil predvsem v hrupu, ki so ga vlaki nekoč povzročali v veliko večji meri kot ga danes. Četudi so progo skozi Domžale do Kamnika ukinjali večkrat, se je vedno našlo toliko pameti, da so odločevalci o njeni usodi vsakič na koncu sklenili, da je proga potrebna. In jo uvedli po več ukinjavih vedno znova.

Prvič so kamničana ukini leta 1932

V kamniških arhivih se je ohranilo pisanje nekdanjega kamniškega profesorja Ivana Žike v časopisu Slovenski narod z dne 17. septembra 1932. Tole se mu je glede prve ukinitve kamniške proge zapisalo: »Slavnega kamniškega vlaka, ki je bil po vsej naši širni domovini znan kot kofemaln, ni več. S prvim septembrom 1932 je nehal voziti. Njegova obupna počasnost, ki je bila nekak veran simbol kamniške počasnosti in konservativnosti, je postala že pregovorna in naš Kamničan je bil v železniškem prometu kot nekako predpotopno čudo, ki je vzbujalo občudovanje in tudi posmeh vsega sveta.«

Druga ukinitve potniškega prometa se je zgodila leta 1965

Kamniška proga je bila zgrajena za potrebe obojega: potniškega prometa in za tovorni promet, ki so ga uredničili mnogi uporabniki proge iz Kamnika, Domžal in mnogih drugih krajev ob progi. Potniški promet se ni povečeval, uporaba za gospodarsko rabo pa je bila vse večja, četudi investicijskih vlaganj v progo ni bilo.

Po prvi ukinitvi leta 1932 so leta 1965 zaradi nerentabilnosti potniškega prometa na progi le-to ukini, proga pa je hkrati s tem posledično izgubila status javne proge za poslovno-gospodarske potrebe. S tem je kamniška proga postala le pogod-

Trasa kamničana skozi Domžale sredi dvajsetih let 20. stoletja. Na desni je Godbeni dom domžalskih godbenikov v gradnji.

bena proga. Je bilo pa v tisti nesrečni odločitvi pametno vsaj to, da se z ukinitvijo niso lotili še demontaže tirov in naprav, kar bi kamniško progo za vedno potisnilo v zgodovinski spomin, ne bi pa nikoli več mogli vzpostaviti potniškega prometa na njej.

V obdobju od leta 1965–1978 je proga stagnirala in celo nazadovala pri vzdrževanju tira, postaj in železniških naprav. Temu je sledila 1. februarja 1978 nova popolna ukinitve potniškega prometa.

Gostota cestnega prometa je posledično postajala vse večja, na cestnih povezavah na Domžalskem in Kamniškem se je promet drastično zgoščeval, mnogi so začeli v javnih nastopih in člankih zahtevati, da potniški promet spet uvedejo.

Nekateri politiki so bili tako pametni, da so kmalu uvideli upravičenost takih zahtev. V tej vlogi pametnih in preudarno mislečih se je odlikoval domžalski župan Jože Pogacnik, saj si je s tehtno besedo o nujni vrnitvi potniškega prometa na kamniško progo pridobil veliko somišljenikov. Tako so že 29. maja istega leta potniški promet spet uvedli, četudi samo dva vlaka dnevno s klasično garnituro ter šest dieselskih motornih vlakov. Tudi pozneje so kamničana še ukinjali, vendar so vedno znova vsi prihajali do spoznanja, da je potniški promet potreben predvsem za potrebe prevozov dnevnih migracij delavcev, dijakov in študentov. Spoznanje, da potniški promet potrebujemo tako za

omenjene prevoze delavstva, mladih in drugih, se je okrepilo po praznovanju 100. obletnice proge v letu 1991. O tem bom pisal v prihodnjem nadaljevanju.

Množica anekdot v kofemalnu ...

O kamničanu se je ohranila množica zgodb, med njimi je veliko hudo-mušnih in smešnih. Humoristi so od vsega začetka kar tekmovali, kdo si bo izmislil zanimivejšo in bolj radoživno zgodbo. Taka zgodba (kdo bi vedel avtorja in pomišljal na to, ali se je res zgodila) je zgodba o dirki med kravo in kamničanom. Zgodilo se je menda že pred prvo svetovno vojno, ko je vlak od Ljubljane do Kamnika vozil celo uro in 35 minut. V bližini Črnuč se je menda pasla krava, ki ji je ob hitrosti vlaka (znašala je 14 km/h) prišlo na misel, da bi se lahko poskusila v dirki z vlakom, ki je takrat ravnokar prisopihal na črnuško postajo. Meni nič tebi nič se je postavila na sredo tira in jo moško ubrala po tirih proti Ježici.

Vlak, ki je potegnil s črnuške postaje, je počasi zapeljal za njo, vlakovodja pa ob tem piskal na vse pretege z namenom, da kravo spravi s tirov. Krave pa piskanje vlaka ni ganilo, korak je pospešila v dir, tega pa je iz metra v meter še povečevala. Nenavadna dirka krave in vlaka za njo je spravila v krahot vse, ki so spremljali nenavadno tekmovalje. Prva je pridirjala na Ježico ob navdušenem ploskanju ljudi, ki so krototaje sodelovali v atrakciji, kakr-

Leto 1978: vnovično uvedbo potniškega prometa so v Domžalah takrat pozdravili celo z godbo.

šne svet še ni videl. O tej veseli dogodivščini so pisali takratni časopisi. Nekdo se je v članku jezil nad počasnostjo kamničana in zapisal, da je tekmovalje krave in vlaka najbolj konkreten primer kdo je hitrejši: krava ali kofemaln. Zaradi omenjenih besed so avtorja članka obsodili na 5 goldinarjev globe »zaradi razžaljenja državne naprave«.

V članku je ostalo zapisano tudi tole: »To je vedno tako, če kdaj javno kritiziraš kako nerednost, bo pa prva skrb prizadetega ne morda da popravi, kar si grajal, temveč da poišče nezadovoljneža in mu na najuspešnejši način zaveže jezik.«

Strojvodja gredeč kupoval mleko

Ena od zgodb govori tudi o vsakodnevem rednem nakupovanju. Dogajalo se je (menda!), da je na Dobravi med Črnučami in Trzinom, kjer poteka železnica tik ob cesti. Vsako jutro – to se je menda res dogajalo – je stopil vlakovodja z vlaka in kupil mleko od mlekarič, ki so bile na poti v Ljubljano vsaka s svo-

Ta tir je že 130 let speljan od Ljubljane do Kamnika.

jim mlekom. Ob počasni vožnji je mleko kupil gredeč, ter pospešil korak, da je 'svoj' vlak spet ujel. Menda si je mleko na vroči površini lokomotive do Ljubljane tudi skuhal in si z njim postregel ter napravil tečen zajtrk kar med vožnjo.

Mnogi ljudje se tudi spominjajo, da je nekoč na posebnih tablicah nameščenih v vlaku, pisalo tudi: Med vožnjo tritati cvetlice je strogo prepovedano. Ob omenjeni, skrajno počasni vožnji je bil (nemara) upravičen tudi drugi napis: Med vožnjo sprehajati se ob progi je potnikom najstrože prepovedano.

Dvakrat po zalet

Dogajalo se je, da sta bila na jutranji poti v Ljubljano in večerni vrnitvi v Kamnik oba vlaka posebno polna. V desetih, nabito polnih vagonih je bilo stisnjenih celo od 600 do 700 potnikov, tako da se zaradi gneče med njimi celo sprevodnik ni mogel premikati in je zaradi gneče mnogokrat kar opustil pregledovanje in luknjanje kart. Zaradi tolikšne teže je bil vlak preobtežen, saj na črnuškem klancu, zlasti pozimi ni mogel speljati. Sredi klanca ga je preprosto 'zmanjkalo', tako da se je ustavil. Potniki so morali z vlaka, ki je moral daleč nazaj, da je vzel zalet. Menda je včasih poskusil tudi večkrat, da je splezal na tisto vzpetnico pred Črnučami, če seveda sploh lahko govorimo o vzpetnici. O tem početju so potem govorili, da vlak »ne-močen hodi nazaj po sapo«.

Kakor bi mačka za rep vlekel

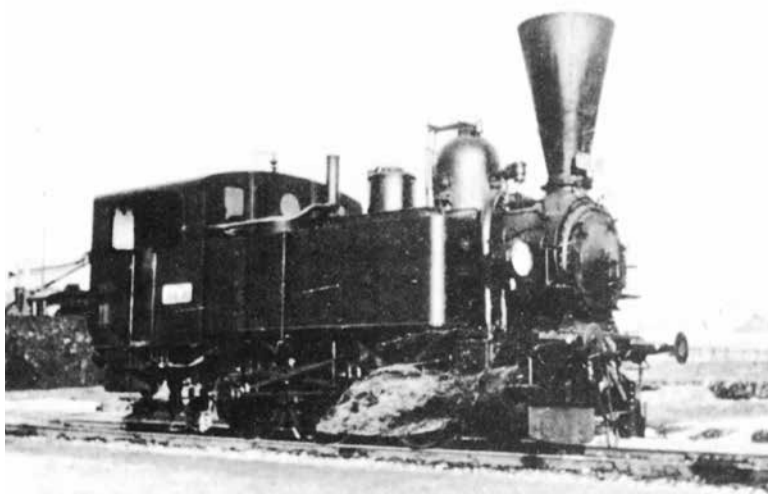
Take zgodbe, ki so vključevale zanimivosti in vesela doživetja Kamničana in ljudi, ki so se vozili z njim, je zbiral znani kamniški profesor – romanist Ivan Žika ter jih objavljaval v kamniškem lokalnem časopisu Kamničan. Ljudem je bilo sicer všeč, da se je o različnih dogodivščinah, ki so se dogajale s kamničanom in potniki na njem veliko pisalo, ni jim bilo pa všeč cviljenje lokomotive in vagonov. Zaradi različnih manevrov preklapljanja in odklapljanja vlakovne kompozicije med obema kamniškima postajama 24 krat na dan, so se ljudje zelo hudovali. Tisti, ki so imeli hiše neposredno ob progi, so se zelo pritoževali, češ da ropota in piska na vse pretege – »kakor bi mačka za rep vlekel«. □

Pregovorna počasnost kofemalna

Vlak na kamniški progi, ki mu je mesto Kamnik dalo tudi svoje ime – kamničan, je postal znamenit po svoji obupni počasnosti in konservativnosti. V železniškem svetu je pomenil nekakšno starino in atrakcijo, ki jo je zaznamovala pregovorna počasnost. Ta je vzbujala poleg občudovanja predvsem posmeh vsega sveta. Kako je bilo s hitrostjo kamničana?

Potniki, ki so bili navezani nanj in so se vsak dan vozili v Ljubljano iz Kamnika, Domžal in drugih krajev, kjer je vlak tudi ustavljal, so bili zaradi vlakovne 'počasnele' zelo prizadeti, saj so na vožnji v Ljubljano in nazaj izgubili veliko časa, vsekakor več, kot bi si želeli. Osebni vlak je do Kamnika potreboval za 22 km proge 1 uro in 15 minut, to pomeni, da je bila njegova hitrost komaj 18 km/h.

Vse, kar so napravili v prvih desetih letih, je bila uvedba jutranjega dijaškega vlaka in še dveh čez dan. Opoldanski je odhajal iz Ljubljane ob 13. uri in je bil od vseh vlakov najpočasnejši, saj je domov vozajoče dijake zaradi počasnosti spravljal v obup. Iz Ljubljane do Kamnika je potreboval kar 1 uro in 35 minut, zato so mu dijaki dali ironični vzdevek 'leteči kamničan'. 14 km/h pa je pomenilo – tako je zapisal kamniški kronist prof. Žika – da toliko pretečejo lahkoatleti na treningih, pa še to, če so v prav slabi formi.

Lokomotiva vrste JDŽ 151, kakršna je vozila na kamniški progi med obema svetovnjima vojnoma (iz zbirke Tadeja Brateta)

(se nadaljuje)

AKTUALNO

V PRIČAKOVANJU JUBILEJA (6.)

Pred 50. obletnico tradicionalnih Novoletnih koncertov Simfoničnega orkestra Domžale - Kamnik

Tomaž Habe

Foto: zasebni arhiv Tomaža Habeta

Leta bežijo ... Vse hitreje obračamo liste koledarja, vedno v pričakovanju, upanju na nekaj novega, lepšega. Orkester je v minulih letih predsedniki orkestra. Po dolgem obdobju odličnega vodenja Jane Gregorc Bogataj so se od leta 2011 zvrstili še Veronika Ložar, Zdenka Krečan, do sedanjega predsednika, muzikologa Mihe Kozjeka. Jedro orkestra je ostalo kar stabilno. Od same ustanovitve v orkestru igrajo še trije glasbeniki: violinistka Mirjana Matičič Frišek, timpanist Janez Spreitzer in koncertna mojstrica orkestra, violinistka Branka Bečaj. Že pred upokojitvijo je z orkestrom sodeloval Karel Žužek, sicer koncertni mojster Radijskega orkestra, pa je od leta 2015 postal redni član orkestra in njegov koncertni mojster.

Mesto dirigenta prevzame Slaven Kulenović

Zadnje, peto nadaljevanje nam je predstavilo 42 Novoletnih koncertov. Od 43. Tega pa je prevzel mesto dirigenta Slaven Kulenović, ki je sicer redno zaposlen na Konservatoriju v Ljubljani. Na svojem prvem Novoletnem koncertu se je predstavil z dvema solistoma Ljubljanske opere, sopranistko Urško Arlič Gololičič in baritonistom Ivanom Andresom Arnškom. V prvem delu sta predstavila Mozartovo glasbo iz oper Čarobna piščal in Don Giovanni ter glasbo iz Gounodove opere Faust. Drugi del je bil lahkotnejši, v duhu južnoameriške glasbe, ki je razpoložene poslušalce kar vabil, da bi zaplesali z orkestrom. Vera Vojska je v Slammniku zapisala: »... In čeprav, kot nam je povedala povezovalka Barbara Božič, velikih razlogov v letu 2014 ni, je bil simfonični orkester in njegova glasba za vse velik razlog za to, da jim prisluhnemo, da smo ob njihovi kvalitetni glasbi tudi mi polni optimizma, predvsem pa ponosni na vse glasbenike, ki nam že toliko desetletij – amatersko, na profesionalni način, predvsem pa z ljubeznijo do glasbe polepšajo dni pred vstopom v novo leto.« Koncerta sta bila 23. decembra v Domu kulture Kamnik in 27. v Hali Komunalnega centra v Domžalah.

Dirigent Slaven Kulenović (foto A. Grilc)

Štiriinštirideseti Novoletni koncert

Štiriinštirideseti Novoletni koncert je bil špansko obarvan. V prvem delu smo po Rossinijevi uverturi Seviljski brivec slišali še dve ariji, eno iz Netopirja v izvedbi sopranistke Nadie Ternifi, druga pa je bila arija Rudolfa iz opere La Boheme G. Puccinija. Pred njima smo slišali še krstno izvedbo moje skladbe Strune strasti. Solist ob orkestru je bil mladi, obetavni violinist Jure Oštir – Smirnov, ki je odhajal na študij violine v London. V drugem delu koncerta je bilo večino glasbe iz opere Carmen, med katero so se zvrstili še valček Espana, Sarasatejevi Ciganski napevi in Leharjeve arije Judit iz istoimenske opere. Po pevskih arijah smo v zaključku koncerta slišali še Bizetovo Parandolo iz suite Arležanka. V prijetnem, humorjem vzdušju je koncert povezoval član orkestra, violončelist Luka Vasle. Poleg že prej omenjenih solistov nas je s svojim petjem očarala še mezzosopranistka Anja Šinigoj. Koncerti so izzveneli 16. decembra v Mengšu, 23. decembra v Kamniku in v soboto, 27. decembra v Domžalah. Na zadnjem koncertu se je izvajalcem v svojem imenu, v imenu Javnega sklada za kulturne dejavnosti in občine Domžale zahvalil tajnik sklada Pavel Pevec. Tudi tokrat je Vera Vojska zapisala: »In še kar ne bi šli domov, saj so bili glasbeniki tokrat resnično novoletno razpoloženi in so še enkrat dokazali, da jih v Simfoničnem orkestru Domžale - Kamnik resnično družijo ljubezen do glasbe, ki so ji bili v letu 2014 s številnimi uspe-

Koncertna mojstrica Branka Bečaj, članica orkestra od ustanovitve

Koncertni mojster Karel Žužek

šnimi nastopi še posebej naklonjeni.« Brez treh dodatkov se uspešen koncert ne zaključuje.

Petinštirideseti Novoletni koncert

Petinštirideseti Novoletni koncert je minil v kriznem finančnem letu orkestra, tako da ni ohranjenih niti koncertnih listov. Dirigent Slaven Kulenović je v goste pripeljal tenorista Dominga Stassija, ki je zapel arijo Cavaradosija iz opere Tosca, arijo Cania iz opere Pagliacci, napolitansko Non ti scordar di me in verjetno najbolj popularno tenorsko arijo Nessun dorma iz opere Turandot. Na začetku programa smo slišali Suppejevo Lahko konjenico, na zaključku prvega dela Cvetlični valček P. I. Čajkovskega, začetna skladba drugega dela so bili Pomladni glasovi J. Straussa, koncert pa so zaključili z valčkom Na lepim modri Donavi. Spored sta popestrili še dve filmski glasbi Johna Williamsa in Avsenikov Spomin v obdelavi Bojana Adamiča, polka Na lovu in Koračnica Radetz-

kega Johanna Straussa. Za razigrano in humorno povezovanje je ponovno poskrbel Luka Vasle.

Šestinštirideseti Novoletni koncert

Šestinštirideseti Novoletni koncert so z dirigentom S. Kulenovićem zaznamovali trije operni pevci mlajše generacije: sopranistka Eva Černe, mezzosopranistka Jadranka Juras in basist Tomaž Štular, ki je svoje pevske kvalitete predstavil v ariji Don Bassilija iz opere Seviljski brivec. Presenečenje na koncertu je bil tudi Vivaldijev Koncert za dve mandolini v preobleki za dva kontrabasa. Koncert so uokvirjale tri uverture: Mozartova Beg iz Seraja, Verdijeva Nabucco, Straussova Cigan baron ter zaključna hitra polka Unter doner und blitz. Koncerti v Mengšu 19. decembra, v Kamniku 22. decembra in v Domžalah 27. decembra so doživeli po tri dodatke z zaključno koračnico Radetzkega. Program je povezoval radijski napovedovalec Gregor Budal.

Sedeminštirideseti Novoletni koncert

Zaradi velikega zanimanja sta bila v Domu kulture Kamnik kar dva koncerta, 22. in 23. decembra. Koncert je obogatil igravec Jure Ivanušič. Pisan program iz operne in popularne glasbe je pri poslušalcih naletel na zelo ugoden odmev. Po Suppejevi uverturi Pesnik in kmet smo prisluhnili sopranistki Tajdi Jovanovič v dveh Puccinijevih arijah ter v Leharjevi iz Judit. V prvem delu sta bila še Sibeliusov Valse triste in valček Čajkovskega iz Labodjega jezera. Drugi del nas je v novoletno razpoloženje zapeljal valček J. Straussa Rože z juga. V nadaljevanju smo slišali še glasbo A. Adama, R. Vaughana Williamsa, L. Andersona, Hačaturjana in Santsaensov Bakanal iz opere Samson in Dalila. Zelo zahteven in naporen program so glasbeniki amaterskega orkestra profesionalno izvedli. Seveda je bil koncert tudi v Domžalah, v

Športni dvorani 27. decembra ob 20. uri. Menim, da se Domžalčani in njegovo kulturno okolje ne zavedajo doprinosa Simfoničnega orkestra v kulturni ponudbi kraja, saj je po prvem desetletju koncertov bil zapis in slika koncerta na prvi strani glasila, to leto pa ni bilo nobenega prispevka, vsaj kot opomba 'zgodilo se je ...'

Oseminštirideseti Novoletni koncert

Oseminštirideseti Novoletni koncert je zazvenel v objemu Verdijeve glasbe. Slišali smo ariji iz Traviate, Rigolleta, dve Puccinijevi iz Madama Butterfly in Manon Lescaut ter duet – Barcarolo iz Offenbachovih Hoffmannovih pripovedk. Težo koncertu so dali sopranistka Mojca Bitenc, mezzosopranistka Sabina Gruđen in tenorist Blaž Gantar. Orkester se je v najboljši zvočnosti izkazal v Verdijevi uverturi v operi Moč usode, dveh preludijih iz opere Traviata in v Puccinijevem Intermezzu iz opere Manon Lescaut. V članku je Miro Pivar zapisal: »Dirigent Slaven Kulenović je tudi tokrat spretno krmaril barko, polno odličnih glasbenikov, ki so obiskovalcem Športne dvorane Domžale 27. decembra polepšali novoletni čas in nas navdali z upanjem na boljše novo leto.« Koncert v velikem slogu, kot je zapisal kronist, je orkester zaključil s Polovskimi pleši iz opere Knez Igor. Ker ploskanju ni bilo konca, so glasbeniki dodali še Offenbachov Can-can in Straussovo Radetzkyjevo koračnico.

Tradicionalni 49. koncerti

Tradicionalni 49. koncerti so bili v ustaljenih prednovoletnih terminih, v nedeljo in ponedeljek 22., in 23. v Domu kulture Kamnik ter v petek, 27. decembra v Športni dvorani Domžale, vsi pod pokroviteljstvom obeh občin. Orkester in njegov dirigent Slaven Kulenović sta si naložila težko breme kar zaradi dveh razlogov – dolžine programa in tehnične zahtevnosti, ki še od profesionalnega orkestra zahteva temeljito pripravljenost. Vendar pregovora pravita: Sreča spremlja hrabre, drugi pa: Kdor reskira, profitira. Uspelo je izvajalcem, ki so na robu svojih zmogljivosti program izvedli. Koncert je bil sestavljen iz popularnih del operne, operetne in baletne glasbe, s tradicionalnima valčkoma Zlato in srebro Franza Leharja ter Zgodbe iz dunajskega gozda Johanna Straussa s solistko na citrah Neli Zalar Kos. Prisluhnili smo lahko tudi eksotični melodiki v Ajšinem plesu iz baleta Gajane, plus Perzijskih sužnjevi iz opere Hovanščina in še Straussovi Egiptčanski koračnici. Program je duhovito povezoval Luka Vasle. Seveda sta največje aplavze požela pevska solista, sopranistka Mateja Potočnik in tenorist Gregor Ravnik. Kljub trem dodatkom in lepim željam za zdravje, sreče, uspehov in dobre glasbe v letu 2020 se to ni uresničilo. Tako je zaradi covid-19 odpadel jubilejni 50. Novoletni koncert. Upam, da bo to leto srečnejše in čas ugodnejši, da si zaželimo Srečno 2022 v polno zasedenih dvorinah tako v Kamniku kot v Domžalah. □

46. Novoletni koncert Domžale, 27. 12. 2016

47. Novoletni koncert

43. Novoletni koncert, 27. 12. 2013

Tomaž Habe je ustanovitelj in pobudnik ter dirigent 27 tradicionalnih Novoletnih koncertov Simfoničnega orkestra Domžale - Kamnik.

ODPIRAMO NOVO SEZONO SLAMNIKOV

OBIŠČITE NAS V MUZEJSKI TRGOVINI z bogato ponudbo slamnikov in izdelkov, primernih tako za promocijska kot osebna darila.

- PONUDBA**
- ženski, moški, otroški slamniki
  - embalaža za slamnike iz naravnih materialov
  - spominki in drugi izdelki iz slame
  - knjige, katalogi, brošure

- NOVO V TRGOVINICI**
- unikatni nakit z drobci slame
  - keramika z vtisnjeno domžalsko kito iz slame
  - hranilniki iz slame v obliki živali
  - knjige za otroke na temo slamnikarstva
  - nove izdaje knjig Franca Bernika
  - darilni boni za slamnike

DOBRODOŠLI V MUZEJU VSE LETO!

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE

Kajuhova 5, Domžale (v Godbenem domu)
slamnikarski.muzej@kd-domzale.si / www.kd-domzale.si / T: 01/724 84 08, 01/722 50 50
Od torka do petka od 10. do 12. ure in 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Vstop v skladu z aktualnimi zdravstvenimi ukrepi.

Miha Erič: Isitdo (Odtisi)

Grafične razstave je pravi užitek opazovati, saj nas vedno znova prevzamejo domiselne rešitve natisnjenih likovnih stvaritev, ki jih hkrati omejuje omejena površina matrice in slednja razmnožuje v neomejeno število odtisov.

GALERIJA DOMŽALE Poseben čar grafik pa je življenje znotraj njih, ki ga avtorji oživljajo le z izrazno črto v risbi, glavni pripovedovalki natisnjenega črno-belega kontrasta na papirju. Na svojstven način svoje lesno-, lino-, bakro-pise piše/riše/reže Miha Erič, ki nas je v maju pogostil z bogato bero umetnin iz njegovega zadnjega grafičnega opusa. Kar nas prepriča ob ogledu razstave, je perfektna tehnična izvedba, aktualna in domišljena vsebina in umerjena polnost postavitve v galerijskem prostoru, ki je nastala v sodelovanju z galerijskim strokovnim sodelavcem Jurijem Smoletom. Razstava zagotovo ne dopušča, da s pogledom površno osvrkneš po njej, temveč se ustaviš pred vsako podobo, tako malo kot veli-

ko, saj je pomembna vsaka podrobnost, figura in napis; avtor nam z razstavljenimi matricami celo omogoča vpogled v tehnični postopek nastalih linorezov, kar na razstavah ne vidimo pogosto. Vsekakor je avtor mojster črte in minimalističnega izraza, kjer ima vsaka poteza domišljeno mesto in svoj smisel. Motivno rad potuje med fantazijo, grotesko in tradicijo, tudi z vključenimi elementi iz aktualnega ter vsakdanjega življenja (da, tudi covid-19 je med njimi). Predvsem pa je pohvalna avtorjeva navezanost na klasične grafične tehnike, ki jih tu in tam kolorira, v risbo vnaša sodobnejše principe, upošteva prostor okrog njih, grafične odtise vdeluje v premišljene okvirje, ustvarja nove idejne koncepte z novimi izraznimi raz-

sežnostmi, skratka v maniri sodobne umetniške grafike. Miha Erič je diplomiral na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, na smeri ilustracije, sicer pa izjemno plodovit ustvarjalec tako na likovnem in glasbenem področju. V tej glasbeni maniri je potekalo tudi odprtje razstave 13. maja 2021, avtorja in njegovo delo pa je v sproščenem pogovoru predstavil vodja galerije Jurij Smole. Vsekakor priporočamo obisk razstave, ki bo na ogled do 3. junija, tudi zato, ki je zadnja v nizu programske sezone, bolj ali manj okrnjene zaradi aktualnih zdravstvenih razmer.

Jeseni pa se spet srečamo v Galeriji Domžale.

KATARINA RUS KRUSHELJ
FOTO: MIRO PIVAR

Lahkotno in radostno v pomlad in poletje

Razstava v Menačenkovi domačiji

MENAČENKOVA DOMAČIJA 'Lahkotno in radostno' se je v razstavišču Menačenkove domačije predstavila mlada umetnica Maja Gregl iz Domžal, ki je dobila priložnost za razstavljanje ob izboru na 8. likovnem natečaju, s katerim smo obeležili stoletnico rojstva kiparja Franceta Ahčina, rojenega v Menačenkovi domačiji. O avtorici in njenem ustvarjalnem delu smo pisali že v prejšnji številki Slamnika, tokrat pa na kratko predstavimo njeno kiparsko razstavo, ki smo jo virtualno odprli 11.

maja 2021, od 12. maja do 2. junija pa je na ogled v živo, v odpiralnem času domačije. Maja Gregl nam predstavlja svoja zadnja likovna dela iz časa 'lockdowna', ki so nastala pod mentorstvom Jožeta Baršija na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Drugi sklop razstavljenih kiparskih del je študijskih, ki jih je izdelala lani med študijem pod mentorstvom Matjaža Počivavška in na delavnici Male plastike pod mentorstvom Dragice Čadež. Na Majini ustvarjalni poti spremljamo njeno

materialno in vsebinsko raziskovanje kiparskega dela, tipanja v razsežnost prostora in v konceptualno naravnane kiparske pripovedi, ki iščejo domiselne umetniške rešitve. Ob zaključku programske sezone, ki se zaključuje z majsko/junijsko razstavo, vabljeni v Menačenkovo domačijo na ogled Majinih kipov. Z jesenjo spet nadaljujemo z novimi razstavami in projekti, ki že nestrpnost čakajo na izvedbo.

KATARINA RUS KRUSHELJ
FOTO: MIRO PIVAR

33 filmov
4 predavanja
Corrado Korra Pesce
Gašper Pintar
Boris Čujic
Marija in Andrej Stremfelj
3 tematski pogovori

DOMŽALE
28. 6.—4. 7. 2021

15. FESTIVAL GORNJSKEGA FILMA

WWW.GORNISKI.SI

KULTURA

KOLUMNA • VZGOJA BRALCEV

NINA MAV HROVAT

STRIPI – SO ALI NISO KAKOVOSTNO BRANJE?

Dvomim, da obstaja kdo, ki še nikoli ni bral stripov. Obstajajo pa tisti, ki menijo, da strip ni in ne more biti kakovostno branje. Pa je res tako?

Strip je zaporedje ilustriranih sličic z besedilom v oblačkih. V Evropi se je pojavil v 19. stoletju, v 20. stoletju pa je tako kot film doživel svoj razcvet, in sicer s tiskom časopisov. Stripovski junaki so nas spremljali v risankah, filmih, reklamah. V slovenskem prostoru verjetno vsi poznamo stripe Mikija Mustra in njegovih junakov Trdonje, Zvitorepca in Lakotnika. Mene poleg Mustravih junakov še vedno najbolj zabavajo stripi junaka Asterixa. V obeh primerih gre za kakovostno branje, saj so nekateri stripi tudi prejemniki znaka kakovosti Zlata hruška. Starejši bralci prisegajo na Alana Forda in Zagorja, kot otroci pa smo odrasli zdaj v srednjih letih brali stripe Boža Kosa Kavboj Pipec in Rdeča pesa ter Hribce Marjana Mančka. Zdjaj otroci poznajo Mančkovega Modrega medvedka, Vrtec pri veseli kravi Jelke Godec Schmidt in druge stripovske junake, ki jih najpogosteje srečajo v otroških revijah.

Čeprav so včasih veljali za manjvredno literaturo, v zadnjem času pridobivajo na veljavi. Avtorji stripov svoje ideje domiselno in premišljeno povezujejo v sliki in besedi, tako da stripi postajajo prave literarne umetnine. Nenazadnje pa je strip odlična pripomoček pri usvajanju večščin branja. Otroci imajo mnogo več interesa in koncentracije, ko začnejo brati prve besede, če so zraven ilustracije, ki jim pri tem pomagajo. Ob kratkih zapisih v oblačkih se zlahka prebijajo čez zgodbo in znajo obnoviti vsebino, kar je pri daljših in bolj zgoščenih besedilih težje. Ko enkrat otrok usvoji bralno tehniko in mu ne predstavlja več izrednega napa, branje postane avtomatično. Otroci imajo pri učenju branja največ težav prav pri avtomatizaciji tehnike branja, kar posledično vpliva na odpor do branja in slabšo bralno pismenost, ki se pozneje odraža v slabši učni uspešnosti in uspešnosti pozneje v življenju. Bralna pismenost je ena najpomembnejših večščin sodobnega časa, zato se branju namenja tolikšno pozornost. Če je torej branje stripa otroku spodbuda, da začne in vztraja, mu ponudite kakovosten strip. Ko branje ne povzroča več težav, pa je nujno, da otroci posegajo tudi po zahtevnejši literaturi. Društvo Bralna značka je v sodelovanju z Mesto knjižnico Ljubljana - Pionirsko pripravilo priporočilni seznam s kakovostnimi stripi po zahtevnosti in bralnih zmoglostih, kjer najdete primerne stripe tudi za otroke s posebnimi potrebami, težavami pri branju ali otroke, ki jim slovenščina ni materni jezik.

Prek stripa se mladi bralci lahko veliko naučijo. Novejši stripi, kot so: Zgodovina Slovenije v stripu, Naš Maister in drugi, so lahko zabaven učni pripomoček. Andrej Rozman - Roza pa je Orwellovo satirično alegorijo Živalska kmetija »zaradi iskrovosti dialogov in izvrstnih ter povednih ilustracij« (Rozina, v: Dobre knjige) uspešno približal srednješolskim bralcem. Zelo zanima me je knjiga o Volkulji Beli, ki jo je

« Čeprav so včasih veljali za manjvredno literaturo, v zadnjem času pridobivajo na veljavi. Avtorji stripov svoje ideje domiselno in premišljeno povezujejo v sliki in besedi, tako da stripi postajajo prave literarne umetnine. Nenazadnje pa je strip odlična pripomoček pri usvajanju večščin branja.

napisal in ilustriral naš nekdanji občan Ivan Mitrevski, ki zdaj živi in deluje v Kamniku. Poučna, napeta ekokriminalka Volkulja Bela in čarobni gozd je odlično branje, ki odstira probleme, s kakovostjo bivanja, zraka, vode, ohranjanjem in varovanjem okolja, biotsko raznolikostjo in pomenom za okolje, tudi naselitvah zveri v naših gozdovih, z vsemi strahovi, ki se ob tem porajajo. Ker gre za problematiko, ki jih spremljamo tudi v (lokalnih) medijih (npr. o Veliki planini in Kamniški Bistrici). Avtor nam v knjigi nastavi ogledalo, predvsem zato, ker se zlahka povežemo z zgodbo, ki govori o kamniških gorah in planinah. Priznam, vsebino sem, skupaj s humornimi in nenavadnimi ilustracijami Ivana Mitrevskega, prebrala na dušek in še vedno mi odzvanja, čeprav je minilo že nekaj časa. Torej z gotovostjo lahko rečem, da gre za odlično delo.

Poleg vseh že omenjenih naj omenim še nekaj stripov oziroma stripovskih junakov, ki bodo verjetno mladim bralcem priljubili branje, to so: Šnofijeva družina (de Cecco, Gorenc), Pasji mož in Kapitan Gatnik (Pilkey), Ariol (Guibert), Tintin in njegove pustolovščine (Hergé), Lucky Luke in Izogud (Goscinnny, René), in še mnogi drugi, tako slovenskih kot tujih avtorjev – pri slednjih bodite pozorni tudi na prevajalce. Dober prevod je pri stripih zelo pomemben. □

Nabor vtisov z Domžalske poti spominov

Podobe Domžalske poti spominov je naslov fotografske razstave, ki jo je v Knjižnici Domžale 26. aprila postavil Foto, kino in video klub Mavrica iz Radomelj.

FOTO, KINO IN VIDEO KLUB MAVRICA Razstavljajo tri generacije družine Kragelj: Jože Kragelj, Špela Kragelj Bračko in Jasna Bračko. Dvaintrideset velikih barvnih fotografij obiskovalcu pričara poglede z obroča po grebenih nad Račo, Radomljo, Nevljico, Kamniško Bistrico in Pšato. Fotografije predstavljajo mikavne pokrajinske utrinke in bogate panorame, ki se razkrivajo s planinske poti. Nanizane so kulturne in naravne zanimivosti v različnih letnih časih; fotografi poti namreč niso opravili v enem zamahu, ampak po etapah, kot prijetne družinske izlete.

Domžalska pot spominov je več kot 110 km dolga krožna pot. Po nekaj predlogih krajših poti ali občasnih spominskih pohodih je bila urejena in uradno odprta 23. maja 1980. Na začetku se je imenovala Pot spominov NOB občine Domžale. Ker se je nekdanja občina razdelila na pet manjših, je pot dobila novo ime. Pred tremi leti so jo temeljito prenovili in ji dodali nove kontrolne točke ter prilagodili traso. Špilka nad Blagovico je s 957 m nadmorske višine najvišja točka. Na poti je možno občudovati vršace gora, doline, planote, reke in Ljubljansko kotlino ter obiskati 53 pomnikov in spominskih obeležij iz druge svetovne vojne. Zanimiva je v vseh letnih časih, primerna je tako za zahtevne, rekreativne in nedeljske pohodnike.

Jože, Jasna in Špela ob odprtju razstave v domžalski knjižnici

Jože je inženir elektrotehnike in član Mavrice, v kateri skrbi tudi za organizacijske dejavnosti, 20 let. Podoben fotografski staž ima hči Špela, ki je krajinska arhitektka. Jasna je Špelina hči in obiskuje tretji razred OŠ Rodica. Jože in Špela uspešno razstavljata na državnih razstavah, že dvakrat pa sta pripravila tudi skupno fotografsko razstavo; o francoski pokrajini Kamargi in o Krasu. So Domžalčani, ki jih poleg družinske vežeta tudi želja po naravi, potovanjih in fotografiranju.

Razstava je bila pripravljena v sodelovanju s Planinskim društvom Domžale. V vitrinah pod fotografijami so na ogled predmeti in dokumenti, povezani z Domžalsko potjo spominov – podatki, zemljevidi, kažipoti, žigi, pohodne knjižice in podobno. Žal je zaradi omejitve obiska tokrat odpadla projekcija videofilmov in pogovor z avtorjema Antonom Muellerjem in Karlom Steinerjem. Namesto slovesnega odprtja in projekcije so naredili samo kratek pogovor z avtorji fotografij in ga posneli.

BESEDILO IN FOTO: IGOR LIPOVŠEK

Recenzija filma: Zlo ne obstaja

Iranski oporečniški režiser Mohammad Rasoulof jo je že pred dobrim desetletjem pobrisal iz svoje države z namenom, da se je – zaradi prikazovanja žgečkljivih interno-državnih kazni tem v svojih filmih – izognil zaporni kazni. Ker je še vedno zvest svojemu filmskemu poslanstvu, si je prislužil svetovni ugled enega najpomembnejših iranskih režiserjev generacije; povsod razen doma, kjer so njegovi filmi še vedno cenzurirani in jih sploh ni dovoljeno prikazovati. Mednje spada tudi najnovejši Zlo ne obstaja (There is no Evil), ki v štirih vsebinsko nepovezanih zgodbah spregovori o smrtni kazni v rodni Iranu.

Zadnji dobitnik zlatega medveda na eminentnem filmskem festivalu Berlinale, smrtno kazen tematizira iz vidika (potencialnega) eksekutorja, ki je v iranski družbi lahko praktično slehernik. Poleg dvajsetmesečnega obveznega vojaškega roka se morajo naborniki soočiti tudi z določitvijo za pomoč pri izvrstitvi smrtnih kazni; v tem kontekstu je najbolj enostavno spodmakniti stol, na katerem stoji obsoje-

ni. Če se za omenjeno nalogo javiš sam, lahko denimo dobiš tri dni dopusta, da obiščeš zaročenko ali kaj podobnega. Težje je v primeru, če ti je naloga določena, se pravi vsiljena. Če imaš srečo, jo lahko zamenjaš s sotrpinom, v večini primerov pa jo moraš obvezno izvršiti sam, v nasprotnem primeru se ti vojaški rok lahko nerealno podaljša, nikoli ne smeš zapustiti države ali sledi kakšna druga oblika kazni. Lahko tvegaš tudi pobeg, spremeniš identiteto, ubežiš drugam ali pa se do konca življenja skrivaš neke na iranskem podeželju. Nekaterim pa je slednje celo čisto običajna služba. Gre za na videz povsem normalne in umirjene družinske moške, ki stoično prenašajo nerganje svojih žena o banalnosti vsakdana, saj najverjetneje podzavestno čutijo, da one s tem zgolj verbalno izražajo njihovo nervozo, s katero sami sploh ne smejo biti v stiku, če želijo nadvse okrutno obveznost tudi izpeljati. Pa je morda kakšna razlika med njimi in vsemi tistimi, ki so pritiskali na gumb plinskih celic v tretjem rajhu? Mar ni zanimivo,

kako polni maščevalnega srda postanemo ljudje, ko gre za nekaj, kar se dogajalo že v oddaljeni preteklosti in se nam zdi popolnoma nesprejemljivo, če pa se na kakšnem kotičku sveta podobne stvari dogajajo danes, pa smo veliko bolj prizanesljivi oziroma celo obmolknejo? Kdo je torej bolj kriv nacisti, Iranci ali mi, ker molčimo? Seveda bi marsikdo porekel, da gre vsaj v iranskem primeru v glavnem za zločinca in morilca, vendar v resnici so obsojeni na smrt tudi politični disidenti, civilnodružbeni aktivisti in umetniki vseh vrst. Vedno, ko se nam z nečim ne ustreza ukvarjati, ker je morda preveč boleče, se raje izgovorimo na svetohlinski politični sistem, ki mu je seveda vselej v interesu, da ne spremeni prav ničesar. Vendar, tudi če je sistem še tako rigid, kot je npr. iranski, mora na koncu pritisniti na gumb čisto običajen človek. Največja ironija pa je, da v tem kontekstu ni nobene razlike med 'moralnimi' nami in današnjim Irancom, ki je prisiljen to striti za golo preživetje.

Zlo ne obstaja je film, ki stimulira predvsem razmišljanje o socioloških in kulturoloških razlikah med zahodom in vzhodom, pa tudi o (ne) smiselnosti človeškega kaznovanja kot takšnega. In čeprav si včasih tudi sami intimno želimo, da bi bilo bolje, če kakšne vrste ljudi enostavno ne bi bilo, hkrati ne smemo pozabiti, da na koncu verige obstaja nekdo, ki pritisne na gumb za njihovo eliminacijo. Vedno.

Film si lahko ogledate tudi v Mestnem Kinu Domžale oziroma njegovi spletni platformi: <https://online.kinodomzale.si/signin.html>.

ŽIGA ČAMERNIK

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

POIŠČITE NAS TUDI NA FACEBOOKU

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Naša občina v barvah

Ob prazniku Občine Domžale smo v okviru miniGalerije, ki poteka pod okriljem Galerije Domžale, organizirali likovni natečaj z naslovom Naša občina v barvah.

GALERIJA DOMŽALE Mlade smo povabili, da nam predstavijo svoj najljubši del občine, pa naj bo to igrišče, sprehajalna pot, gozdni kotichek ali pa morda kakšna stavba, dogodek, oseba ... Likovna dela, ki smo jih prejeli, prikazujejo različne kotiche občine Domžale – od Močilnika do Kulturnega doma Franca Bernika, Kamniške Bistrice, Krumperka, domžalske tržnice. Veseli smo bili lepega odziva, naš na-

biralnik ste obarvali s kar 67 likovnimi deli.

Le-ta bodo na ogled v Galeriji Domžale 5. maja od 17. do 19. ure, od 6. do 8. maja pa po običajnem urniku galerije.

Prijazno vabljeni, da nas obiščete in se v živo prepričate, kako barvite so Domžale!

Vsa dela si že lahko ogledate v spletni galeriji na www.kd-domzale.si/likovni-natecaj_galerija.html.

Brina Korošec, 8. r, OŠ Rodica, Domžale, mentorici: Katarina Škofic, Vivijana Škrabec

David Sirše, 5 let, Pravljicni Šumberk, skupina Zvezdice, enota Češmin, Vrtec Urša, mentorici: Urša Vovk, Ana Možek

Zarja Šraj, 9 let, Homški hrib

V prejšnji številki Slamnika v prispevku Naša občina v barvah avtorji slik niso bili pravilno navedeni. Za neljubo napako se prizadetim in bralcem iskreno opravičujemo in prispevek s pravilnimi navedbami objavljamo še enkrat.

UREDNIŠTVO SLAMNIK

Nastop ob dnevu upora in prazniku dela

Polepšali trenutke varovancem MGC Bistrica.

FOLKLORNO DRUŠTVO GROBLJE, DOMŽALE Z veliko pridnega dela, prizadevanj, tudi požrtvovalnosti, ljubezni do dediščine in želje, da kljub epidemiji folkloristi nadaljujejo svoje delo, seveda ob doslednem upoštevanju veljavnih ukrepov, so se pevci in plesalci Folklornega društva Groblje, Domžale odločili, da s svojim nastopom ob dnevu upora in prazniku dela polepšajo trenutke varovancem MGC Bistrica.

Tako je bilo pred dnevom upora v MGC Bistrica nadvse slovesno. Folklorno društvo Groblje Domžale, ki je že večkrat nastopilo za varovance, jih tudi tokrat ni razočaralo. Ker ples zaradi ukrepov ni bil mogoč, so kulturniki iz Grobelj pripravili glasbeno-pevsko prireditev. Za začetno veselo razpoloženje je glasbenik Roman poskrbel s svojo harmoniko in vižami Na Robleku, Spomin in Otoček sredi jezera. Čez zelene trate je odmevala prva pesem 'uradnega

ga' programa, ki ji je sledila napoved prazničnega dogodka, nato pa je tercet pevk Betka, Pavlina in Meta zapele o prihodu pomladi, se skupaj z varovanci napotile Po jezeru bliz Triglava, nato pa spet program prepuštile harmonikarju Romanu, ki je nagovoril predvsem dekleta Dober večer, ljubo dakle. Bleda luna mirno plava in Z zakrivljeno palico v roki so zapele dekleta, Roman pa zaigral Nmou čez Izaro. Za konec so Betka, Pavlina in Meta zapeli še dve nepozabni ljudski: Tam na vrtu in Le predi, dekle predi.

Člani Folklornega društva Groblje, Domžale so se od navdušenih poslušalcev poslovili z voščilom ob obeh praznikih – dnevu upora in 1. maju – prazniku dela, ter z željo, da vsi ostanejo zdravi in veseli, k čemur je zanesljivo prispevala tudi vedno priljubljena Na Golici.

»Zelo sem vesel, da nam je po večletnih naporih uspelo sestaviti ženski

tercet Betka, sopran, Pavlina, alt in Meta, bas. Naše društvo je s tercetom obogateno in je pripravljeno na daljše samostojne nastope in gostovanja. Bogatejši smo tudi za štiri nove članke,« je v pogovoru o omenjeni prireditvi povedal dr. Franci Hribovšek, predsednik društva, ki se pripravlja na otoplitev, ko bodo lahko nastopili z vsemi ponudbami (instrumentalna in vokalna glasba ter ples). Do tedaj pa srečno, spoštovani folkloristi.

VERA VOJSKA

FOTO: FD GROBLJE, DOMŽALE

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

Leta 1986, ko smo v Domžalah praznovali praznik občine 23. maja, je bila slovesnost s podelitvijo občinskih priznanj v Hali komunalnega centra. Občinski svet ZSS Domžale pa je pripravil kulturno-družabno prireditev V Domžalah se dobimo. Med nastopajočimi je bil tudi ansambel Stopar.

Foto: Vido Repanšek

OKOLJE

Vpliv čistilne naprave na ribe Kamniške Bistrice

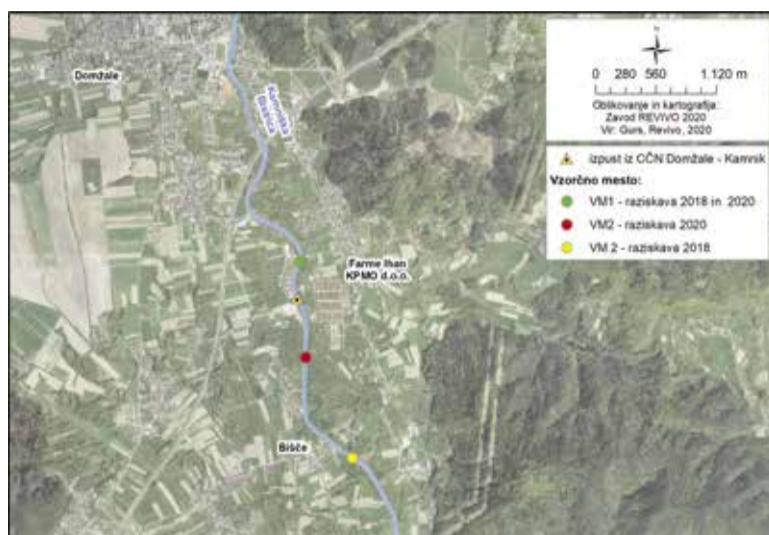
Vodni biologi iz Zavoda REVIVO smo v sodelovanju s Centralno čistilno napravo (CČN) Domžale - Kamnik v letu 2020 že drugič izvedli raziskavo rib.

Čeprav Kamniška Bistrica lokalnim prebivalcem daje vtis relativno čiste reke, pa po strokovnih kriterijih temu ni tako. Slabo ekološko stanje Kamniške Bistrice smo potrdili že nad izpustom iz CČN Domžale - Kamnik, ki je posledica intenzivne reguliranosti že od izvira naprej. Za izboljšanje stanja bo potrebno celovito načrtovanje in izvedba revitalizacije celotnega toka reke in tudi njenih pritokov, ki bo podprta z izrazitim zmanjšanjem ostalih pritiskov (kmetijstvo, industrija, energetika ...) na reko. Poleg videza čistost reke predstavlja tudi njeno biološko in kemijsko stanje, to pa je povezano s celostnim reševanjem ekološkega stanja.

Kmetijske in industrijske dejavnosti ter urbanizacija in komunalni izpusti so v preteklosti povzročali pojavljanje rjavih pen, sluzi in neprijetnega vonja. Zaradi onesnaženosti Kamniške Bistrice je bila tako že leta 1981 ob naselju Študa postavljena CČN Domžale - Kamnik. Naprava se je v 40 letih delovanja postopoma nadgrajevala in širila, danes pa čisti komunalno ter industrijsko in odpadno vodo šestih občin. Zadnja večja nadgradnja, ki omogoča odstranjevanje dušikovih in fosforjevih snovi iz odpadnih voda, je bila izvedena leta 2016. Komunalne ureditve zadnjih 30 let in strokovno delovanje CČN ključno prispevajo k izboljšanju kemijskega stanja Kamniške Bistrice.

Čistilna naprava natančno spremlja kakovost čiščenja odpadne vode in vpliva na reko tudi z rednim spremljanjem stanja rib. Avgusta 2020 je bilo izvedeno že drugo vzorčenje rib, ki ga vsaki dve leti raziskovalci Zavoda REVIVO izvedemo na enak način, kar nam omogoča natančno primerjavo stanja med leti. Ob vzorčenju rib z elektro ribolovom smo popisali še hidro-morfološke značilnosti (sediment, globina vode in poraščenost brežin) in izmerili fizikalno-kemijske parametre (temperatura, vsebnost kisika, kislost/bazičnost in električna prevodnost). Na podlagi zbranih podatkov smo ocenili ekološko stanje reke Kamniške Bistrice nad in pod izpustom iz čistilne naprave (označeno na sliki).

Na vzorčnem mestu nad izpustom smo zabeležili 13 domorodnih vrst rib in potočnega piškurja, ki sicer spada med obloustke, na vzor-

Zemljevid območja raziskave z označenimi mesti vzorčenja in CČN

Zgoraj levo: kapelj, zgoraj desno: pisanka in spodaj: lipan

nem mestu pod izpustom pa 11 domorodnih in eno tujerodno vrsto – šarenko. Na obeh vzorčnih mestih je največ rib pripadalo družini krapovcev, najštevilčnejši vrsti pa sta bili na obeh lokacijah pisanka in kapelj. Bistvenih razlik med vzorčnima mestoma nismo zaznali niti z indeksi biotske pestrosti niti z oceno ekološkega stanja, ta je na obeh lokacijah pokazala slabo stanje Kamniške Bistrice.

Raziskava v letu 2020 je potrdila, da so vode Kamniške Bistrice prekomerno obremenjene že pred izpustom iz čistilne naprave, da pa je njen prispevek bistven, da se kemijsko stanje pod izpustom ne poslabša. To pomeni, da čistilna naprava dosega svoj namen, torej visoko stopnjo čiščenja komunalnih odpadkov.

Vzrok za takšno stanje smo ljudje, ki agresivno posegamo v strugo z ukrepi, kot so kanaliziranje, umeščanje pregrad, odstranjevanje obrežne vegetacije in kopanje proda, kar vse spada med mehanske pose-

ge. Prav tako pa so zelo obremenilni kemijski vplivi, kot je vnos umetnih gnojil in biocidov s številnih kmetijskih površin celotnega porečja. Za ostanke in razgradne produkte nekaterih kozmetičnih in farmacevtskih učinkovin pa tehnologija čiščenja iz komunalnih odpadkov sploh še ni razvita. Vpliv na reko imajo namreč vse naše aktivnosti na porečju, torej območju, s katerega se voda steka v strugo po površini ali podzemno. Posledica človekovih pritiskov se na ribah vidi kot neuravnotežena in vrstno osiromašena združba, ki je le še blede senca nekdanjega bogastva življenja Kamniške Bistrice. Rezultati raziskave kažejo, da imajo regulacije in zaledje bistveno večji vpliv na ribe kot sama čistilna naprava, zato odgovorne pozivamo k razmisleku in pripravi načrta za reaturacijo porečja Kamniške Bistrice.

POLONA PENGAL, MARJANCA TOMAŽIČ, EVA HORVAT IN DAMJAN HABE (ZAVOD REVIVO)

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI LIDIJA BAŠIČ JANČAR

ALI JE STARŠEVSTVO LE SKUPEK PRAVIL?

Kot mlada mamica dveh fantov sem dostikrat, tako kot vse druge mamice, občutila nemoč in številne dileme.

Ob neprespanih nočeh, izžeta v skrbi za mali bitji, sem se vsakodnevno spraševala, katero mleko kupiti, kako toplo otroka obleči, ali je pojedel zadosti, morda preveč ... predvsem pa, kako ravnati z njim, ga vzgajati, da ne bo preveč razpuščen, premalo ljubljen, da bo dobil zadosti potrditve in ne bo preveč obremenjen, premalo aktiven, skratka – ali mu res nudimo zadosti?

Spominjam se svojih prijateljic, prav tako mamic, s katerimi smo skupaj modrovali in predelovali stiske ob naših nadobudnih otročkih. Saj poznate postanke in pogovore mladih mamic, takrat se vse vrtilo okoli tega, kako dojenček spi, kolikokrat se zbudi, kaj in kako je, katere pleničke mu ustrezajo itn. Ko dojenček malo odraste, se pogovori usmerijo v to, kaj je rekel, kako smešno je kaj povedal, kaj vse že zmore, kako pronicljiv in pameten je. Nekatere moje prijateljice so bile polne učenosti iz knjig, prenesenih nasvetov raznih tet, mam in drugih, ki so znali povedati, kaj je prav in kaj ne, kaj je boljše in kaj prepovedano. Pravila o vzgoji so mi šla kar pošteno na živce, določenih nisem in nisem mogla sprejeti, če sama nisem čutila, da bi bila v redu za mojega otroka. Tako nikoli nisem dopustila, da bi katerega od svojih otrok pustila jokati, brez da bi ga potolažila, da ne bi smel spati pri meni ali se stiskati z menoj po mili volji. Prav tako sta bila moja fanta huda umetnika, slikarja, raziskovalca, vse to smo občutili na lastni koži, na primer posebej reakcij raznih spojin, elementov in kemijskih zvarokov. Dostikrat se v mislih zahvalim, da je stanovanje sploh še ostalo celo.

Pravila določajo, kakšno sme ali mora biti določeno ravnanje, vede, mišljenje. 'Mora biti' je tisto, kar me moti. Še posebej v vzgoji. Veliko rajši kot besedo vzgoja bi uporabljala besedo skupna rasta, poslanstvo, učenje ali kaj podobnega. Beseda vzgoja zakrije nekaj mehkega, tankočutnega in nežnega, kar življenje z otrokom je. Zdi se mi, da če vzgojo vzamemo kot skupek pravil in navodil ter ozko zasnovanih usmeritev, izgubimo lastno odprtost in naravnost na to, kaj vse nas otroci lahko naučijo. Izgubimo veselje ob vsem, kar lepega lahko dobimo od otrok tudi mi, starši. Če se prepustimo, tako zares, da odpremo srce tistemu, kar prihaja, se pustimo nagovoriti in otroku sledimo pri tem, kar potrebuje, se ob njem spreminjamo sami. Vsak dan. In to zelo. Oba starša ob otroku lahko podoživita ogromno stvari. Na terapijah srečam očete, ki se ne znajo igrati z otrokom, predvsem z majhnimi ne, pa je samo preprosta igra. Ker ne zmorejo stika. Sedijo zraven njih, če že mora-

jo, malo prekladajo tiste kocke, in to je vse. Ni živosti, spontanosti, norčavosti. Ne zmorejo biti igrivi, biti spet otroci. Ob vnovičnem srečanju z otrokom v sebi je igra s sinom ali hčerko spet mogoča, dragocena na čisto nov način. Ne morete si misliti, kakšno notranje zadovoljstvo ponuja.

V tem času, polnem kaotičnih in mnogoterih pravil, je treba najti ravnovesje. Vemo, da vzgoja že dolgo ni več skupek pravil. In kdor tega ne more sprejeti, ima slej ko prej težave. Znotraj sebe, ker se bojuje sam s seboj in se sprašuje, kaj je prav za okolico in kaj zanj, ali pa zunaj sebe. Pravi-

“ Če kdaj, smo spoznali zdaj, da nas stroga in toga pravila odvrtačo drug od drugega. Mi vsi, kar nas je, pa si želimo hoditi po isti cesti in se srečevati: s srčnostjo, radostjo in sočutjem do drugega.

la nam krojijo življenje in nas peljejo v razmišljanje, kako svoboden je človek in če sploh je svoboden? Če smo pred kratkim trdili, da je človek svobodno bitje, zdaj malo podvomimo o tej tezi. Sama sem za zdaj na tej točki, da vedno znova poskušam ovrednotiti, kar počnem, ko delam z ljudmi: delam dobro sebi in drugim? Če se bom trmasto upirala, nihče ne bo imel nič od tega. Rada bi bila koristna. Pa vendar ... kje je pri tem meja? Do kam? Mislim, da odgovora še ne vem. Pustim se nagovoriti vsak dan znova, se poslušati in voziti slalom med temi težkimi dilemami in vprašanji, pri tem pa še paziti, da kakšne zastavice ne povozim ali ne odpeljem ovinka preveč na široko. Da, res, ostati v stiku s seboj. To je tisto, kar mi pomaga razmišljati o danem trenutku in živeti v njem, in ne za leto dni vnaprej, kar prinaša le poln koš strahu in nič drugega.

Zdi se, da se mora svet resetirati, bi rekli po računalniško. Začeti na drugačni osnovi. Morda nam pa le uspe namesto razhajanj in obtoževanj najti cesto, po kateri se bo dalo hoditi in srečati koga, si z njim izmenjati poglede, ponuditi roko in objem. Tega si tako želimo. Namesto strogih pravil, omejevanj in nezaupanja najti tiste stare, kot pravi pater Karel Gržan, dragocene vrednote, na katere smo kar malo pozabili, pa tako preproste so in vsem dosegljive: vztrajanje, skromnost, potrpežljivost. Te nas prizemljijo in pomagajo uresničevati tisto, kar zmoremo.

Če kdaj, smo spoznali zdaj, da nas stroga in toga pravila odvrtačo drug od drugega. Mi vsi, kar nas je, pa si želimo hoditi po isti cesti in se srečevati: s srčnostjo, radostjo in sočutjem do drugega. □

Kolumna: Medsebojni odnosi – stiska ali izziv je namenjena osvetlitvi izzivov v odnosih in podajanju novih pogledov ali rešitev za vsakodnevne situacije. Lidija Bašič Jančar je terapevtka zakonske in družinske terapije pri Študijsko-raziskovanem centru za družino in nosilka programa Naj noben otrok ne izostane – takojšnja psihosocialna pomoč otrokom in mladostnikom iz ogroženih družin, ter Šole za družino v Domžalah, ki ju financira občina Domžale, ter predstavnica LAS-a (Lokalna akcijska skupina za boj proti zasvojenosti) (lidijabjancar.com). Je avtorica knjige Popolna ljubezen.

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Struga Kamniške Bistrice na vzorčnem mestu pod izpustom iz CČN

Domžalčanom v zaključku sezone zmanjkalo goriva

Zastor je padel, nogometaši Domžal so se po lanski turbulentni sezoni vrnili v vrh prvoligaške družine.

NK DOMŽALE Sezono so zaključili na četrtem mestu za novopečenim prvakom Muro, Mariborom in Olimpijo. V pokalu so se zaustavili na polfinalni stopnici.

Positivna ocena je tako na mestu, a aprilska serija, ko se je prvenstvo nadaljevalo po novi 'korona prekinitvi' in so Domžalčani s 3:1 premagali Maribor in Celje, je obetala še več. Po remiju proti Sežani z 0:0 na začetku maja je apetite dodatno dvignila domača zmaga nad Olimpijo z 2:0, ki je varovance Dejana Djuranovića še dodatno približala vodilni trojici.

A namesto, da bi Domžalčani na zadnjih tekmah jadrani na krilih uspehov, se je krivulja navzdol obrnila že na gostovanju pri zadnji in odpisani Gorici, ki je 'rumene' premagala z 2:1. Sledil je še poraz v polfinalu slovenskega pokala proti Olimpiji, ki je prav na tej tekmi 13. maja odigrala daleč najbolj-

Senijad Ibričić in Dejan Djuranović – po izboru SPINS-a najboljši igralce in trener sezone 2020/21

šo tekmo v mesecu ljubezni, jo tako zagodla Domžalam in nato povsem pogorela ter zapravila tudi vodstvo v prvenstvu.

Domžalčani so tri dni pozneje resda potrdili vlogo favorita proti Kopru in ga premagali s 3:1. Mrežo tekmeča je načel Arnel Jakupović ob koncu polčasa, vodstvo je z 12. zadetkom v sezoni povišal na koncu tretji strelec lige Darilo Kolobarić, usodo gostov pa je v 75. minuti zapečatil Matej Podlogar. Predzadnji krog je prinesel takrat napovedani boj za tretje mesto z Muro, ki so ga v Fazanariji prepričljivo dobili domači nogometaši s 3:0 in se ne pričakovano vmešali v boj za prvaka. Zadnji krog proti Aluminiju je bil tako za Domžalčane zgolj formalnost – tekmeč je iskal vsaj osvojeno točko za obstanek v prvi ligi in bil celo na pragu treh. A rumeno družino je v 86. minuti z lepim zadet-

kom za končnih 1:1 rešil prvi strelec kluba Slobodan Vuk. To je bil 13 remi v sezoni za Domžalčane, ki so vknjižili še 14 zmag in devet porazov. Sezono so s 55 osvojenimi točkami končali na četrtem mestu, štiri za tretjo Olimpijo in deset pred petim Bravom.

Dobre igre domžalskih nogometašev (predvsem v spomladanskem delu) niso ostale neopažene. SPINS (Sindikat profesionalnih igralcev nogometa Slovenije) je tako v najboljšo enajsterico 1. SNL uvrstil kar štiri Domžalčane: Andraža Žiniča, Svena Šoštarič Kariča, Daria Kolobarića in Senijada Ibričića. Ob nekaj mladih nogometaših, ki so se izstrelili v prvo enajsterico ali na prag le-te, lahko z optimizmom gledamo v domžalsko nogometno prihodnost.

DOMEN JARC
FOTO: LADO VAVPETIČ/FACEBOOK
NK DOMŽALE

Radomlje znova med prvoligaško družino!

'Dobu bitka, Radomljam vojna,' bi lahko na kratko povzeli zadnje kolo sezone 2020/21 slovenske nogometne lige, ki se je 22. maja zaključila z našim sosedskim obračunom Doba in Radomelj.

NOGOMET Dob je 'Vas classic' po zadetku Simona Gregorina v 34. minuti dobil z 1:0, a to je bila zgolj tolažilna nagrada v zanje povprečnem maju. Vso smetano so že pred tem pobrali Radomljani, ki so si dva kroga pred koncem priigrali ponovno vrnitev v 1. ligo. V maju so bili najboljši in hitro izkoristili vse napake svojih tekmecev. Prvaki druge slovenske lige so tako postali že 15. maja po domačem slavju nad Brežicami – za zmago z 2:0 sta zadela Luka Cerar in Anže Pišek.

Njihova granitna obramba je na 22 srečanjih prejela le 17 zadetkov in ob 16 zmagah ter dveh neodločenih rezultatih igrišče sklonjenih glav zapuščala le štirikrat. Dva poraza na zadnjih dveh srečanjih sezona sta zgolj lepotni napaki.

Radomljani, ki se v skrajšani sezoni lahko pohvalijo z nizom desetih zaporednih zmag, so v maju prepričljivo zadržali vodilni položaj na lestvici. Najprej so v gosteh premagali Triglav (1:0) in nato doma Bilje (5:2). Sledila je prva zapravljena žoga za drugoligaški naslov proti

Nafti (0:1), ki pa so ga nato Mlinarji sredi meseca potrdili proti Brežicam. »Na prvo ligo smo zdaj z našim delovanjem in ustrojem veliko bolj pripravljeni kot pred leti,« je po tretji uvrstitvi med slovensko nogometno elito dejal alfa in omega kluba Matjaž Marinšek, ki verjame, da se bo proračun kluba v prihodnji sezoni sukal okoli 1,5 milijona evrov. A še tretjič bodo morali Mlinarji svoje prvoligaške tekme pod vodstvom trenerskega dvojca Dava McDonougha in Roka Hanžiča igrati v Domžalah.

V drugoligaški družini pa še naprej ostajajo Modri iz Doba. Na koncu so osvojili 40 točk (10 manj kot Radomlje) in zasedli četrto mesto – za drugo Krko, ki se podaja v dodatne kvalifikacije, so zaostali pet točk. Popotnica pred zadnjim delom sezone je bila še boljša, a varovanci Jerneja Javornika so v maju zapadli v krizo, ki jo v lovu za drugim mestom nikakor niso mogli presekat.

DOMEN JARC
FOTO: NK-RADOMLJE.SI

Mlinarji so zaslužno in prepričljivo osvojili drugo ligo.

»Za nami je sezona, polna vzponov in padcev!«

Tako kot nogometaši so tekmovalno sezono 2020/21 v maju zaključili tudi domžalski košarkarji.

KK HELIOS SUNS delno uspešno, saj jim vseh zastavljenih ciljev ni uspelo uresničiti.

Košarkarji Helios Suns so se od letošnjih tekmovalnih poslovili v polfinalu državnega prvenstva in četrtfinalu pokala. Zgodnji izpad v pokalu ob seveda kar nekaj zapravljenih priložnostih v regionalni Ligi ABA 2 je zagotovo tisto, kar dodaja grenak priokus sicer uspešni sezoni.

To so Domžalčani sklenili z dvema polfinalnima porazoma proti prvemu favoritu za naslov državnega prvaka Cedeviti Olimpiji. Ljubljanska ekipa je bila na obeh srečanjih prepričljivo boljša, prvi obračun je dobila z 89:59, drugega v Domžalah pa z 79:64. Na obeh srečanjih so Sunsi vknjižili 20 skokov manj od tekmeča, kar je bil ob slabem strelskem izkupičku eden ključnih dejavnikov za dominacijo Olimpije, ki možnosti za presenečenje to-

krat ni ponudila v nobenem trenutku tekem.

A Domžalčani so pred tem zastavljeni cilj – uvrstitev v polfinale – potrdili z dvema četrtfinalnima zmagama proti Šenčurju. Helios je prvo srečanje v Domžalah dobil s 70:62, a so gostje izid v zmagah poravnali na 1:1, potem ko so doma slavili s 70:56. O potniku med štiri najboljšje je tako odločala tretja tekma, ki so jo Domžalčani začeli slabo. Ritem so narekovali gostje, ki so na odmor odšli s prednostjo 38:30 in v tretji četrtini vodili tudi že za 13 točk. Domžalčani pa se niso predali. Počasi so začeli topiti prednost in slavili z 68:66 – pri gostih je Jan Novak zgrešil met za zmago. O izenačenosti zgovorno govori dejstvo, da so košarkarji Heliosa vodili tako rekoč skozi celotno zadnjo četrtino, a nikoli za več kot tri točke.

Je bila pa zato sreča na strani tekmeča v pokalnem tekmovalju, ki so

ga Domžalčani zaključili v četrtfinalu, kjer je bil uspešnejši Šentjur z 81:80. Varovanci Jakare so še dobrih pet minut pred koncem zaostajali za devet točk (78:77), a se ekspresno z dvema trojkama Mahkovića in Bratca vrnili v igro za zmago. Na žalost je sledil strelski mrk, met Tadeja Fermeta v zadnji sekundi s polovice igrišča pa tudi ni našel poti skozi obroč za novo zmago. To je bil tudi zadnji članski met domžalskih košarkarjev v sezoni.

»Za nami je sezona, polna vzponov in padcev, in obojih se v klubu zavedamo. Večino ciljev smo dosegli, v zadnjem obdobju pa smo se spotaknili tudi ob kakšno oviro,« je ob koncu sezone dejal Jakara, ki bo tudi v prihodnji sezoni – zanj že četrti – vodil Sunse. V kakšni sestavi, pa je še prezgodaj govoriti.

DOMEN JARC
FOTO: HELIOS SUNS

Sezona je končana – košarkarji Heliosa so v njej odigrali 47 tekem in jih dobili 21.

ŠPORT

Mladi atleti še naprej navdušujejo

Mladi domžalski atleti so posegli po kopici odmevnih rezultatov na zadnjih tekmah – prvo ime še naprej ostaja metalec kladiva Jan Emberšič.

AK DOMŽALE Člani Atletskega kluba Domžale so v maju nastopili na petih tekmah v starostnih kategorijah od članov do pionirjev U12. Na zadnjih, Atletskem pokalu Slovenije za starejše mladince in mladinke, je odlično formo še enkrat več potrdil Jan Emberšič. Kladivo, težko šest kilogramov, je zalučal kar 69,93 metra in znova izboljšal tako osebni kot klubski rekord ter ob tem še enkrat več potrdil normi za nastop na letošnjem mladinskem evropskem in svetovnem prvenstvu. V isti disciplini je bila med mladinkami njegova sestra Tia Emberšič druga (45,76 metra), družbo ji je na sto-

Tia Emberšič z uspehi stopa iz sence svojega starejšega brata Jana, Aljaž Kuhar (na sliki) ima (zaenkrat) za seboj izjemno sezono.

pničkah delala klubska prijateljica Janina Drolc (45,24). Do medalje je v metu diska prišel Aljaž Kuhar, a v deževnem in vetrovnem vremenu napad na osebni rekord tokrat ni bil mogoč (40,98 metra). Za odličje pa je bil nekoliko prekratek Matevž Kosem Todorovič v metu kopja – dosežek 47,70 metra ga je tokrat popeljal na peto mesto. Se pa je z osebima rekordoma izkazala tekačica Nika Šter, s 100 metri je opravila v času 12,95 sekunde, 400 metrov pa je prvič pretekla hitreje kot v minuti (59,63 sekunde – 4. dosežek v zgodovini domžalskega kluba).

Na Ptujju, ki je 15. maja gostil kvalifikacije za Atletski pokal Slovenije za člane in članice, je Jan Emberšič vknjižil novo zmago v metu kladiva – tokrat tistega članskega, teže 7,26 kg (58,51 m). Jože Pirnat je osvojil drugo mesto v suvanju krogle (12,70 m), drugi pa je bil prav tako Aljaž Kuhar v metu dva kilograma težkega diska z novim osebnim rekordom 39,41 metra. Pod novo najboljšo znamko se je podpisal tudi Nejc Povše, ki je v teku na 400 metrov s časom 51,56 sekunde osvojil sedmo mesto.

Iz Velenja pa sta se z zlato medaljo okoli vratu vračala Tia Emberšič in Aljaž Kuhar – prva je na Atletskem pokalu za mlajše mladince in mladinke slavila v metu kladiva (53,15 m), drugi pa z osebnim rekordom v metu diska (47,31 m).

Zelo dobro sta se na Prvenstvu Slovenije v mnogoboju za pionirje U12 odrezala tudi Jan Janez Prašnikar in David Novšak, ki sta ekipno pristala tik za odličji na petem mestu. Jan Janez je posamično osvojil sedmo mesto, David 15.

DOMEN JARC

Ženski nogometni klub Radomlje te vabi v svoje vrste

Si nogometna navdušenka in bi se rada preizkusila v najbolj popularnem športu na svetu? Pridruži se nam na nogometnem treningu.

ŽNK RADOMLJE Leto 2012 je leto, ko smo Radomlje postavili na zemljevid ženskega nogometa. Od takrat naprej se trudimo, skupaj z ostalimi klubi v Sloveniji, ženski nogomet približati slovenski javnosti in pokazati, da tudi dekleta lahko igrajo nogomet. Ponosni smo nad dejstvom, da pod okriljem našega kluba trenira in vadi več kot sto deklic in žensk vseh starosti. Nogometa ne želimo približati samo mlajšim dekletom, ampak tudi mamicam in tistim, ki se po dolgem dnevu želijo podružiti, sprostiti in obenem rekreirati, zato v klubu trenira tudi rekreativna ekipa, kjer je poskrbljeno predvsem za zabavo ob učenju nogometnih prvin.

V klubu pa deklic ne učimo zgolj nogometa. Na prvem mestu je ta cenjeni šport zgolj preprosta igra, ki navdušuje ljudi. Pri tem se ne naučimo zgolj tekanja za žogo. Stvari, ki se naučijo na nogometnem igrišču,

ostanejo za vse življenje. Druženje, sklepanje novih prijateljstev, samostojnost, samozavest, red in timsko delo so socialne prvine, ki so v današnjem svetu izredno cenjene. Naši srčni trenerji in trenerki se trudijo, da se dekleta naučijo vsega lepega, kar ta šport prinaša.

Te nismo prepričali, da je nogomet šport tudi zate? V juniju v klubu organiziramo brezplačne treninge za vsa dekleta, ki bi se rada preiz-

kusila v nogometu. Pridruži se nam na treningu in brčaj z nami!

Več informacij in termine treningov lahko najdete na <http://www.znk-radomlje.si/>, ali na telefonski številki 051 435 386.

Na naši spletni strani najdete tudi več informacij o našem delovanju, sledite pa nam lahko tudi na spletnih omrežjih Facebook in Instagram.

Moj, tvoj, naš klub!

ŽNK RADOMLJE

POIŠČITE NAS TUDI NA FACEBOOKU

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Članska ekipa Tosama Ledita suvereno med štirimi najboljšimi v državi

Letošnja članska sezona je bila vsekakor specifična, popolnoma drugačna od ostalih, pa vendarle smo z njo lahko zelo zadovoljni.

ŽKK TOSAMA LEDITA Že v samem startu v sezono smo si z nekaterimi novimi igralkami zadali kar visok cilj, in sicer uvrstitev med štiri najboljše ekipe v Sloveniji. Začetek je bil obetaven, nato pa je celotna ekipa krepko občutila prisotnost novega koronavirusa. Velika večina igralk je bila okužena in smo tako bili primorani počivati. V prvem delu smo tako večino tekem prestavili in jih igrali, ko smo se po karantenah in zdravljenju vrnili pod koše. Kljub vsem prepričankam v prvem delu sezone (boleznj, korona, poškodbe, odsotnosti ...) je trenerju in dekletom le uspelo zapeljati po začrtani poti. Zaradi vseh težav znotraj članske vrste v prvem delu tekmovanja smo se odločili priključevati v igralne vrste tudi kadetinj in mladinke, ki so odigrale le nekaj kol tekmovanja 1. SKL za mlajše kategorije v vsej letošnji sezoni. So se pa zato toliko bolj dokazale in nabirale še kako potrebne izkušnje na članskih tekmah. Za članske vrste je tako priložnost dobilo pet mlajših igralk, ki so to zelo dobro izkoristile. V drugem delu smo postopoma korakali po začrtani poti. Na koncu smo tako naš zeleni cilj dosegli. Četrto mesto v državi je doseženo, po vsem kar nas je pestilo letos, smo lahko izredno

zadovoljni. Žal smo letos vse ekipe v ligi občutile prisotnost novega koronavirusa.

Omembe vredno je, da imamo znotraj ekipe najboljšo strelko (že drugo leto zapored) in najboljšo asistentko lige v državi, našo Uršo Žibert. Na to smo seveda posebej ponosni. Čestitke ob doseženih lovorikah.

»Pred sezono smo imeli željo, da se uvrstimo med štiri najboljše ekipe v Sloveniji – in ta cilj smo dosegli tudi drugo leto zapored. Moram reči, da sem izredno ponosen na vse igralk in štab, saj je bila sezona zaradi raz-

mer zelo specifična, pa vendar smo stopili skupaj in bili pravi takrat, ko je bilo najbolj pomembno. Naj še povem, da so od začetka sezone bile igralk prava 'klapa' tako na igrišču kot zunaj igrišč, ogromno priložnosti so dobile in to tudi izkoristile mlajše igralk, nosilke pa so uspešno vse skupaj povezovale v eno odlično celoto in pripeljale vse skupaj do končnega cilja. Na koncu bi vseeno še rad izpostavil Uršo Žibert kot najboljšo strelko ter podajalko rednega dela sezone, Klemena za vrhunsko delo in pripravo in na koncu še Elviro ter

Sedota za vse pogoje, nasvete, ideje, support in celotno zgodbo. Brez vsega tega nam ne bi uspelo ... Hvala ekipa!« pravi trener ekipe Tosama Ledita Alen Ploj.

»O letošnji sezoni lahko povem sledeče. Ni porazov, so le lekcije! In lahko poudarim, da sem ponosna na vse igralk ter Alena. S svojim obnašanjem in spoštljivostjo do kluba so dostojno prenesli vse prepreke v tej res dokaj drugačni sezoni. To je vrlina ne samo dobrega športnika, pač pa tudi zelo dobre osebnosti. Vese-la sem, da jih imam v klubu. Takih

igralk si v klubu lahko vsak le želi, če jih pa imaš, pa je to neprecenljivo. Zame so vse zmagovalke sezone in tudi Alen. Da ne spustim Klemena, ki skrbi za kondicijsko pripravo igralk. Tudi on je človek z veliko začetnico. Leditke gremo dalje boljše in močnejše. Zahvala tudi mojim najbližjim, ki so mi – ne glede na vse težave in zares psihološko težko sezono – ves čas stali ob strani in me spodbujali, ko je bilo najtežje. Zahvala vsem sponzorjem za vso podporo, brez katere niti pod razno ne bi izpeljali te sezone. Upam, da se mlajše kategorije čimprej vrnejo v ritem trenažnega procesa, saj je gibanje za mlade kot za vse nas zelo pomembno. Se vidimo pod koši v upanju na boljše čase za šport!« pove predsednica kluba Elvira Rošič Ključanin.

Zahvala poslovni partnerjem: Tosama, d. o. o., in AS Domžale Moto center, d. o. o., ter Občini Domžale in Zavodu za šport in rekreacijo Domžale. Brez dobrega sodelovanja z ravnateljem Srednje šole Domžale ne bi imeli tako kvalitetnih pogojev za delo.

Upamo, da si take sezone nihče več ne želi in da prihajajo boljše časi, športu prijazni.

ŽKD LEDITA

Namiznotenisači smo v polnem zamahu

Končujejo se tekmovanja v slovenskih namiznoteniških ligah.

Naši mladi namiznoteniški člani in članice so takole nosili in pospremili olimpijsko baklo letošnje olimpijade, ki bo poleteli v Tokiu na Japonskem.

NAMIZNI TENIS V elitni, 1. moški SNTL, je naša prva ekipa NTS Mengeš osvojila peto mesto, kar je najboljša uvrstitev do zdaj. Za las je zmanjkala pika na i, uvrstitev med štiri najboljše ekipe ter sodelovanje v končnici lige in boj za naslov državnega prvaka (Final four). Pomlajena ekipa se je v tej sezoni odlično izkazala ter bila zelo enakovredna z vsemi udeleženci 1. SNTL; imeli smo celo možnost zmage proti trenutno vodilni ekipi (na koncu smo izgubili z najtesnejšim rezultatom 4:5), kar daje lepe obete za v naprej – še korak naprej in uvrstitev v Final four v novi sezoni. Tekmovanje v 2. SNTL v času pisanja prispevka še poteka, naša druga ekipa tri kroge pred koncem zaseda drugo mesto in ob ugodnem razpletu naskakuje morebitni povratek v 1. ligo.

Naši člani Katarina Stražar in Ana Tofant sta se v Guimaresu na Portugalskem borili za olimpijsko vstopnico za nastop v Tokiu, vendar jima je malo zmanjkalo in se tokrat žal ni izšlo. Ana Tofant je tekmovalne končala v skupinskem delu, kjer je izgubila dvoboje proti Tin-Tin Ho iz Velike Britanije, Polini Trifonovi iz Bolgarije ter Sabini Šurjan iz Srbije. Za Katarino, ki je uspešno prestala tekmovalne v skupinskem delu,

je bila v prvem krogu repasaža usodna Maria Xiao, trenutno 72. igralka na svetu (Katarina je trenutno 303.), rojena kitajskim staršem v Barceloni. Proti njej je izgubila s tesnim izidom 3:4. Katarina je po dvoboju dejala: »V bistvu sem mislila, da bom bolj jezna, a nisem, saj vem, da sem dala vse od sebe in to res spremeni pogled na celotno tekmo. Vem, da Maria Xiao trenira veliko več kot jaz, je bolj sigurna in tudi bolj izkušena. Na sigurnosti in kakovosti treningov imam še veliko rezerve. S turnirjem sem na splošno zelo zadovoljna. Zdi se mi, da sem pokazala dobro igro, zdaj me tudi ostale svetovne igralko malo bolj poznajo in vedo, da nisem tako lahko premagljiva. Dobila sem veliko motivacije, v namiznem tenisu pa bom še naprej vztrajala. Ko pridem domov, me že takoj čakajo priprave na Otočcu, treningi v Mengšu, potem pa novim ciljem naproti.«

Na Rakeku je potekalo letošnje državno prvenstvo RS za mladince in mladinke. Med našimi predstavniki so bili najboljši Aljaž Goltnik pri mladincih ter Brina in Živa Markič pri mladinkah – vsi so po predtekmovalnem delu v skupinah napredovali v finalni del ter na koncu delili 9. do 16. mesto.

Luka Trtnik je sodeloval v Laškem na uspešnih reprezentančnih pripravah za tekmovanja v invalidskih kategorijah, med prvomajskimi počitnicami pa so Ana Tofant, Katarina Stražar, Rok Trtnik in Aljaž Goltnik sodelovali na reprezentančnih pripravah na Otočcu.

Med nosilci olimpijske bakle je bil v Domžalah tudi Luka Trtnik, v Mengšu pa so pri nošenju olimpijske bakle sodelovali tudi mladi igralci in igralko NTS Mengeš (Aljaž Vid, Mihaela, Pika in Maruša) pod vodstvom Jožeta Mlakarja.

Za zaključek pa še povabilo: veseli bomo, če se nam pridružite v Namiznoteniški sekciji Mengeš (NTS Mengeš) ter spoznate vse čare igranja namiznega tenisa – bodisi kot igralec/igralka ali pa kot bodoči namiznoteniški sodnik/sodnica. Treningi potekajo v naši dvorani v Mengšu (Slovenska c. 39, poleg slaščičarne Flere). Dodatne informacije glede treningov so na voljo pri trenerju Davidu (031 502 157), glede organizacij, sojenja in vodenja namiznoteniških tekmovanj pa pri našem mednarodnem namiznoteniškem sodniku Janezu (031 612 835).

JANEZ

FOTO: OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE

Tretji kamp Marjana Bolharja odlično uspel

Od 23. aprila 2021 je bilo v Kranjski Gori še bolj živahno kot po navadi – vsaj v enem delu tega turističnega centra.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE

V Nordijskem centru Planica sta namreč odlični domžalski kickboxar in ambasador športa Marjan Bolhar in Klub borilnih veščin Domžale pripravila že 3. kamp Marjana Bolharja. Seveda brez vplivov epidemije ni šlo, vendar so se organizatorji trudili, da so prav vsi udeleženci – registrirani športniki z negativnim testom dosledno upoštevali ukrepe, ki so veljali konec aprila. Pravzaprav so vsi vadili v varnem mehurčku, kjer se je preverjala fizična pa tudi druga pripravljenost športnikov. Mnogi od njih so imeli namreč že v maju prve tekme – med njimi tudi državna prvenstva.

Program 3. kampa je temeljil na druženju, fizičnih pripravah, izobraževanju, tudi samoobrambi in je bil v celoti usreščen. Še posebej prijetno je bilo, ker so prav vsi udeleženi športniki in športnice do-

mov odhajali zadovoljni in brez večjih poškodb.

Na začetek tekmovalne sezone so se odlično pripravili tudi člani in članice Kluba borilnih veščin Domžale, ki jim želimo dobrih borb ter veliko hrabrosti na bližnjih državnih prvenstvih. Srečno.

Če vas zanima več, pogledajte na internetno stran: www.kbvdomzale.si.

Marjan Bolhar, odličen športnik in ambasador športa, je ob obisku olimpijske bakle v naši občini povedal: »Eden od simbolov Olimpijskih iger je olimpijski ogenj, ki prinaša sodelovanje, prijateljstvo in mir v vsem svetu. To so zgodovinska izročila, ki jih sporoča olimpijem stare Grčije do danes. Važno je sodelovati in ne zmagati. V tem duhu želim, da naši športni udeleženci na olimpijskih igrah v Tokiu dostojno zastopajo slovenske barve.«

VERA VOJSKA

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

MALI OGLASI

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.

t: 040 780 078

Kupim zazidljivo parcelo ali staro hišo v Domžalah ali okolici.

t: 041 349 476

Nudim storitve vrtnarskih in drugih raznih priložnostnih del.

t: 041 210 359

Zaradi trenutne epidemiološke situacije objave sprejemamo pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si. Osebna oddaja je možna le po predhodnem dogovoru. Spremljajte obvestila Kulturnega doma Franca Bernika Domžale in spletno stran www.kd-domzale.si

Četrty memorial Vida Vavpetiča

Šahovsko društvo Domžale je v soboto, 24. aprila, pripravilo 4. spominski turnir Vida Vavpetiča, potem ko jim lani to ni uspelo zaradi korona omejitev.

ŠAH Na virtualnem tekmovanju je sodelovalo 26 udeležencev, zmagal pa je član domžalskega društva, šele 13 letni Rudi Olenik Čampa, ki je v devetih krogih zbral osem točk in le dvakrat remiziral.

Drugi mesto je zasedel fide mojster Domen Tisaj, ki je tudi zbral osem točk, vendar je bil po dodanih kriterijih slabši kot Olenik, tretji pa je bil tudi član Šahovskega društva Domžale Jure Plaskan, osvojil je 7,5 točke. Turnir se je omenjeno soboto začel ob 17. uri, končal pa ob 19.20, ker pa je bil ravno tisti dan zelo lep sončni dan, bi morda bilo udeležencev še več.

Turnir je potekal online, prek platforme Lichess (Live chess – šah v živo). Igralci so imeli na voljo 5 mi-

nut in 3 sekunde dodatka na potezo. V najavi za turnir je bil tudi štiri minutni video posnetek, v katerem je podpredsednik UO ŠD Domžale Jože Skok spregovoril o življenju Vida Vavpetiča v nekoliko drugačni luči. O njem in njegovi družini je marsikaj zapisano v nedavno izdani knjigi Zabavni ansambli na Domžalskem, kjer so Vavpetiči in seveda Vide predstavljeni kot glasbeniki. Vsi po vrsti so bili nadarjeni za glasbo, brat Andrej je igral trobento, brat Stane harmoniko, klaviature in violino ter postal poklicni glasbenik, sestra Milka je profesorica klavirja. Vide pa je bil podobno kot v športu tudi v glasbi večstranski, igral je violino, klarinet, harmoniko in bobne. Prikazane so

Zmagovalec Rudi Olenik Čampa

bile tudi manj znane fotografije, ki sta jih iz družinskih arhivov prispevali žena Cirila in sestra Milka, poročena Živulović. Februarja letos je minilo pet let, odkar se je Vide za vedno poslovil, tako da bi moral biti letos že 5. memorialni turnir.

Čeprav je četrti turnir v spomin na Vida Vavpetiča potekal na daljavo, vse je namreč urejal računalniški program, je udeležba 26 nastopajočih vendarle odraz spoštovanja do zgledega šahista. Seveda pa si ljubitelji šaha želijo predvsem, da bi čim prej sedli za šahovske mize in odigrali partije neposredno, naposled tudi v spomin na enega najboljših in prepoznavnih domžalskih šahistov.

J. S.

SIMAX
Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale
tel. 01 724 16 56
Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 831 17 96

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA:
www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA
VULKANIZERSTVO

OBJAVE

*Ta svet je zapustil nam oče predragi,
na zemlji je pustil vse drage in dom.
Končano življenje, končano trpljenje,
počivat odhaja zdaj v zemlje objem.*

ZAHVALA

V 86. letu starosti je nepričakovano zaključil življenjsko pot naš ljubi mož, oče, dedek, tast, brat, svak in prijatelj

Franc Jamšek

Kadoležev Francl, z Vira
14. 9. 1935–9. 4. 2021

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso podporo, spodbudne in tople besede, pisna sožalja, za podarjene sveče, darovane svete maše ter druge darove. Zahvaljujemo se dr. Tomažu Mušiču in osebju Negovalne bolnišnice na Vrazovem trgu, Mojčinim sodelavcem z UL Fakultete za farmacijo ter Francetovim sodelavcem in upokojencem podjetja Tosama. Zahvaljujemo se Pogrebni službi Vrbančič, cvetličarni Nuša, g. Bojanu iz Ure Mihelič, g. župniku Aleksandru Ureku za lepo opravljen obred ob slovesu, pevcem za čutno zapete žalostinke in trobentaču. Hvala vsem, ki ste bili z nami na dan slovesa.

*Večno boš v naših srcih in spominih.
Naj ti bo lepo tam zgoraj med angeli.
Hvala za vse, kar si nam dal, pogrešamo te!*

Žalujoci: žena Francka, hči Mojca in sin Franc z družinama, sestre, brat in ostalo sorodstvo

*Za dobroto tvojih rok,
ostala je beseda hvala,
ki v srcih bo ostala
in večno lep spomin na te.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 82. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Štefan Grošelj

iz Radomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od njega, ter za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Vsi njegovi

*Spomin je kot pesem, ki v srcih odzvanja.
Spomin je kot cvet, ki nenehno odganja.
Spomin je svetloba, ki dušo obliva.
Spomin je ljubezen, ki v srcih prebiva.*

V SPOMIN

V juniju mineva dvajset let, odkar se je poslovil naš dragi mož in oči

Marjan Hafner

Pogrešamo te

Vsi tvoji

V SPOMIN

V teh dneh mineva 10 let, odkar se je poslovil

Franc Skok

Hvala ti za vse.

Tvoji

*Moje srce je prostor,
ki minevanju časa
prižiga luči moje večnosti.*

V SPOMIN

V teh dneh bo minilo pet let, odkar je odšel naš

Branko Moder

Spomini živijo v nas in ti si del njih. Hvala vsem, ki te spomine ohranjate z nami.

Tvoji domači

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal ...*

V SPOMIN

3. junija mineva šesto leto, odkar nas je zapustila naša draga mama

Ivanka Jereb

s Homca

Hvala vsem, ki se je spominjate in jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni

*Tako veliko si ustvarila,
zdaj vsak korak nas spomni nate
in hvaležna misel luč je,
ki ne ugasne.*

V SPOMIN

18. maja je minilo drugo leto, odkar ni več med nami naše ljube žene, mami, babice, sestre in tete

Pavli Opara

s Homca

V naših srcih ostaja vsa ljubezen in dobrota, ki si nam jo izkazala. Pogrešamo te. Hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem grobu, prižigate sveče in jo skupaj z nami nosite v svojih srcih.

Vsi njeni

*Na svetu mnogo je poti,
a samo ena vodi tja, kjer boš ti,
po tej poti za teboj pridemo mi vsi.*

ZAHVALA

V 93. letu starosti se je poslovila

Ivana Cerar

s Studenca pri Krtini

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, darovane svete maše, cvetje in sveče.

Posebna zahvala patronažni sestri Mari za vse njene obiske in oskrbi Comett za nego na domu.

Hvala župniku Juretu Ferležu za lepo pogrebno slovesnost, pevcem Peškega okteta in Pogrebni službi Vrbančič.

Vsi, ki smo jo imeli radi

*Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči.
Čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

V SPOMIN

Mineva eno leto, odkar si nas zapustil

Drago Kavka

iz Šentpavla pri Domžalah

Žena Marjana z družino

*Zadnjič moj zvon mi bo zapel,
ko bom domov k mami hitel.
Jesus moj brat takrat bo z menoj,
kot je bil včeraj, kot je nočoj.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti se je poslovila naša mama in sestra

Frančiška Cerar

rojena Rožič, iz Doba

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja. Hvala za darovane svete maše, za darove cerkvi in darovane sveče v njen spomin. Hvala gospodu župniku Juretu Ferležu za lep obred. Posebej pa bi se zahvalili zaposlenim v Domu upokojencev Domžale za vso skrb in pozornost, še posebno v njenih zadnjih dneh.

Ostaja v naših srcih in spominih.

Vsi njeni

ZAHVALA

Prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oči, dedek in pradedek

Marjan Furlan

z Vira pri Domžalah

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče.

Posebna zahvala gre medicinskemu osebju onkološkega inštituta v Ljubljani, gospodu župniku Aleksandru Ureku za opravljen obred, Pogrebni službi Vrbančič, Društvu upokojencev Vir, praporščaku Zveze borcev Vir, praporščaku in članom PGD Vir ter ostalim, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Marjeta, sin Martin z družino in sin Miloš z Majo

*Tako tiho, skromno si živel,
takšno tudi si življenje imel,
zdaj rešen vseh si bolečin,
za teboj ostal bo lep, a boleč spomin.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 74. letu starosti sklenil naš oči, dedi, stric, brat in tast

Ivan Ukmar

iz Domžal

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala tudi gospodu župniku iz Domžal in Pogrebni službi Vrbančič za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sin Ivan in hči Karmen z družinama ter ostalo sorodstvo

SPREJEM OBJAV Zaradi trenutne epidemiološke situacije objave zahval in v spomin sprejemamo pisno v nabiralnik pri vstopu z zadnje strani oziroma po e-pošti: slammik@kd-domzale.si. Osebna oddaja je možna le po predhodnem dogovoru. Spremljajte obvestila Kulturnega doma Franca Bernika Domžale in spletno stran www.kd-domzale.si

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

AKTUALNO | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • POD MESTNIM SLAMNIKOM

AJDA VODLAN

MESTO, V KATEREM LJUDJE DELAJO DOMA?

Epidemija se zaključuje, vsaj strogih zaprtij naj ne bi več pričakovali. Toda delo od doma ostaja, tako v zasebnem kot javnem sektorju. Kaj to pomeni za naše mesto?

Delo od doma je mnoge izmed nas presenetilo. So ljudje in panoge, ki so ta način dela prakticirali že od prej. Večina pisarniškega dela pa je vseeno potekala iz pisarne. Epidemija je podrla to prepričanje, ki smo ga imeli o 'normalnem delu', kjer je bila ločnica med službenim in zasebnim tako časovna kot tudi prostorska. Prej morda nismo verjeli – toda to ni nujnost. So alternative.

Mnoga podjetja in tudi javni zavodi ter državne institucije so začeli razmišljati o spremembi načina dela. Redkokatera podjetja lahko zaprejo svoje prostore in se v celoti preselijo na domove. Prihodnost je tako verjetno v hibridni varianti. Par dni v tdnu doma, par dni v pisarni. Navsezadnje je treba delati tudi na poslovnem duhu in moči ekipe (team building). Potrebe po poslovnih prostorih sicer so, toda zmanjšane in drugačne. Kakšne pa so potrebe 'domače pisarne'?

Kaj pomeni za naše mesto, da nas bo več delalo od doma? To ne bo več zaprtje pod prisilo, temveč vsakodnevna realnost. To je priložnost, da Domžale niso več spalno naselje Lju-

bljane, kamor dnevno odhaja več kot polovica delovno aktivnega domžalskega prebivalstva. Če delam od doma – ali mi Domžale v delovnem času in 'zasebnem' času ponujajo vse, kar potrebujem?

Prvo vprašanje je: kaj zahteva delo od doma? Dobre pogoje doma – torej dovolj prostora. V Domžalah so v zadnjih letih nastajale hiše in stanovanjski bloki, ki to zagotavljajo. Povprečna površina stanovanj v Sloveniji je v začetku leta 2018 znašala 82 m², v domžalski občini 93 m². Potrebna je dobra infrastruktura. Domžale glede telekomunikacijske pokritosti spet presega slovensko povprečje. Večina nas ima doma tudi optiko, občina pa na določenih točkah zagotavlja brezplačen wifi. Situacija, ki jo imamo doma, je odvisna od našega finančnega stanja. Dejstvo pa je, da imamo v povprečju v Domžalah dobro urejene hiše in stanovanja. Težje je za tiste, ki želijo k nam priti, ker praktično praznih stanovanj in zemljišč sploh ni več.

Drugo vprašanje pa je: kaj mora kraj ponujati, da je delo od doma prijetnejše? Spet infrastrukturo. Šole in vrtce za naše otroke. Od vseh otrok

“ To je priložnost, da Domžale niso več spalno naselje Ljubljane, kamor dnevno odhaja več kot polovica delovno aktivnega domžalskega prebivalstva. Če delam od doma – ali mi Domžale v delovnem času in 'zasebnem' času ponujajo vse, kar potrebujem? ”

v občini, ki so stari od 1–5 let, jih je 84 % vključenih v domžalski vrtec, kar je več kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (81 %). Spet podatek, ki priča o dobrem stanju v našem kraju. Srednja šola, ki je uvedla gimnazijski program leta 2002, in program tehnik računalništva leta 2010, postaja vse bolj priljubljena. S težavami smo se soočali, ko smo želeli dobiti osebnega zdravnika ali ginekologa v Domžalah. Naš zdravstveni dom je zapolnjen – vendar se širi, torej se bo zadeva uredila. Vsekakor pa očitno tudi naš zdravstveni dom deluje več kot odlično – sistem, ki so ga vzpostavili za covid testiranje je tako učinkovit, da k nam prihajajo iz drugih občin. Imamo pošto, imamo trgovine ...

Težko se spomnim, kaj nam na področju infrastrukture manjka. Ceste so obremenjene, vendar če bo dela od doma več, je rešitev tudi že v tem.

Domžale ponujajo tudi koticke za prosti čas. Pred leti je marsikdo dvignil obrvi, ko je padla odločitev za knjižnico nad Mercatorjem, češ to je 'komercialno'. Tudi jaz bi si želela, da je domžalska knjižnica čudovita arhitekturna umetnina kot ljubljanski NUK s svojo kavarno. Vendar, če smo realistični – zadeva je praktična. In še en presežek: domžalska knjižnica je med prvimi tremi knjižnicami v državi glede izposoje knjig. Mestni kino, kavarne, bowling, športi ... Tenis, badminton, fitnesi, joga, smučarski skoki ... Kravec ti omogoča hitro enodnevno smučanje – tam si v pol ure. Samo skok čez občinsko mejo in igraš golf. Arboretum omogoča čudovit sprehod med cveticami. In seveda naša prelepa rekreacijska os. Urejajo se pohodniške poti – od Pravljičnega Šumberka do ihanske pohodniške poti. Spekter aktivnosti je resnično bogat. Navsezadnje pa prednost bližine Ljubljane ostaja zaradi fakultet, muzejev, opere in vsega drugega, kar imajo v večini le prestolnice.

Kje pa so priložnosti? Coworking prostori. Če delaš od doma, vseeno potrebuješ prostor za mreženje, za poslovne sestanke. To je tudi priložnost za kavarne – torej ne bare, temveč kavarne, kamor lahko povabiš poslovne stranke na sestanek. Zanimivo mi je, da v Jaršah, ki so tako bogato naseljene, še vedno nimamo prave kavarne. Priložnost vidim tudi v trendovskih restavracijah, kot je Stara fabrika – torej restavracije z dodatno vsebino, lokalno ponudbo pijače. Če gledam cene nepremičnin v občini, sklepam, da je kupna moč nad slovenskim povprečjem. To je morda tudi priložnost za majhne trgovine, ki bi prodajale bolj luksuzne in unikatne izdelke. Trgovin je sicer veliko, toda prestižnih pa skoraj nič.

Domžale so kraj, ki nudi prijetno bivanje in izjemno kakovostno preživljanje prostega časa. Za delo od doma pa potrebujemo še nekaj več in naj bo ta kolumna začetek razmišljanja, kaj bomo še potrebovali. V delu od doma vidim priložnost, da naredimo Domžale butično mesto, kjer je izjemno visoka kakovost bivanja, hkrati pa vlada 'mestni občutek'. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 4

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 4-2021:

Marta Koderman iz Domžal (Knjiga Matjaža Brojana Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva)

Danijela Juvan iz Škofje Loke (2 vstopnici za ogled filma v KD Franca Bernika za sezono 2020/2021)

Zvonka Slapar iz Dola pri Ljubljani (2 vstopnici za ogled filma v KD Franca Bernika za sezono 2020/2021)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je: SLAMNATA SLED DOMŽAL

NAGRADNA KRIŽANKA 5

Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

NAGRADE:

1. Knjiga – Matjaž Brojan: Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva, Kulturni dom Franca Bernika Domžale
2. in 3. dve vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale v sezoni 2021/2022

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do ponedeljka, 14. 6. 2021, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA 5

Kulturni dom Franca Bernika, p. p. 2 1230 Domžale

AVTOR: GREGA RIHTAR	NEKDANJA AVSTRILSKA ALPŠKA SMUČARSKA EDER	SLOVENSKI FILOZOF (ANDREJ)	OBROT ZA IZDELAVANJE SLADOLEDA	KOMIK VODOPIVEC	VZDEVEK RADKA POLIČA	BOSANSKI PEVEC NARODNE GLASBE BEGOVIĆ	TRDNA, MAZAVA, V VODI NETOPNA ORGANSKA SNOV IZ MASČOBNEGA TKIVA	SLOVENSKI MATEMATIK (MILAN)	VELIKA STOPNJA JEZE	JAPONSKI SMUČARSKAKALEC (DAIKI)	MADŽARSKO-FRANCOŠKI PIANIST, SKLADATELJ IN ETNOMUZIKOLOG (PAUL)	IGRALEC NA KLAVIR	18. ČRKA ARABSKE ABECED	JEZERO IN DRŽAVA V SREDNJI AFRIKI
SKRAJNOST							14. ČRKA GRŠKEGA ALFABETA				SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC IGRALEC FLYNN			
ITALIJANSKA REŽISERKA CAVANI							ŽILA ODVODNICA STRUPENA AFRIŠKA KAČA							
AM. FILM IGRALKA, LETOŠNJA OSKARJEVKA														
VELETOK V PAKISTANU				ZIDARSKA ŽLICA	NAŠA TISKOVNA AGENCIJA OLIVER TWIST				LEŽIŠČE DIVJADI	FILM A. KUROSAVE FINSKI DIRKAČ RAIKÖNNEN			KDOR ODDAJA DELO NA AKORD	OSNOVNA ŠOLA V STARI AVSTRILI
ŠPORTNA DISCIPLINA, SESTAVLJENA IZ SKOKA S PADALOM IN VELESALOMA		ČUTILO ZA VID	POLJSKI LJUDSKI PLES			TOČENJE SOLZ	SUROVINA ZA SIR DOBA, VEK						ANGLEŠKI PISATELJ FLEMING MUTACIJA GENA	
GESLO														
KAJNOV BRAT					SLOVENSKI KIPAR IN ARHITEKT (MIROSLAV) RASEVINA								OZEK ŽLEB V DESKI	POD V SOBI
PAZNICA, KI SKRBI ZA RED								GLAVNO MESTO NORVEŠKE	AMERIŠKA PEVKA (EARTHA) DRUŽBENI POLOŽAJ				RASTKO MOČNIK	UDAREC
PREDPLAČILO				ANTON AŠKERC LATINSKI IZRAZ ZA ZRAK			KONICA JEZERO NA SZ PROVINCE ONTARIO			AVST. DIRKAČ (NIKI) AMERISKI REŽISER PECKINPAH				
STRAHOTA										TROPSKO DREVO Z DIŠEČIM LESOM POLONJI				
ANGLEŠKI NOČI-METAŠ (HARRY)					MEHIŠKA ZELIKA SLAKOVKA								OKLEPNO VOZILO Z GOSENICAMI	
REKA, KI TEČE SKOZI MÜNCHEN					USLUŽBENEK, KI SKRBI ZA POTROŠNE PREDMETE								GRŠKO MESTO V JUŽNEM EPIRU	

POMOČ: AJN-črka arabske abecede, EKSTREM-skrajnost, JALAPA-mehiška zelika slakovka, MUTANTA-mutacija gena, NORMALKA-osnovna šola v stari Avstriji, OBERTAS-poljski ljudski ples, ORAŽEM-slovenski kipar in arhitekt (Miroslav)